

BALASANKARAM

A Commentary on kaladeepa

Vol. 1

THE SRÎ VANCHI SÊTHU IMPROVEMENT SERIES.

BALASANKARA

A Commentary on Kaladeepa

VOL. I.

EDITED

With an Introduction

BY

KOLATTERI SANKARA MENON, M. A., L. T.,

Director of Ayurveda, Travancore

and

*Curator for the Publication of Ayurveda,
Jyotisha (Astronomy and Astrology) and
Malayalam Manuscripts.*

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE GOVERNMENT OF
TRAVANCORE.

TRIVANDRUM:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS
1927.

All Rights Reserved.

[Price Chs. 14

ശ്രീവഞ്ചിക്ഷാലവാലാ കനകമധുരതാ
 കാപി കല്പദ്രുസക്താ
 കാലേ നീതിപ്രവാളാ സുരഭിലസുതൃതേ-
 പാത്തബോധപ്രസൂനാ
 ഭൂരിശ്രേയഃഫലാശ്യാ ദ്വിജകലകലിതാ
 മായയാപാസ്തതാപാ
 സേയം ഭക്തുകുസാരാ വിലസതി സകലാ-
 ഭീഷ്ടദാ സജ്ജനാനാം.

തയാജ്ഞാപ്തോ ലക്ഷ്മണാധരണിഗതയാ ജ്യോതിഷമുഖ-
 പ്രബന്ധാൻ പ്രാചീനാൻ പ്രകടയിതുമന്തവിനിമിതാൻ
 സദാസോയം ചിന്താൻ വിദധഭവി ശുഭാൻ നയതി താൻ
 പ്രകൃഷ്ടാൻ പ്രാകാശ്വം; തമിമമനഗ്രഹ്ണതു സുധിയഃ.

കൊളത്തേരി ശങ്കരമേനോൻ.

അവതാരിക.

പുരാതനഹിന്ദുക്കളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ വിദ്യകൾ പതിന്നാലാകുന്നു. അവ ഏതെല്ലാമാണെന്നു താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന പ്രമാണശ്ലോകത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

“അംഗാനി വേദാശ്ചതപാരോ
മീമാംസാ ന്യായവിസ്തരഃ
പുരാണം ധർമ്മശാസ്ത്രം ച
വിദ്യാ ഹേതാശ്ചതുർത്ഥം.”

നാലുവേദങ്ങൾ, ആറുശാസ്ത്രങ്ങൾ, മീമാംസ, ന്യായശാസ്ത്രം, പുരാണം, ധർമ്മശാസ്ത്രം എന്നിവ പതിന്നാലാമതെന്നു വിദ്യകൾ.

പിന്നീട് നാലെണ്ണക്കൂടിചേർത്തു വിദ്യകളെ പതിനെട്ടാക്കിക്കുല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ നാലെണ്ണത്തിന്റെ വിവരം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

“ആയുർവ്വേദോ ധനുർവ്വേദോ
ഗാന്ധർവ്വോ വേദഃ ഏവ ച
അത്ഥവേദശ്ചതുർത്ഥശ്ച
വിദ്യാ ഹൃഷ്ടാദശ സൂതാഃ.”

ആയുർവ്വേദം, ധനുർവ്വേദം, ഗാന്ധർവ്വവേദം, അത്ഥവേദം എന്നിവ നാലും ഉൾപ്പെടെ വിദ്യകൾ പതിനെട്ടായിത്തീർന്നു.

“സ ചതുർവിധഃ ഗൃഹേഭ്യോ യജുർവ്വേദ-
സ്സാമവേദോഽഥർവ്വവേദശ്ചേതി.”

എന്ന വചനപ്രകാരം ഗൃഹ, യജുസ്സ്, സാമം, അഥവണം എന്നിവ നാലാമതെന്നു വേദങ്ങൾ.

വേദാംഗങ്ങൾ ആറ് എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നവ ഏതെല്ലാമെന്നു നിരൂപിക്കാം.

“വേദാംഗാനി ഷഡേതാനി
ശിക്ഷാ വ്യാകരണം തത്വം
നിരുക്തം ജ്യോതിഷം കല്പഃ
ഛന്ദോവിചിതിരിത്യപി

മേൽപറഞ്ഞ പ്രമാണശ്ലോകത്തിൽനിന്നു ശിക്ഷ, വ്യാകരണം, നിരൂപണം, ജ്യോതിഷം, കല്പം, ഹരണോവിചിതി എന്നിവ ആരും വേദാംഗങ്ങൾ എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

വേദോച്ചാരണലക്ഷണത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്നു ശിക്ഷ എന്നു പേർ.

“ശിക്ഷാ ശിക്ഷയതി വ്യക്തം
വേദോച്ചാരണലക്ഷണം.”

സംഹിതാപദലക്ഷണങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം വ്യാകരണമാകുന്നു.

“വക്തി വ്യാകരണം തന്യ
സംഹിതാപദലക്ഷണം.”

വേദനിർവ്വചനത്തെയെന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്നു നിരൂപണം എന്നു പേർ.

“വക്തി തന്യ നിരൂപണം തു
വേദനിർവ്വചനം സ്തംഭം.”

അഗ്നിഷോമാദിവൈദികകർമ്മങ്ങളുടെ കാലത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം ജ്യോതിഷം.

“ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം വദത്യത്ര
കാലം വൈദികകർമ്മണാം.”

വൈദികകർമ്മാനുഷ്ഠാനക്രമത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം കല്പം ആകുന്നു.

“ക്രമം കർമ്മപ്രയോഗാണാം
കല്പം തത്ര പ്രവക്ഷതേ.”

ഗായത്രിാദി ഹരണസ്തുകളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്നു ഹരണോവിചിതി എന്നു പേർ.

“മന്ത്രാക്ഷരാണാം സംഖ്യാക്താ
ഹരണോവിചിതിഭിസ്തഥാ.”

ശിക്ഷാദികൾ ആരും വേദൈകശേഷങ്ങൾ. അപ്രകാരം മീമാംസയ്ക്കും വേദൈകശേഷത്വമുണ്ടു .

“സ്വാദ്ധ്യായോദ്യേതവ്യഃ.”

എന്നതുകൊണ്ട് വേദാഭ്യായനം ചെയ്യുന്നത് വേദാംഗജ്ഞാന പൂർവ്വം വേണമെന്നതന്നെ സിദ്ധിക്കുന്നു.

വേദാത്മവിചാരം ചെയ്യുന്നതിനുപയുക്തമായ ശാസ്ത്രത്തിനു മീമാംസ എന്നു പേര്.

“മീമാംസാ സർവ്വവേദാത്മ-
പ്രവിചാരപരായണാ.”

മീമാംസയിൽ ആകെ ഇരുപതു അദ്ധ്യായം ഉണ്ട്. ആദ്യത്തെ പന്ത്രണ്ട് അദ്ധ്യായം പൂർവ്വമീമാംസ. പിന്നത്തെ നാല് അദ്ധ്യായം മദ്ധ്യമമീമാംസ. ഒടുവിലത്തെ നാല് അദ്ധ്യായത്തിന് ഉത്തരമീമാംസ എന്നു പേര്. അവിടെ പൂർവ്വമീമാംസയിൽ അഗ്നിഷ്ടോമാദികർമ്മങ്ങളുടെ വിധികളെ വിസ്തരിച്ചു നിരൂപിക്കുന്നു. പൂർവ്വമീമാംസയിൽ വിധിച്ചിരിക്കുന്നപ്രകാരം അഗ്നിഷ്ടോമാദികർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു അന്തഃകരണശുദ്ധിയെ പ്രാപിച്ച മോക്ഷേച്ഛമുദാഹരിക്കുന്നവൻ മദ്ധ്യമമീമാംസ സകളബ്രവമാർജ്ജനപ്രകാരത്തെ വിചാരണചെയ്യുന്നു. തദനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടു സാധനചതുഷ്ടയസമ്പന്നനായിരിക്കുന്നവൻ ഉത്തരമീമാംസ മോക്ഷസാധനത്തെക്കുറിച്ച് വിചാരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം കാന്ധ്യത്രയാത്മവിചാരമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു മീമാംസാരായം.

പ്രത്യക്ഷാഭിപ്രമാണങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ ഉപദേശിച്ച് അവൈദികന്മാരിൽനിന്നു വേദത്തെ ന്യായശാസ്ത്രം രക്ഷിക്കുന്നു.

പുരാണം ഇതിഹാസത്തിനുംകൂടി ഉപലക്ഷണമെന്നു ധരിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണ്. ഇതിഹാസപുരാണാത്മികയായുള്ള വിദ്യ വേദത്തോടു തുല്യമായിപ്പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

“ഇതിഹാസഃ പുരാണം ച
പഞ്ചമോ വേദ ഉച്യതേ.”

എന്നും:

“ഇതിഹാസപുരാണാഭ്യം
വേദം സമുപജ്ഞാതവേത്.”

എന്നും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

പുരാണം അഞ്ചു ലക്ഷണങ്ങളോടുകൂടിയിരിക്കുന്നു. സഗ്ഗം, പ്രതിസഗ്ഗം, വംശം, മനപന്തരം, വംശാനുചരിതം എന്നിവതന്നെ പുരാണലക്ഷണങ്ങൾ.

സദ്ഗുണ പ്രതിസദ്ഗുണ
 വംശോ മനപന്തരാണി ച
 വംശാനുചരിതം ചേതി
 പുരാണം പഞ്ചലക്ഷണം.”

എന്നു പ്രമാണം.

അവിടെ സദ്ഗുണം എന്നു സൃഷ്ടി; പ്രതിസദ്ഗുണം എന്നു പ്രളയം; വംശം എന്നു സൂര്യവംശം തുടങ്ങിയവ; മനപന്തരം എന്നു സ്വായം ഭൂവാദികളുടെ കാലം; വംശാനുചരിതം എന്നു വംശഗുണാരായ മഹത്തുക്കളുടെ ചരിത്രം. ഈ പഠത്തെ അഞ്ചുലക്ഷണങ്ങളും പുരാണത്തിന്നുണ്ടായിരിക്കണം.

ഇങ്ങനെ ഉള്ള പുരാണങ്ങൾ പതിനെട്ടുണ്ട്.

“ബ്രഹ്മം പാദം വൈഷ്ണവം ച
 ശൈവം ഭാഗവതം തഥാ
 ഭൂവിഷ്ണുനാരദീയം ച
 മാർക്കണ്ഡേയം തഥാപരം.
 ആഗ്നേയം ബ്രഹ്മവൈവർത്തം
 ലൈംഗം വാരാഹമേവ ച
 സ്കാന്ദം ച വാമനം ചൈവ
 കൗര്മം മാത്സ്യം ച ഗാരുഡം.
 ബ്രഹ്മാണ്ഡം ചൈവ പുണ്യോദ്യം
 പുരാണാനാമനക്രമഃ.”

ഈ പുരാണങ്ങളുടെ പേരുകളെത്തന്നെ വ്യാസൻ മഹാഭാരതസർഗ്ഗത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന പ്രകാരം താഴെ ചേർക്കുന്നു

“മദ്വയം ഭദ്വയം ചൈവ
 ബ്രത്രയം വചതുഷ്ടയം
 അനാപലിംഗകൃസ്താനി
 പുരാണാനി പൃഥക് പൃഥക്.”

മദ്വയം=മ എന്നു ആദിയായിട്ടു രണ്ടു പുരാണങ്ങൾ. അവ മത്സ്യപുരാണം, മാർക്കണ്ഡേയപുരാണം.

ഭദ്വയം=ഭ എന്നു ആദിയായിട്ടു രണ്ടു പുരാണങ്ങൾ. അവ ഭൂവിഷ്ണു പുരാണം, ഭാഗവതപുരാണം.

ബ്രഹ്മായം=ബ്രഹ്മ എന്ന് ആദിയായി മൂന്ന്. അവ ബ്രഹ്മപുരാണം, ബ്രഹ്മാണ്ടപുരാണം, ബ്രഹ്മവൈവർത്തപുരാണം.

വചതുഷ്ടയം=വ എന്ന് ആദിയായി നാല്. അവ വായുപുരാണം, വാമനപുരാണം, വരാഹപുരാണം, വിഷ്ണുപുരാണം.

“അനാപലിംഗകൃസ്താനി” എന്നതിലെ ഓരോ അക്ഷരവും ഓരോ പുരാണത്തിന്റെ പേരാണ്. അ=അഗ്നിപുരാണം; നാ=നാരദപുരാണം; പ=പത്മപുരാണം; ലിം=ലിംഗപുരാണം; ഗ=ഗരുഡപുരാണം; ക്ര=കൃത്വപുരാണം; സ്താ=സ്തോത്രപുരാണം ഇങ്ങനെ പുരാണം പതിനെട്ട്. ഇവയിൽ എല്ലാത്തന്നെ വേദാർത്ഥത്തെ ഉപബൃഹണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

മാനവപാരാശരാദികൾ ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളാകുന്നു. അപ്രത്യക്ഷശ്രുതിമൂലങ്ങളായിരിക്കുന്ന ധർമ്മങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ച ഭേദകാലാധികാരിഭേദന വണ്ണാശ്രമാദിധർമ്മങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ച പ്രത്യക്ഷവേദത്തിന് അനുഗ്രാഹകമായിരിക്കുന്നതിന്നു ധർമ്മശാസ്ത്രം എന്നു പേർ.

വേദോക്തകർമ്മങ്ങളെ യഥാവിധി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിയായിരിക്കുന്ന ശരീരത്തിന്റെ നീരോഗതയെ സമ്പാദിക്കുന്നതിന്നുപദേശം നൽകുന്നു ആയുർവേദം; അതിനാൽ അതു വേദോപയോഗിയാകുന്നു.

പ്രജാപരിപാലനത്പരന്മാരായിരിക്കുന്ന രാജാക്കന്മാർക്കു പാപിഷ്ഠന്മാരായ പരന്മാരുടെ പരിഭവാർത്ഥമായി പലവിധമായ ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തെ ധനുർവേദം ഉപദേശിക്കുന്നു; അതിനാൽ ഇതും വേദോപയോഗിതന്നെ.

സാമഗ്രാന്തതികലേക്ക് ഉപയോഗിയായിരിക്കുന്ന സ്വരലക്ഷണത്തെ ഗാന്ധർവ്വവേദം ഉപദേശിക്കുന്നു; ആകയാൽ അതും വേദോപയോഗിതന്നെ.

സന്ധിവിഗ്രഹാദിഷഡ്ഗുണങ്ങൾ സാമാദിസപ്തോപായങ്ങൾ മുതലായവയുടെ സ്വരൂപാദികളേയും കൃഷിഗോരക്ഷാദികളെക്കൊണ്ടു ചന്ദ്രപുരോധാശാദികളുടെ സമ്പാദനത്തെയും അർത്ഥവേദം ഉപദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇതും വേദോപയോഗിതന്നെ.

ഇപ്രകാരം ഇവിടെ പതിനെട്ടു വിദ്യകളുടേയും സ്വരൂപം സാമാന്യമായി പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. പതിനെട്ടു വിദ്യകളിൽ നാലു വേദം ഒഴിച്ചുള്ള ശേഷം പതിന്നാലും വേദോപയോഗികളെന്നു വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തു.

വേദം കൃതിഞ്ഞാൽ പിന്നെ പ്രാധാന്യം വേദാംഗങ്ങൾക്കാണ്. അതിൽ കറയും ശേഷം ഏറ്റിന്നും. ഇനി വേദാംഗങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യം ഏതിനാണെന്നു നിരൂപിക്കാം.

മേൽപറഞ്ഞ പാദങ്ങൾ ഇ വേദസ്യ
 ഹസ്തേ കല്പോദ്ഗമ കഥ്യതേ
 ജ്യോതിഷാമയനം ചക്ഷു-
 സ്സീദകതം ശ്രോത്രമുച്യതേ.

ശിക്ഷാ പ്രാണം തു വേദസ്യ
 മുഖം വ്യാകരണം സൂതം
 ഏതാനുംഗാനി വേദസ്യ
 നിത്യം ജ്ഞേയാനി വൈ ബുധൈഃ.”

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽ നിന്നു വേദപുരുഷന്റെ പാദം
 ഉന്മേഷാസ്രം എന്നും, മസ്തകം കല്പം എന്നും, ചക്ഷുസ്സു ജ്യോതിഷം
 എന്നും, ശ്രോത്രം നിരൂപണം എന്നും, മൂർദ്ധി ശിക്ഷ എന്നും,
 മുഖം പ്രാകരണമെന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു. ഇതിനെത്തന്നെ ഒരു
 ആചാര്യൻ.

“മരങ്ങൾ വാടം ശബ്ദശാസ്ത്രം ച വക്ത്രം
കല്പം പാണീ ജ്യോതിഷം ചക്ഷുഷീ ച
ശിക്ഷാ പ്രാണം ശ്രോത്രമുക്തം നിരക്തം
വേദസ്യാംഗാത്മ്യവമാഹമ്മനീന്ദ്രം.”

എന്നവിധത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതിനുപുറമെ,

“വേദന്യ ചക്ഷുഃ കില ശാസ്ത്രമേതത്
 പ്രധാനതാംഗേഷ്വ തത്ത്വോന്യ യുക്താ
 അംഗൈര്യത്ത്വോന്യൈരപി പൂണ്ണമുന്തി-
 ശ്ചക്ഷുഃവിനാ കഃ പൃത്ഥ്വതചമേതി.”

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു ജ്യോതിഷത്തിനുള്ള സർവ്വപ്രാധാന്യം ആവാദിതമായി.

മുഖമലം ശരീരസ്ത്രീ
സർവ്വം വാ മുഖമുച്ചതേ
തത്രാപി നാസികാഃഗ്രാഷാ
ശ്രേഷ്ഠേ തത്രാപി ചക്ഷുഷീ.”

ഈ പ്രാണശ്ലോകത്തിൽ നിന്നു സർവ്വശരീരാംഗങ്ങളിലും വച്ചു ചക്ഷുസ്സിനു പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

“സേവ്ത്രിയാണാം നയനം പ്രധാനം.”

എന്നും പ്രമാണം ഉണ്ട്.

അപ്രകാരം പ്രാധാന്യമുള്ള ചക്ഷുസ്സാണ് ജ്യോതിഷമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു ജ്യോതിഷത്തിന്നു മറ്റുള്ളവേദാംഗങ്ങളേക്കാൾ പ്രാശസ്തമുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

“യഥാ ശിഖാ മധുരാം
നാഗാനാം മണയോ യഥാ
തഥാ വേദാംഗശാസ്ത്രാം
ജ്യോതിഷം മുഖ്യാനി സ്ഥിതിം.”

എന്നുള്ള പ്രമാണം ജ്യോതിഷത്തിന്റെ സർവ്വപ്രാധാന്യത്തെ തന്നെ പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നു.

ഇപ്രകാരം വേദാംഗശാസ്ത്രങ്ങളിൽവെച്ചു പ്രാധാന്യമേറിയ ജ്യോതിഷമാണ് ഇവിടെ പ്രതിപാദ്യമായിട്ടുള്ളത്. ഇനി അതിന്റെ സ്വരൂപത്തെക്കുറിച്ചു കുറഞ്ഞൊന്നു ചിന്തിക്കാം.

“സ്കന്ധത്രയാത്മകം ജ്യോതി-
ശ്ശാസ്ത്രമേതത് ഷഡംഗവത്
ഗണിതം സംഹിതാ ഹോരാ
ചേതി സ്കന്ധത്രയം മതം.”

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിനു മൂന്നു സ്കന്ധങ്ങളും ആറ് അംഗങ്ങളുമുണ്ട്. ഗണിതം, സംഹിത, ഹോര എന്നിവ മൂന്നും സ്കന്ധങ്ങളാണ്.

“ജാതകഗോളനിമിത്തം-
പ്രശ്നമുത്താഖ്യഗണിതനാമാനി
അഭിദ്ധതീഹ ഷഡംഗാ-
ന്ത്യാചാർത്വ ജ്യോതിഷേ മഹാശാസ്ത്രേ.”

എന്ന വചനത്തിൽനിന്നു ജാതകം, ഗോളം, നിമിത്തം, പ്രശ്നം, മുഹൂർത്തം, ഗണിതം എന്നീ ആറും അംഗങ്ങളെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

“ഗോളോ ഗണിതം ചേതി

ഭൂതയം ചലു ഗണിതസംജ്ഞകേ സ്തസ്യേ
ഹോരാസംഹിതയോരപി

നിമിത്തമന്യത്രയം ച ഹോരാഖ്യേ.”

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആറംഗങ്ങൾ സ്തസ്യത്രയത്തിൽ എങ്ങനെ അന്തർവിച്ഛിരിക്കുന്നു എന്ന് ഈ ശ്ലോകം വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഗണിതസ്തസ്യത്തിൽ അംഗങ്ങളായ ഗോളഗണിതങ്ങളും, ഹോരാസ്തസ്യത്തിൽ ജാതകപ്രശ്നമുഹൂർത്തങ്ങളും, സംഹിതാസ്തസ്യത്തിൽ നിമിത്തവും പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഹോരാസ്തസ്യത്തിൽകൂടി നിമിത്തം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി വിസ്തരിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു.

സംഹിതാസ്തസ്യത്തിൽ നിമിത്തം മാത്രമെ പറയാനുള്ള എങ്കിൽ അതിനെക്കുറിച്ചു ഹോരാസ്തസ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു സംഹിതാസ്തസ്യം നിരത്നകമെന്നു തോന്നിപ്പോകും. ആ മിത്യാജ്ഞാനത്തെ പരിഹരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സംഹിതാസ്തസ്യസ്വരൂപത്തെ വ്യക്തമായിത്താഴെ ചേർക്കുന്നു.

“ജനപുഷ്ടിക്ഷയവൃദ്ധി-

ഭൂതഭൂതരംഗാദിസർവ്വജന്തുനാം

കേതുലുക്കാദീനാം വാ

ലക്ഷണമുദിതം ഹി സംഹിതാസ്തസ്യേ.”

ജനപുഷ്ടിക്ഷയവൃദ്ധിഭൂതഭൂതരംഗാദി സർവ്വജന്തുക്കളുടേയും കേതുലുക്കാദികളുടേയും ലക്ഷണം സംഹിതാസ്തസ്യത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

മേൽപറഞ്ഞവയിൽനിന്നു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ മൂന്നു സ്തസ്യങ്ങളും, ആറംഗങ്ങളും ഇന്നിന്നവയെന്നും അവയിൽ ഏതേതംഗങ്ങൾകൂടി ഏതേതു സ്തസ്യങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു എന്നും വ്യക്തമായല്ലോ.

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ മറ്റൊരുപ്രകാരം നിരീക്ഷണംചെയ്യുമ്പോൾ രണ്ടു വലിയ വിഭാഗങ്ങളായി പിരിക്കാവുന്നതാണ്;

“പ്രമാണഫലഭേദേന
ഭവിധിം ച ഭവേദിദം.”

ജ്ഞാതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ പ്രമാണം എന്നും ഫലം എന്നും രണ്ടായി
വിഭജിക്കാം. അങ്ങനെ പിരിയുമ്പോൾ ഗണിതസ്കന്ധം പ്രമാ
ണവും, സംഹിതാഹോരാസ്കന്ധങ്ങൾ ഫലസ്വരൂപങ്ങളാണെന്നു
മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളേണ്ടതാകുന്നു.

“പ്രമാണം ഗണിതസ്കന്ധം
സ്കന്ധാവന്ത്യേന ഫലാത്മകേന.”

എന്നുള്ള വചനം കണ്ടുക.

പ്രമാണമായ ഗണിതസ്കന്ധത്തിനു ഗണിതഗോളങ്ങളെന്നു
രണ്ട് അംഗങ്ങളുണ്ടെന്നു മുൻപുതന്നെ പറഞ്ഞല്ലോ. അവയിൽ
ഗണിതത്തിന്നുതന്നെ പത്തു പിരിവുകൾ ഉണ്ട്.

“ഭൂഗണാനന്യനം ചേട-
മദ്ധ്യമസ്തദയോസ്തഥാ
ഗ്രഹണഭിതയം ചേട-
കലഹസ്തസമാഗമഃ.

അസ്തോദയേന ച ചേടാനനം
നക്ഷത്രാണാം ച സംഗമഃ
ഇതി ഭേദാസ്തു വിജ്ഞേയാ
ഗ്രഹാണാം ഗണിതേ ഭഗ.”

അഹസ്താണത്തെവരുത്തുക, ഗ്രഹമദ്ധ്യമത്തെവരുത്തുക, ഗ്രഹസ്തദ
ത്തെവരുത്തുക, സൂര്യഗ്രഹണത്തെ ഗണിക്കുക, ചന്ദ്രഗ്രഹണത്തെ
ഗണിക്കുക, ഗ്രഹയുദ്ധത്തെ പരീക്ഷിക്കുക, ഗ്രഹങ്ങളുടെ പര
സ്പരസമാഗമത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക, ഗ്രഹങ്ങളുടെ ഉദയത്തെ
പരീക്ഷിച്ചറിയുക, അവയുടെ അസ്തമയത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക,
നക്ഷത്രങ്ങളുടെ യോഗത്തെ പരീക്ഷിച്ചറിയുക എന്നിങ്ങനെ
യുള്ള പത്തു പിരിവുകളും ഗണിതത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാകുന്നു.

ഗണിതസ്കന്ധത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഗണിതഗോളാംഗങ്ങളുടെ
സ്വരൂപം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്നു പഞ്ചസിദ്ധാന്തങ്ങൾ
നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചിരിക്കേണ്ടതുകൊണ്ട് അവയുടെ ചുരുങ്ങിയ
സ്വരൂപനിരൂപണം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ബ്രാഹ്മം സൗരശ്ച വാസിയോ
 രൗമശഃ പൗലിശസ്തഥാ
 സിദ്ധാന്താ ഇതി പഞ്ച സ്വഃ
 കഥ്യന്തേ ചൈ തദ്ഭിദഃ.

സ്വഷോ ബ്രാഹ്മസ്ത സിദ്ധാന്ത-
 സ്തസ്മാസന്നസ്ത രൗമശഃ
 സൗരഃ സ്പഷ്ടതരോ/സ്വഷോ
 വാസിയഃ പൗലിശസ്തഥാ.

കദാചിദ് ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്ത-
 സ്താവിത്രസ്ത കദാചന
 കദാചിദ്രൗമശഃ സ്വഷോ
 ന കദാചിത്തദേവതരൗ.

ബ്രാഹ്മം, സൗരം, വാസിയം, രൗമശഃ, പൗലിശം എന്നിങ്ങനെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ അഞ്ച്. അതിൽ ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തം സ്പഷ്ടമാകുന്നു. രൗമശഃ അതിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തതാകുന്നു. സൗരസിദ്ധാന്തം സ്പഷ്ടതരമാകുന്നു. വാസിയവും പൗലിശവും അസ്പഷ്ടങ്ങളാകുന്നു.

ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തം ഒരു കാലത്തു സ്പഷ്ടമായി ഭവിക്കും. സാവിത്രം മറ്റൊരു കാലത്തു സ്പഷ്ടമായി ഭവിക്കും. ഒരു കാലത്തു രൗമശം സ്പഷ്ടമായി ഭവിക്കും. വാസിയപൗലിശങ്ങൾ ഒരു കാലത്തും സ്പഷ്ടങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നതല്ല.

ഇപ്രകാരം ഗണിത, ഹോരാ, സംഹിതാസ്തന്യങ്ങളുടെ സ്വരൂപനിരൂപണം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. ഹോരാസ്തന്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന മുഹൂർത്തംഗമാണ് നമ്മുടെ വിഷയം.

മേൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു പതിനെട്ടു വിദ്യകളുടെ സ്വരൂപങ്ങളും അവയിൽ വേദങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള ശേഷം പതിനാലു വിദ്യകളിൽ വെച്ചു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യവും അതിന്റെ സ്തന്ധാംഗാദിവിഭാഗങ്ങളും അതിൽ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തിനുള്ള സ്ഥാനവും വ്യക്തമായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

ഇനി മുഹൂർത്തം എന്നാൽ എന്ത് എന്നുള്ളതാണ് ആദ്യമായി വിചാരിക്കുവാൻ പോകുന്നത്. ഏതേതെങ്കിലും കർത്താവിനേ, വിഷ്ണുങ്ങളുണ്ടായാൽ അവയിൽനിന്നു താരണം ചെയ്ത് അയാൾക്കു

പൂണ്ണഫലപ്രാപ്തിയെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിന്നു സാത്ത്മായ കാലവിശേഷത്തെ മുഹൂർത്തമെന്നു പറയുന്നു.

“മുഹൂർത്തമുഹൂസ്തായതേ
കർത്താരം ശ്രൗതകർമ്മണാം
തസ്താനുമുഹൂർത്ത ഇത്യാഹർ-
മ്നയസ്തപദർശിനഃ.”

എന്നു ശങ്കരഗൃഹ്യസൂത്രഭാഷ്യത്തിൽ കാണുന്നു.

വിഹിതകാലത്തിൽ ചെയ്യുന്നതെന്നു ഫലസിദ്ധിയുള്ളതായും അവിഹിതകാലത്തു ചെയ്യുന്നതു നിഷ്ഫലമായും നാം സാധാരണ കണ്ടുവരുന്നുണ്ടല്ലോ. ഓരോ ശ്രൗതകർമ്മവും യഥാവിധി വിഷ്ണു കൂടാതെ ചെയ്യുന്നതിന്നും അതിന്റെ പൂണ്ണമായ ഫലം യഥാ കാലം സിദ്ധിക്കുന്നതിന്നും സർവ്വകാരണയും മുഹൂർത്തം സഹായിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഹിന്ദുക്കൾ ഇന്നും സർവ്വകർമ്മങ്ങളും മുഹൂർത്തംനോക്കിച്ചെയ്യുന്നത്. ദോഷവിഹിതമായ മുഹൂർത്തം കിട്ടുവാനുള്ള വൈഷമ്യംകൊണ്ടും, ശാസ്ത്രജ്ഞാനമില്ലാത്തവർ യഥാമതി മുഹൂർത്തം ചാർത്തിക്കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ഉദ്ദിഷ്ടഫലസിദ്ധി ചിലപ്പോൾ ഉണ്ടാവുന്നില്ലെന്നതുമിത്ത് ശാസ്ത്രം അപവാദഗ്രസ്തമായിത്തീരുന്നില്ലല്ലോ.

അതിഗഹനമായ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രം അനേകം ഉത്സാഹവാദങ്ങളോടുകൂടിയതാണ്. അവയെല്ലാം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കി ഒരു മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിക്കുന്ന കാര്യം ഒരിക്കലും സുകരമല്ല. പിന്നെ യഥാമതി പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്ന മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു വൈഫല്യം ഭവിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും ആശ്ചര്യപ്പെടുവാനില്ലല്ലോ.

കേരളാചാര്യന്മാർ അനേകം മുഹൂർത്തഗ്രന്ഥങ്ങളെ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കനുഗുണമായവിധത്തിൽതന്നെ ആയതുകൊണ്ട് ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കെല്ലാറ്റിനും പ്രാധാന്യവും പ്രാമാണ്യവും സിദ്ധിച്ചു. എന്നാൽ ഋഷീശ്വരന്മാരുടെ മതങ്ങളെ അനുസരിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാംതന്നെ വിഷയകാരിത്വംകൊണ്ടും സംഗ്രഹമായി എഴുതിയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും കേവലം ദർശനമാണ്.

കേരളീയർക്കു സാധാരണമായി വിഷയങ്ങളെ സംഗ്രഹിച്ചെഴുതുന്നതിന്നാണ് കൂടുതൽ പാടവമുള്ളത്. എന്നാൽ മഴ

മംഗലം മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തെ വളരെ വിസ്തരിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്നതു വലിയ അനുഗ്രഹം തന്നെ. ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരി എഴുതിയിരിക്കുന്ന കാലദീപികാവാഖ്യാനം—ബാലശങ്കരം—ഒരു സ്വതന്ത്ര ഗ്രന്ഥംതന്നെയാണു്. അദ്ദേഹം ഭാഷയിൽ സംഗ്രഹിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്ന കാലദീപത്തിലെ ആശയങ്ങളെ വിപുലമാക്കിഇതിൽ സപ്രമാണം വിശദമാക്കുകമാത്രമെ ചെയ്തിട്ടുള്ളു. ഋഷീശ്വരന്മാരുടേയും കേരളീയാചാര്യന്മാരുടേയും മുഹൂർത്തശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഇതിൽ ക്രമംകക്ഷമായി നിരൂപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ശാസ്ത്രാനുരോധേന സ്വമതത്തെ പലദിക്കിലും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കലദേശാചാരങ്ങളെ അതിക്രമിച്ചുപോകരുതെന്നു പ്രത്യേകംനിഷ്കഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായഭേദങ്ങളെ സാക്ഷ്യേന കാണിച്ച് അതിൽ സ്വീകാർത്ഥമേതന്നറിവാൻ അന്നന്നു പ്രമാണഭൂതരോടു ചോദിച്ചറിഞ്ഞുകൊള്ളണമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലുള്ള വിശ്വാസവും ഋഷീശ്വരന്മാരുടെ വാക്യങ്ങളിലുള്ള ബഹുമാനവും വ്യക്തമായിത്തീരുന്നു.

ബാലശങ്കരമെന്ന ഈ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രഗ്രന്ഥത്തെ മൂന്നുഭാഗങ്ങളായിത്തരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിലെ പൂർവ്വാഭാഗത്തിൽ മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചും മദ്ധ്യമഭാഗത്തിൽ ഷോഡശകർമ്മങ്ങളുടെ മുഹൂർത്തങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഉത്തരഭാഗത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠ, രാജാഭിഷേകം മുതലായ പലവക വിഷയങ്ങളുടെ മുഹൂർത്തങ്ങളെക്കുറിച്ചും വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചു ഗ്രന്ഥം സമഗ്രമാക്കിട്ടുണ്ടു്.

പൂർവ്വാഭാഗമെന്ന ഭാഷപ്രകരണത്തിൽ പതിനൊന്നു് അദ്ധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ മുഹൂർത്തം നിരൂപിക്കുമ്പോൾ ഓർത്തിരിക്കേണ്ടതായ നാമാന്വനിയമങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചുകൊണ്ടു ഗ്രന്ഥം ആരംഭിക്കുന്നു. അവ അയനം, ഷഡ്ഭാഷം, രവിമാസം, ദിനരാത്രിവിഭാഗം, ഗ്രഹണം, സന്ധ്യ, സായാഹ്നം, രാശികൾ, ഗ്രഹങ്ങൾ, പക്ഷം, വാർഷികതിഥികൾ അവയുടെ യോഗങ്ങൾ, രവിസംക്രമം, നവഭാഷങ്ങൾ എന്നിവയെ യഥാക്രമം ചിന്തിക്കേണ്ടതാണെന്നു പറഞ്ഞു് ഒരോന്നിനേയും ശാസ്ത്രരീत्या നിരൂപണം ചെയ്യുന്നു. ഈ ക്രമത്തിൽ ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ അയനചിന്തനവും, രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഷഡ്ഭാഷനിരൂപണവും, മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ദിനവിഭാഗാദി

കഥനവും, നാലാമദ്ധ്യായത്തിൽ രാശിഗ്രഹകഥനവും, അഞ്ചാമദ്ധ്യായത്തിൽ പക്ഷതിഥിവിചിന്തനവും, ആറാമദ്ധ്യായത്തിൽ സംക്രാന്തിനിണ്ണയവും, ഏഴാമദ്ധ്യായത്തിൽ നവദോഷകഥനവും, എട്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ യാദൃച്ഛികദോഷകഥനവും, ഒൻപതാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഗുണാദികഥനവും, പത്താമദ്ധ്യായത്തിൽ കർമ്മവജ്ജ്വലമാദികഥനവും, പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ സാവനാദികാലമാനനിരൂപണവും ചെയ്തു പൂർവ്വാഗതത്തെ സമഗ്രമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

പൂർവ്വാഗതമായ ദോഷപ്രകരണത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സമസ്തദോഷങ്ങളെയും രണ്ടു വലിയ വിഭാഗങ്ങളായിത്തീർക്കാം. അവയിൽ ഒന്നാമത്തേതു മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളും രണ്ടാമത്തേതു കർമ്മദോഷങ്ങളുമാകുന്നു. ഇനി മുഹൂർത്തദോഷങ്ങളെത്തന്നെ സാമാന്യദോഷമെന്നും ഷഡ്ദോഷമെന്നും വിഭജിക്കാം. അവയിൽ സാമാന്യദോഷം നൈസർഗ്ഗികദോഷമെന്നും യാദൃച്ഛികദോഷമെന്നും രണ്ടു പിരിവുകളോടു കൂടിയിരുന്നിരിക്കുന്നു. ഇനി നൈസർഗ്ഗികദോഷങ്ങൾക്കു നിത്യദോഷം എന്നും നവദോഷം എന്നും രണ്ടു പിരിവുകൾ കല്പിക്കാം. ഇപ്രകാരം വിഭജിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ദോഷങ്ങളെ എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. ഇവയിൽ ഓരോന്നിനേയും ചുരുങ്ങിയവിവരണത്തോടുകൂടിത്താഴെ ചേർക്കുന്നു.

നിത്യദോഷങ്ങളിൽ അയനം, രവിമാസം, ദിനരാത്രി വിഭാഗം, ഗ്രഹണം, സന്ധ്യ, സായാഹ്നം, രാശികൾ, ഗ്രഹങ്ങൾ, പക്ഷം, വാർഷികതിഥികൾ, അവയുടെ യോഗങ്ങൾ, രവിസംക്രമം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഗുളികൻ, വിഷ്ടി, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷം, ഉഷ്ണം, ഏകാഗ്നീകം, അഹിമസ്തകം, ലാടം, വൈധൃതം എന്നിവ ഒൻപതിന്നും നവദോഷങ്ങൾ എന്നു പേർ.

മേൽപറഞ്ഞ നിത്യദോഷങ്ങളും നവദോഷങ്ങളും കൂടിയാൽ അതിന്നു നൈസർഗ്ഗികദോഷങ്ങൾ എന്നു പേർ.

ഉഷ്ണാനിപാതം, ഭൂകമ്പം, കേതുദയം, ശിവാരുതം മുതലായവ യാദൃച്ഛികദോഷങ്ങളാകുന്നു.

നൈസർഗ്ഗികദോഷവും യാദൃച്ഛികദോഷവും സാമാന്യ ദോഷങ്ങളുടെ വിഭാഗങ്ങളാണ്. ഷഡ്ദോഷങ്ങളെന്നു പറയുന്നവയിൽ അഹംസ്വതി, അധിമാസം, സംസ്കൃതം, പകൽ മാംസ ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു ഗുരുശുക്രന്മാരെക്കാണുക, അവരുടെ മൗഢ്യം, അവരുടെ പരസ്പരദൃഷ്ടി എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

മേൽപറഞ്ഞ സാമാന്യദോഷങ്ങളും ഷഡ്ദോഷങ്ങളും മുഹൂർത്തദോഷവിഭാഗത്തിന്റെ അംഗങ്ങളാകുന്നു. ഇനി ഇതിൽ നിന്നു ഭിന്നമായി നില്ക്കുന്ന കർത്തൃദോഷങ്ങളിൽ അഷ്ടാശീത്വം ശങ്കം, അഷ്ടാത്തരശതാംശകം, വിപദപ്രത്യുരനക്ഷത്രങ്ങൾ, അഷ്ടമരാശി, അഷ്ടമരാശിക്രമം മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഇവകദോഷങ്ങളൊന്നുതന്നെ തട്ടാതെ ഒരു മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിക്കുന്നതു ശ്രമസാധ്യമെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. കലിയുഗത്തിൽ നിദ്ദോഷമായ മുഹൂർത്തം കിട്ടുവാനും പ്രയാസം. എന്നാലും ഏറ്റവും നിരപായമായ മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും മുഹൂർത്തദോഷപ്രായശ്ചിത്തങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും വേണ്ടതായിവന്നാൽ അതു യാഥാശാസ്ത്രം വിധിക്കേണ്ടതും ദൈവജ്ഞന്റെ കൃത്യമാണ്, എന്നാൽ

“ജ്യോതിഷം വ്യവഹാരം ച
പ്രായശ്ചിത്തം ചികിത്സിതം
വിനാ ശാസ്ത്രേണ യോ ബ്രൂയാത്
തമാഹുർബ്രഹ്മചാരികം.”

എന്ന ശാസ്ത്രവാക്യത്തെ ദൈവജ്ഞൻ സദാ സ്മരിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണ്.

ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ കർമ്മങ്ങൾക്കു പൂർണ്ണമായ ഫലസിദ്ധി ഉണ്ടാകുമെന്നു വിചാരിച്ചുപോകരുത്. ഉപകരണങ്ങളും പ്രയത്നവും അനുഗുണമായിരിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണ്. ഇവ മൂന്നിന്റേയും സമുല്പാദനം പൂർണ്ണഫലപ്രാപ്തിയെ സദാ സമ്പാദിക്കുമെന്നതു നിശ്ചയംതന്നെ. എന്നാൽ സുമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന കർമ്മം മറ്റു രണ്ടിന്റേയും അഭാവത്തിലും ഏതാണ്ടു ഫലോന്മുഖമായിത്തീരുന്നതും ഉപകരണപ്രയത്നങ്ങൾക്കു തുല്യപ്രധാന്യമുണ്ടായാലും ദുർമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന

കമ്മം വൈഫല്യത്തെ പ്രാപിക്കുമെന്നുള്ള വ്യത്യാസം ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ദുർമുഹൂർത്തങ്ങളിൽ തുടങ്ങുന്ന കർമ്മങ്ങൾ മദ്ധ്യ മദ്ധ്യ ഉണ്ടാകുന്ന വിഷ്ണുങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹതമായിപ്പോകും. ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ തുടങ്ങുന്നവയെല്ലാം അന്തരാന്തരാ ഉണ്ടാവുന്ന പ്രത്യുഹങ്ങളെ ജയിച്ചു പ്രയത്നോപകരണങ്ങൾക്കനുഗുണമായോ അവയെ അതിക്രമിച്ചതായോ ഉള്ള ഫലത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യും. ഭാഗ്യവാന്മാർ മുഹൂർത്തം നോക്കാതെ ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ പ്രായേണ ശുഭമുഹൂർത്തംകൊണ്ടു തുടങ്ങുന്നതിന്നുടവരുന്നതും ഹതഭാഗ്യവാൻ ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ ആരംഭിക്കുവാൻ വിചാരിച്ചാലും സാധിക്കാതെവരുന്നതും നമുക്കുതന്നെ പലപ്പോഴും അനുഭവസിദ്ധമാണല്ലോ. നവവിധമായ സംഭാരങ്ങളോടുകൂടിയ ഓർത്തോധനൻ ഭാരതയുദ്ധത്തിൽ പാണ്ഡവന്മാരെ നാമാവശേഷമാക്കുവാൻതക്ക ശുഭമുഹൂർത്തം സഹദേവൻതന്നെ ചാത്തിക്കൊടുത്തിരുന്നെങ്കിലും ഭാഗ്യശൂന്യതയാൽ ആ ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നു പരാജയം സാധിച്ചില്ലെന്നുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

കാർത്യഗതി ഇപ്രകാരംതന്നെ എങ്കിലും പൗരന്മാർക്കുതന്നെ ശക്തിയുള്ളതുകൊണ്ടു ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽതന്നെ കാർത്യങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു നിരന്തരമായി പ്രയത്നിക്കുന്നതുകൊണ്ടു സാഫല്യം സിദ്ധിക്കുമെന്നു സമാധാനപ്പെടുവാൻ ധാരാളം അവകാശം ഉണ്ട്.

മുഹൂർത്തലക്ഷണങ്ങൾ ഇന്നിന്നവയെന്നറിഞ്ഞു മുൻകൂട്ടി പറയുന്നതിന്നുപകരിക്കുന്ന ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ അവയെല്ലാം കാലക്രമത്തിൽ നാമാവശേഷമായിപ്പോയെങ്കിലും 'മുഹൂർത്തലക്ഷണം' എന്ന പ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥം ഇപ്പോഴും ദൃഢമായിത്തീർന്നിട്ടില്ല. അതിൽ എല്ലാമുഹൂർത്തങ്ങളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചും സവിസ്തരം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ കേരളീയജ്യോത്സ്യന്മാർ സവിശേഷം അഭ്യസിച്ചുപോന്നിരുന്നു എന്നതിന്നു ലക്ഷ്യമായിപ്പല ഐതിഹ്യങ്ങളും ചേർത്തുവരുന്നുണ്ടെങ്കിലും വിസ്തരഭയത്താൽ അവയെ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നില്ല.

മഴമംഗലം, അച്ചുതപ്പിഷാരോടി, ആഴാതിരി, പലിമുക്കത്തു പോറ്റി, രാമനാശാൻ, കൊച്ചുതണ്ണിനാശാൻ, പാഴൂർ രാമക്കുണി

യാർ, ഇഞ്ചക്കുഴ്വാ മാധവക്കുണിയാർ, മച്ചാട്ട് ഇളയത്ത്, കാരക്കാട്ടു വാരിയർ, എരമത്തു ഗോവിന്ദമേനോൻ, കുന്ദപ്പിള്ളിമേനോൻ മുതലായ ദൈവജ്ഞന്മാർ അതാതുകാലത്തു മുഹൂർത്തലക്ഷണം പറഞ്ഞു ഫലിപ്പിച്ചു വളരെ കീർത്തിസ്ഥാദിച്ചിട്ടുള്ളവരായി ക്ഷേ്ടിട്ടുണ്ട്.

അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അരിഷ്ടലക്ഷണങ്ങളെ സൂക്ഷ്യാവലോകനം ചെയ്തു മുൻകൂട്ടി കണ്ടുപിടിച്ചുപറഞ്ഞു ഫലിപ്പിക്കുന്നതു ശ്രമസാധ്യമായിരിക്കുന്നതുപോലെ മുഹൂർത്തലാഞ്ചനത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷണം ചെയ്തു കണ്ടുപിടിച്ചു പറഞ്ഞാപ്പിക്കുന്നതു സുകരമല്ലെന്നു ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രന്ഥസഹായംകൊണ്ടു വളരെ എളുപ്പത്തിൽ സ്വാധീനമാക്കാവുന്നതു വിദ്യയല്ലെങ്കിലും ഇതു നിരന്തരപരിശ്രമംകൊണ്ടെങ്കിലും കാലക്രമത്തിൽ സ്വായത്തമായിത്തീരുമെന്നതിന്നു വാദമില്ല.

മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തിൽ ദൃഢമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചവർക്കു മാത്രമേ മുഹൂർത്തലാഞ്ചനം സ്വാധീനമായിത്തീരുകയുള്ളൂ. മുഹൂർത്തശാസ്ത്രത്തിൽ പരിപൂർണ്ണജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നവർക്കു ബാലശങ്കരത്തേക്കാൾ ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു ഗ്രന്ഥം ഒരുഭാഷയിലും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതിലും വിശേഷിച്ചു മദ്ധ്യമഭാഗത്തിലും ഉത്തരഭാഗത്തിലും പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ സംപൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്നു പൂർവ്വഭാഗത്തിലെ ഭാഷാപ്രകരണം നല്ലവണ്ണം ധരിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. മുഹൂർത്തസൗധത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു വിഹരിക്കുന്നതിന്നു ഇച്ഛിക്കുന്നവരെല്ലാം ഈ പ്രഥമപദത്തിൽ കാലതെറ്റിപ്പോകാതെ ഉറച്ചുനിന്നു ശീലിക്കുന്നതുതന്നെ സമുചിതമായിരിക്കും.

മദ്യമംഗലത്തു ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരിയാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവെന്നു മുൻപറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയിൽനിന്നുതന്നെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണല്ലോ. ഈ ഗ്രന്ഥവും, ആയിരം സംവത്സരത്തെ മുഹൂർത്തംഗണിച്ചു രേഖപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥവുംകൂടി തന്റെ ഗുരുവായ ചെങ്ങന്നൂർ വാഴുമാവേലി പരമേശ്വരൻപോറ്റിക്കു ഗുരുദക്ഷിണ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി കേൾവിയുണ്ട്. ഇപ്രകാരം രണ്ടു ഗ്രന്ഥം എഴുതി ഗുരുദക്ഷിണചെയ്തതി

ന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ചു ഗുരുനാഥൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ ഒരു യിരം സംവത്സരകാലത്തേക്കു വാഴുമാവേലിഇല്ലത്തു വിദപാനാർ ഉണ്ടാകയില്ലെന്നു കണ്ടിരിക്കുന്നതുമിതിത്തം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ മുഹൂർത്തംപറഞ്ഞുവരുന്ന കുടുംബധർമ്മം കാലക്രമേണ ലുപ്തമായിപ്പോയെങ്കിലൊ ഏതാഭയന്നു ഭാഷയിൽ വിപുലമായശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും, ആയിരം സംവത്സരത്തെ മുഹൂർത്തങ്ങളും ഇപ്രകാരം ഏഴുതി ഗുരുവാദത്തിങ്കൽ സമർപ്പിച്ചതാണെന്നു ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരി മറുപടിപറഞ്ഞു. ഗുരുനാഥൻ ഇതിനെക്കുറിച്ചു ചിന്തിച്ചപ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യം മൂർച്ഛിച്ചവകയും തന്റെ കുടുംബത്തിനു കാലക്രമത്തിൽ ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്ന അധഃപതനത്തെ മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞു പരിഹാരത്തെ ഉണ്ടാക്കിയ ശിഷ്യൻ ബാലശങ്കരൻനമ്പൂരിയെ മനസ്സിലിഞ്ഞ് അനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തതായി ഐതിഹ്യങ്ങൾ ഉണ്ട്.

മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ അടിയന്തിരാദികൾക്കു മുഹൂർത്തം ചാർത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം ഇന്നും വാഴുമാവേലിഇല്ലത്തേക്കാണ്. പരമേശ്വരൻപോറ്റിയുടെ കാലശേഷം ആ ഇല്ലത്തു് ഒരു വിദപാൻ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതായി കേട്ടുകേൾവിയുമില്ല. മൃഗംഗലം ഏഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടുള്ള ആയിരം സംവത്സരത്തെ മുഹൂർത്തഗ്രന്ഥം ഉണ്ടെന്നുപറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ കാണാൻ സംഗതിയായിട്ടില്ല.

ഇതിന്റെ ഒന്നാമത്തെ ആദർശഗ്രന്ഥം വാഴുമാവേലിഇല്ലത്തുനിന്നുകിട്ടിയ ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥമാണ്. അതു നാന്നൂറുകൊല്ലത്തിലധികം പഴക്കം തോന്നിക്കുന്നുണ്ട്. ഇടക്കാലത്തുണ്ടായ ഒരു അഗ്നിബാധയിൽ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഏതാനുംഭാഗംകുത്തി നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. പിന്നെ ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇട്ടിരുന്ന ഓലകളുടെ സംഖ്യകളെല്ലാം ഭംഗിച്ചുപോയതുകൊണ്ട് ക്രമംതെറ്റിക്കോത്തുകെട്ടിയിരിന്ന ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ക്രമപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യംതന്നെ കേവലം അസംഭവമായിട്ടാണ് കലാശിച്ചതു്. ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ വാഴുമാവേലി പോറ്റി ഈഗ്രന്ഥം തന്നപ്പോൾ ഇതു മൃഗംഗലത്തിന്റെ സ്വന്തകണ്ഠയാണെന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു എങ്കിലും ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളും വായിച്ചുനമയ്ക്കു് ആ അഭിപ്രായം അടിസ്ഥാനരഹിതമെന്നു തന്നെ തോന്നിപ്പോയി.

മൃഗമംഗലത്തു ബാലശങ്കരൻ നമ്പൂരിയുടെ കാലത്തേക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ മുഹൂർത്തിപദവിയുടെ ബാലശങ്കരവ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഇവിടെ അതിനെത്തന്നെ ഏറ്റുത്തുപറയേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മദ്ധ്യമഭാഗത്തിലും ഉത്തരഭാഗത്തിലും മൃഗമംഗലം പറഞ്ഞിരുന്ന പല മൗഹൂർത്തികന്മാരുടെ പേരുകളെക്കൊണ്ടും മററും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തേക്കുറിച്ചു മുൻപുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള അഭിപ്രായത്തെത്തന്നെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. അവയെക്കുറിച്ചുള്ള വിചിന്തനം ബാലശങ്കര രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങളുടെ അവതാരികയിലേക്കുതന്നെ നീക്കിവച്ചിരിക്കുന്നു.

വിശിഷ്ട മൃഗമംഗലം ബാലശങ്കരൻ നമ്പൂരിയുടെ ചരിത്രം പല കേരളീയദൈവജ്ഞന്മാരുടേയും ചരിത്രവുമായി പലപ്രകാരത്തിൽ അനുബന്ധിച്ചുകിടക്കുന്നതുകൊണ്ടും അവയെല്ലാറ്റിന്റേയും ഒരു സംക്ഷിപ്തനിരൂപണത്തിന്നുകൂടാ, ഈ അവതാരികയിൽ സൗകര്യമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും ആവക ചരിത്രവിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രതിപാദനം ബാലശങ്കര രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങളുടെ അവതാരികയിൽ ആയിക്കൊള്ളുന്നതാണ്.

ഈ ഗ്രന്ഥം അച്ചടിപ്പിക്കുന്നവിഷയത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയ ഒന്നാമത്തെ ആദർശത്തേക്കുറിച്ചു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ആറമുള മംഗലപ്പിള്ളി വാസുദേവൻ മുത്തുത്ത് അവകളുടെ ഗ്രന്ഥപ്പുരയിൽനിന്നു കിട്ടിയ രണ്ടാമത്തെ ആദർശഗ്രന്ഥവും പഴക്കം കൂടിയതാണ്. അതിലും പല സ ഖലിതങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. കിടങ്ങൂർ കല്പംപിള്ള ഇല്ലത്തുനിന്നു കിട്ടിയ മൂന്നാമത്തെ ആദർശം ഏകദേശം രണ്ടാമത്തെ ആദർശഗ്രന്ഥത്തോടു പലപ്രകാരത്തിലും സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ മൂന്നു ആദർശഗ്രന്ഥങ്ങളേയും കഴിയുന്നതും ഒത്തുനോക്കി ബാലശങ്കരത്തെ വേണ്ടവിധത്തിൽ തിരുത്തി ശരിപ്പെടുത്തി പൂർവ്വഭാഗം ഇദം പ്രഥമമായി ഇപ്രകാരം അച്ചടിപ്പിച്ചു സജ്ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
൧൦-൧൨-൧൯൦൨. }

കെ: ശങ്കരമേനോൻ.

വിഷയാനുക്രമണിക,

അദ്ധ്യായം ഫ.
അയനചിന്തനം,

വിഷയം.			പുറം.
മംഗളാചരണം	...	...	1
മുഹൂർത്തദോഷനിരൂപണം	...	...	"
(1) അയനം	...	...	2
(2) ഷഡ്ദോഷങ്ങൾ	....	...	"
(3) രവിമാസം	...	...	"
(4) ദിനരാത്രിവിഭാഗം	...	...	"
(5) ഗ്രഹണം	...	...	"
(6) സന്ധ്യ	...	...	"
(7) സായാഹ്നം	...	...	"
(8) രാശികൾ	...	...	"
(9) ഗ്രഹങ്ങൾ	...	...	"
(10) പക്ഷം	...	...	"
(11) വാരം	...	...	"
(12) നക്ഷത്രം	....	...	"
(13) തിഥി	...	...	"
(14) മൃത്യുയോഗം	...	...	"
(15) ഭഗ്വയോഗം	...	...	"
(16) രവിസംക്രമം	...	...	"
(17) നവദോഷങ്ങൾ	...	...	"
അയനലക്ഷണം	...	...	4
ദക്ഷിണായനത്തിൽ വള്ളികൾ ണ്ട കുറുപ്പുകൾ	...	...	

അദ്ധ്യായം ര.
ഷഡ്ദോഷനിരൂപണം.

ഷഡ്ദോഷങ്ങൾ	...	...	"
കാലമുറം	...	...	6

വിഷയം.			പുറം
സൗരാഭിനിവൃദ്ധി	...	...	6
സൗരാഭിമംസവൃദ്ധി	...	...	9
സൗരാഭിസംവത്സരവൃദ്ധി	...	...	9
സൗരമംസലക്ഷണം	...	...	7
ചാന്ദ്രമാസലക്ഷണം	...	...	9
സാമനമാസലക്ഷണം	...	...	9
നക്ഷത്രമാസലക്ഷണം	...	...	9
ചാന്ദ്രമാസനാമങ്ങൾ	...	...	8
ചൈത്രാഭിമാസനാമങ്ങൾ	...	...	9
ചൈത്രാഭിമാസലക്ഷണം	...	...	9
ജുലൈലക്ഷണം	...	...	10
ജുലൈനാമങ്ങൾ	...	...	9
അധിമാസലക്ഷണം	...	...	9
സംസ്കൃതലക്ഷണം	...	...	11
അംഹസ്തതിലക്ഷണം	...	...	9
കാലഭിചികാരിത്രം സംസ്കൃതംഹസ്തതികളുടെ ലക്ഷണനിരൂപണം	...	...	12
അധിമാസമതഭേദകഥനം	...	...	9
മധ്യാധിമാസജ്ഞാനലക്ഷ്യപാഠം	...	...	13
കല്പജ്ഞാനയനം	...	...	14
മലമാസലക്ഷണം	...	...	9
അധിമാസാഭികളെക്കുറിച്ചുള്ള മതഭേദം	...	...	9
അധിമാസം വരുന്ന സൗരമാസപ്രതിപാദനം...	...	...	17
അംഹസ്തതിവരുന്ന കാലത്തെ വിഷുക്കലികൾ	...	...	18
സ്വാധിമാസമധ്യാധിമാസങ്ങളിൽ ശുഭകർമ്മ പ്രതിഷേധം	...	...	9
പകൽ ഗുരുശുക്രന്മാരെക്കാണുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിശേഷവിവരം	...	...	19
മലമാസത്തിൽ വർജ്യാവർജ്യങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളുടെ വിഭാഗം	...	...	20
ആര്യേയമതം	...	...	23
മതഭേദങ്ങൾ	...	...	9
(1) തമരനല്ലൂർ	...	...	24
(2) മധ്യവീയം	...	...	9
(3) നാരദീയം	...	...	25
(4) ആഗസ്തം	...	...	9

വിഷയം.	പുറം.
(5) നാരസിംഹം	25
(6) സാവസിദ്ധികം	"
സ്വാധിമാസമതഭേദത്തിൽ	
(1) ഹരീതകമതം	26
(2) ബാദരായണമതം	"
(3) ഭാസ്കരാചാര്യമതം	"
(4) ജാംബാലിമതം	27
(5) ഗർഗ്ഗമതം	"
ഗ്രന്ഥാന്തരത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സംസ്കൃതപദങ്ങളുടെ ലക്ഷണം	"

അദ്ധ്യായം II.

ദിനവിഭാഗാദികൾ.

ആത്മവൃത്തസൂത്രകങ്ങളുടെ ദിനനിർണ്ണയം	28
നിശാലഗ്നംശഭയത്തിൽ വർണ്ണങ്ങളായ മുഹൂർത്തങ്ങൾ	29
രാത്രിമുഴുവൻ വർണ്ണിക്കുന്ന മുഹൂർത്തങ്ങൾ	"
ഗ്രഹണംനിമിത്തം വർണ്ണമായ കാലം	30
മതഭേദം	31
സന്ധ്യാകാലങ്ങൾ	32
സന്ധ്യാകാലങ്ങളിൽ വർണ്ണിക്കേണ്ടവയെക്കുറിച്ച് ആചാരസ്ഥിതി	33
ബലാബലനിരൂപണം	34
വിജയയോഗം	35
അരുണോദയസമയത്തിൽ കർത്തവ്യങ്ങളും വർണ്ണങ്ങളുമായ കർമ്മങ്ങൾ	"
അഭിജിതമുഹൂർത്തപ്രതിപാദനം	36
ത്രയോദശിപ്രഭോഷസമയത്തു വർണ്ണങ്ങളായ കർമ്മങ്ങൾ	37
പ്രാഹ്ണാദികളുടെ ലക്ഷണം	38
പാട്ടരാശി	39
സായാഹ്നത്തിൽ വർണ്ണിക്കേണ്ട മുഹൂർത്തങ്ങൾ	"

അദ്ധ്യായം ര.
രാശിഗ്രഹകഥനം.

വിഷയം,	പുറം
നിന്ദ്രപുഷ്പരം ...	41
ശസ്തപുഷ്പരം ...	”
മതരന്തരം ...	42
മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു വർജ്ജിക്കേണ്ട ഗ്രഹസ്ഥിതി ...	”
പരപഗ്രഹങ്ങൾ ...	43
ശുഭഗ്രഹങ്ങൾ ...	”
ശുഭോശുഭഗ്രഹങ്ങൾക്കു കറിച്ചുള്ള മുതലേദം ...	44
കേതു ...	”
ഗ്രഹദൃഷ്ടി ...	45
ലഗ്നത്തിൽ ആദിത്യനിരീക്ഷസ്ഥാനം വർജ്ജ്യ ങ്ങളായ കർക്കടകം ...	”
ലഗ്നത്തിൽ ചന്ദ്രനിരീക്ഷസ്ഥാനം വർജ്ജ്യങ്ങളായ കർക്കടകം ...	46
സാമാന്യവിധിക്കുള്ള അപവാദങ്ങൾ ...	”

അദ്ധ്യായം ര.
പക്ഷതിഥിവിചിന്തനം.

പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ വിഹിതങ്ങളായ കർക്കടകം ...	47
പൂർവ്വപക്ഷത്തിലും അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ച മുന്തത്തോളവും വിഹിതങ്ങളായ കർക്ക ടകം ...	48
മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു വർജ്ജിക്കേണ്ട പക്ഷങ്ങൾ ...	”
മുഹൂർത്തമേദന അവസ്ഥയുള്ള അപവാദങ്ങൾ ...	49
കൃഷ്ണചതുർത്ഥിനിമിത്തം ഗ്രാലാദികൾക്കു വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന ദിവസങ്ങൾ ...	”
പൈതൃമനത്തെ ആചാരസ്ഥിതി ...	50

അദ്ധ്യായം ന്ന,
സംക്രാന്തിനിർണ്ണയം.

മുതുയോഗപക്ഷണം ...	51
ദശമയോഗപക്ഷണം ...	”

വിഷയം.	പുറം.
അവയിൽ വർണ്ണകാലം	52
സംക്രമണിമിത്തം വർണ്ണിക്കേണ്ടകാലം	53
സംക്രാന്തിനേരത്തു കർത്തവ്യങ്ങളായ കർമ്മങ്ങൾ	54
സംക്രാന്തികളുടെ വിശേഷനാമങ്ങൾ	55
സംക്രാന്തിയെക്കുറിച്ചുള്ള മതഭേദങ്ങൾ	56

അദ്ധ്യായം 6.

നവദോഷകഥനം.

നവദോഷങ്ങൾ	59
ഗുളികോദയം	60
ഗുളികോദയമതഭേദം	61
ഗുളികസ്വരൂപം	62
കരണലക്ഷണം	63
ചരകർണങ്ങൾ	64
സ്ഥിരകർണങ്ങൾ	65
തിമികളുടെ വിശേഷനാമങ്ങൾ	66
ഗണ്ഡാന്തം	67
(1) നക്ഷത്രഗണ്ഡാന്തം	68
(2) വിഷ്ണുഗണ്ഡാന്തം	69
(3) തിമിഗണ്ഡാന്തം	70
(4) രാശിഗണ്ഡാന്തം	71
മതഭേദങ്ങൾ	72
വിഷ്ണുപ്രയനാഴികകൾ	73
വിഷ്ണുസ്വരൂപം	74
രാശി, തിമി, നക്ഷത്രഗണ്ഡാന്തങ്ങളുടെ നാഴികകൾ	75
ഗണ്ഡാന്തവിഷയമായ മതഭേദങ്ങൾ	76
വിഷ്ണുലിഖിതം	77
മതാന്തരം	78
ആചാരസ്ഥിതി	79
ഉഷ്ണശിഖ	80
ഋകാഗ്നോദയലക്ഷണം	81
ഋകാഗ്നോദസ്വരൂപം	82
അഹിമസ്തകം	83

വിഷയം.	പേജ്.
ലാടം	71
വൈദ്യുതം	72
ഗുളികവിഷാഖങ്ങളുടെ വർജ്ജിതങ്ങളെന്നുതന്നെ പ്രകാരമേ	73
അഹിമസ്തകവിഷിഗണ്ഡാതൈകാഗ്നിയുടെ വർജ്ജിതങ്ങളെന്നുതന്നെ പ്രകാരമേ	74
ലാടവൈദ്യുതങ്ങളുടെ വർജ്ജിതങ്ങളെന്നുതന്നെ പ്രകാരം	75
വ്യതിപാതസ്വരൂപം	76
വ്യതിപാതത്തെയുംകുറിച്ചുള്ള മതഭേദങ്ങൾ	77
ആചാരസ്ഥിതി	78

അദ്ധ്യായം വ.

യാദവ് ചരികദോഷകഥനം.

സർവ്വകർമ്മങ്ങൾക്കും വർജ്ജിതങ്ങളായ യാദവ് ചരികദോഷങ്ങൾ	79
എല്ലാമുത്തരങ്ങൾക്കും നിന്ദിതമായുള്ള തിമിവാഗ്രഗന്ധിതം	80
ദോഷങ്ങളുടെ ബലാബലങ്ങൾ	81
മതഭേദങ്ങളിൽ കലയർക്കുവേണ്ടി ഉണ്ടായ പ്രാധാന്യം	82

അദ്ധ്യായം ങ്.

ഗുണാദികഥനം.

എല്ലാമുത്തരങ്ങൾക്കും പ്രശസ്തമായ ഗുണ സ്ഥിതികൾ	83
പാപഗുണങ്ങൾക്കു സ്ഥാനമേതെന്നു നിമിത്തം ദോഷസ്ഥാനത്തിനുപണം	84
ഗുണങ്ങളുടെ ദക്ഷിണാഭ്യുപദേശം	85
മുത്തരങ്ങളുടെ ആവർത്തനം	86

അദ്ധ്യായം ചി.

കർത്തൃവർജ്ജിതാദികഥനം.

അശ്വിനാദികർമ്മങ്ങളുടെ അംശങ്ങൾക്കും മേഖലാവിശദീകരണം	87
---	----

വിഷയം.	പുറം.
മേഷാദിരാശികളുടേയും മേഷാദ്യംശകളുടേയും അധിപന്മാർ	84
ജന്മനക്ഷത്രംതടങ്ങിയുള്ള നക്ഷത്രങ്ങളുടെ വിശേഷനാമങ്ങൾ	85
ജന്മാനുജന്മനക്ഷത്രങ്ങളിൽ വർജ്ജിക്കേണ്ട മുഹൂർത്തങ്ങൾ	86
ജന്മനക്ഷത്രത്തിൽമാത്രം വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന മുഹൂർത്തങ്ങൾ	87
ഉപനയനനക്ഷത്രത്തിൽ വർജ്ജിക്കേണ്ട മുഹൂർത്തങ്ങൾ	88
ജന്മാനുജന്മനക്ഷത്രങ്ങളിൽ കെട്ടുമാറുന്ന മുഹൂർത്തങ്ങൾ	89
ഗോമാസങ്ങളും കാവാലിക്കാലുകളും	90
വൈനാശാഖ്യഭോഷണിരൂപണം	91
അഷ്ടോത്തരശതാംശഭോഷണിരൂപണം	92
ലഗ്നാഷ്ടമാഷ്ടമരാശ്യാദികളുടെ വർജ്ജാവർജ്ജകമനം	93
ജന്മാദികന്തുഭോഷങ്ങളുടെ ബലാബല നിരൂപണം	94
ത്രിപത്ത്സ്വരനക്ഷത്രങ്ങളുടെ ക്രമേണ ഭോഷാധികൃതമനം	95
ജന്മാദിനക്ഷത്രങ്ങളിൽ ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങളുടെ ശുഭാശുഭനിരൂപണം	96
മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളുടെ ഭോഷാപവാദം	97
അഷ്ടമരാശ്യപവാദം	98
വൈനാശികാപവാദം	99
അഷ്ടമരാശ്യംശകാപവാദം	100
ലഗ്നാഷ്ടമാപവാദം	101

അദ്ധ്യായം ൧൧.

സാവനാദികാലമാനനിരൂപണം.

സാവനമാനപ്രധാനമായ മുഹൂർത്തങ്ങൾ	102
സൗരമാനപ്രധാനമായ മുഹൂർത്തങ്ങൾ	103
സൗരത്തിലും സാവനത്തിലും ചെയ്യാവുന്ന മുഹൂർത്തങ്ങൾ	104

വിഷയം,			പുറം.
ആപത്തിങ്കൽ ചാത്രമാനസ്വീകരണം	...	...	99
മധ്യമചാത്രസംവത്സരത്തിന്റെ സാവന			
ദിവസം	....	...	105
സൗരവംസംവത്സരത്തിലുള്ള സാവന			
ദിവസം	...	....	”
സ്തംഭസൗരചാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആരം			
തിങ്ങളറിയാനപായം	...	...	106
സൗരാദിസംവത്സരങ്ങളുടെ സാവനദിന			
സംഖ്യകൾ	...	...	107

ബാലശങ്കരകന്താവു പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ സൂരിച്ചിട്ടുള്ള
ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

- (1) കാലദീപിക.
  - (2) ഷട്സൂത്രം.
  - (3) ആത്രേയം.
  - (4) മാധവീയം.
  - (5) നാരദീയം.
  - (6) സർവ്വസിദ്ധി.
  - (7) ഹാരീതകസ്സുതി.
  - (8) മുഹൂർത്തദീപിക.
  - (9) ബാഹ്സ്യത്വം.
  - (10) ആചാരസംഗ്രഹം.
  - (11) മുഹൂർത്തരത്നം.
  - (12) ആചാരദീപിക.
  - (13) വരാഹഹോര.
  - (14) സൂര്യസിദ്ധാന്തം.
  - (15) വിധിരത്നം.
  - (16) ബോധായനഗൃഹ്യം.
  - (17) പഞ്ചാശിക.
  - (18) അർണ്ണവം.
  - (19) കാലവിധാനപദ്ധതി.
  - (20) ബ്രഹ്മസിദ്ധാന്തം.
  - (21) താമരനല്ലൂർ.
  - (22) കാലദീപം-ഭാഷ.
-

ബാലശങ്കരകുന്താവു പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന
ആചാര്യന്മാർ.

- (1) അഗസ്ത്യൻ.
- (2) നൃസിംഹൻ.
- (3) ബാലരായണൻ.
- (4) ജാബാലി.
- (5) ഗുഹൻ.
- (6) ലല്ലൻ.
- (7) ശ്രീപതി.
- (8) ബൃഹസ്പതി.
- (9) വരാഹമിഹിരൻ.
- (10) ദേവരാതൻ.
- (11) ഭരദാജൻ.

കാലദീപകവ്യാഖ്യാനം

ബാലശങ്കരൻ

(പൂർവ്വഭാഗം).

പ്രഥമോദ്യായം.

അയനചിന്തനം.

തുമ്പതികളൊട്ടു കൈകുതന്നെയും
മുട്ടമപ്പനടൈയോമലുണ്ണികൾ-
ബാലകായ ചൊഴുതൊട്ടു "ഭാഷയായ"
ചൊല്ലുവാനിഹ തുണപ്പതാക മേ.

ധാത്രീ യൽ മരസമ്പക്കാൽ
സഗ്രഹർഷാ വിരാജതേ
തസ്മൈ സർവ്വാത്മനേജായ
ഭാസ്കരായ നമോ നമഃ.

വന്ദേ ഗിരീശം ഗിരിജാസമേതം
കൈലാസശൈലേന്ദ്രഹാഗ്രാമസ്ഥം
അങ്കേ നിഷണ്ണേന വിനായകേന
സ്തന്ധനേന ചാത്മ്യന്തസുഖായമാനം.

കരോമി വാചം നത്പാഹം
ഗുരും ച പരമേശ്വരം
ശുഭകർമ്മസു ബാലാനാം
കാലജ്ഞാനായ ദീപകം.

യാതൊരു പൊഴുതനിരൂപിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടു പരിഭ്രമിച്ചുനിരൂപിയാതെ ഇക്രമത്താലെ നിരൂപിച്ചുകൊൾകിൽ എളുപ്പവുമാണ്. പിഴയാതെ ഇരിപ്പാനും നന്ന്. എന്നിട്ടിക്രമത്താലെ നിരൂപിച്ചുകൊള്ളണം എന്നു ചെല്ലുന്നതുകൊണ്ട്,

അയന്നു ചാഥ ഷഡ് ദോഷാ
രവിമാസാ ദിവാനിശോഃ
വിഭാഗോ ഗ്രഹണം സന്ധ്യാ
സായാഹ്നം രാശയോ ഗ്രഹാഃ.

പക്ഷോ വാരർക്ഷതിമയ-
സ്തദ്യോഗോ രവിസംക്രമഃ
നവദോഷാഃ ക്രമാദേതേ
വിചിന്ത്യാശ്ശുഭകർമ്മസു.

ഉത്തരായണത്തിലും ദക്ഷിണായനത്തിലും കൊള്ളാവുന്നതൊ ഇപ്പൊഴുതു, എന്നിയെ ഉത്തരായണത്തിൽത്തന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ എന്നു നിരൂപിച്ചു നടെ. അവിടെ ഉത്തരായണത്തിൽത്തന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ ഇപ്പൊഴുത് എങ്കിലൊ ഉത്തരായണത്തിൽ തന്നെയല്ലയൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ അംഹസ്സത്യാദിഷഡ് ദോഷങ്ങളെ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതൊ വർജ്ജിക്കേണ്ടാത്തതൊ ഇത് എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ ഷഡ് ദോഷം വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നത് ഇത് എങ്കിൽ നടെ ഷഡ് ദോഷം നിരൂപിച്ചാൽ ഷഡ് ദോഷമില്ലാത്ത നാളല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

എന്ത്യേ മേടത്തായർ, ഇടവത്തായർ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള രവിമാസങ്ങളിൽ ചിലവറ്റിൽ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതൊ വർജ്ജിക്കേണ്ടാത്തതൊ ഇത് എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ ചിലവറ്റിൽ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതിത്, എങ്കിലൊ ആ മാസങ്ങളൊഴിച്ചുള്ള മാസങ്ങളിലല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ രാവു പകലും കൊള്ളാവുന്നതൊ ഇത് എന്നിയെ പകൽതന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ പകൽതന്നെയുമപ

രാഹസ്യമിന്നമുൻപെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ അല്ലയൊ, എന്നിയെ രാത്രികൊണ്ടു മൂന്നുകൂറിട്ടാൽ ഒട്ടക്കത്തക്കൂറ്റിൽകൂടി കൊള്ളാവുന്നതൊ, എന്നിയെ രാത്രിയിൽത്തന്നെ കൊള്ളേണ്ടുന്നതൊ ഇത് എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ അവിടെയുമതിന്നു കൊള്ളാവുന്ന നേരത്തല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ പൊഴുതനിരൂപിച്ചാൻ കല്പിച്ച തിങ്ങിൽ ഗ്രഹണത്തിന്നവകാശമുണ്ടെങ്കിൽ ഗണിച്ചിട്ടു ഗ്രഹണമുണ്ടെന്നതാൻ, ഇല്ലെന്നതാൻ നിണ്ണയിച്ചാൽ ഗ്രഹണമുണ്ടെങ്കിൽ അന്നുതൂടങ്ങി മൂന്നദിവസം കഴിഞ്ഞല്ലൊ യാതൊരുപൊഴുതും നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ ആ തിങ്ങിൽ സന്ധ്യനാലും സായാഹ്നവും കൂടാതെ ഉള്ളടത്തു വരുന്ന രാശികളെ നിരൂപിച്ചാൽ അവറ്റിൽ ഇപ്പൊഴുതിന്നു കൊള്ളാവുന്ന രാശികളെ നിരൂപിച്ചു. പിന്നെ ഈ രാശികൾക്ക് ഇപ്പൊഴുതെന്നു വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന ഗ്രഹസ്ഥിതിയെ നിരൂപിച്ചു.

പിന്നെ അപരപക്ഷത്തിൽകൂടി കൊള്ളാവുന്നതൊ കൊള്ളരുത്താത്തതൊ ഇത് എന്നിയെ അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമി കഴിവോളംകൂടി കൊള്ളാവുന്നതൊ എന്നു നിരൂപിച്ചാൽ അവിടെയുമതിന്നു കൊള്ളാവുന്നെടത്തല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ അപ്പൊഴുതിന്നു വർജ്ജിച്ചിട്ട് ആഴ്ചയുണ്ടെങ്കിൽ ആയാഴ്ചകളല്ലാത്ത ദിവസങ്ങളിലല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ അതിന്നുകൊള്ളാവുന്ന നാളും പക്ഷവും വരുന്ന ദിവസങ്ങളിലല്ലൊ അതു നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

പിന്നെ പൊഴുതനിരൂപിച്ചാൻ കല്പിച്ചരാശി സൂര്യസംക്രാന്തിയുടെ മേലും കീഴും പതിനാറുചെയ്യ നാഴികയ്ക്കകത്തകപ്പെടാത്തില്ലല്ലൊ പൊഴുത നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

എന്നാൽ ഇവയെല്ലാം അപ്പൊഴുതിന്നു കൊള്ളാവുന്നവതന്നെ എന്നു വന്നാൽ അതു മുതലായോഗവും, ദശയോഗവും നിരൂപിച്ചാൽ അന്നവയുണ്ടെങ്കിൽ മൂന്നുമുക്കാൽ നാഴികപുലൻല്ലൊ യാതൊരുപൊഴുതും നിരൂപിക്കേണ്ടതും.

ഇവയൊന്നുകൊണ്ടും വിഭോധമില്ലെങ്കിൽ ആ രാശിക്കു നവഭാഷങ്ങളെ നിരൂപിപ്പൂ. അദ്വോഷങ്ങളൊന്നുമേ വന്നില്ലെങ്കിൽ അപ്പൊഴുതണ്ടു്.

എന്നാൽ ഇക്രമത്താലെ നിരൂപിക്ക എളിയതും. പിഴയാതെ ഇരിപ്പാൻ നല്ലതും.

ഇനി ഉക്തക്രമത്താലെ അവരിന്റെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നടെ അയനലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

മൃഗാദ്യം മാസഷട്കം ച
ഭവേദത്രോത്തരായണം
കർക്കാദ്യം തഥാ ഷട്കം
ദക്ഷിണായനമീരിതം.

മകരത്തായർ പിറക്കുമ്പോൾ തുടങ്ങിട്ടു മിഥുനത്തായർ കഴി വോളുന്നേരം ഉത്തരായണം. കർക്കാത്തായർ പിറക്കുമ്പോൾ തുടങ്ങി ധനുത്തായർ കഴിവോളുന്നേരം ദക്ഷിണായനം. യുക്തിതഃ നിരൂപിച്ചുകാണുമ്പോൾ അയനചലനം സംസ്കരിച്ചല്ലോ സ്വതേയുള്ള അയനസന്ധിവത്ര. അപ്പൊഴോ ചെറുളാദികമ്ങ്ങൾക്കും അയനചലനം സംസ്കരിച്ചിട്ടല്ലോ അയനംകാണേണ്ട എന്ന ശങ്കയിങ്കൽ ചെറുളാദികമ്ങ്ങൾക്ക് അയനചലനം സംസ്കരിയാതെ അത്ര അയനംകണ്ടു ഞായം എന്നു ചൊല്ലുന്നതു.

കേവലാക്ഷേണ സർവ്വീൻ
കമണ്ഡയനകല്പനാ
അപക്രമചരാദൗ തു
സായനോക്തഃ പ്രകീർത്തിതഃ.

അയനചലനംകൂട്ടാതെ ഇരിക്കുന്ന ആദിത്യസ്തംകൊണ്ടു തന്നെയത്ര ചെറുളാദികമ്ങ്ങൾക്ക് അയനംകണ്ടു ഞായം. അപക്രമം, ചരം എന്നുതുടങ്ങിയുള്ള ജ്യാവുകൊള്ളുന്നേടത്തെ അക്കാദിസ്തങ്ങൾക്കേ അയനചലനം കൂട്ടേണ്ടു. എന്നാൽ മകരത്തായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തികഴിഞ്ഞ ഉത്തരായണം തുടങ്ങു. മിഥുനത്തായർ കഴിവോളുന്നേരം ഉത്തരായണമത്രേതാനും. മറേറടം ദക്ഷിണായനം. ഇങ്ങനെയത്ര ചെറുളാദികമ്ങ്ങൾക്ക് അയനവ്യവസ്ഥ. അയനചലനം കൂട്ടീട്ടല്ല.

ഇനി ദക്ഷിണായനത്തിൽ വർജിക്കേണ്ടവരെ ചൂല്ക്കുന്നു:—

ചൈതളോപനയഗോദാനം
 വ്രതസ്താനേഷു ദക്ഷിണം
 അയനം വർജയേദ്ഭവം
 പ്രതിഷ്ഠാദിത്രികേഴവി ച.

ചൈതളം, ഉപനയനം, ഗോദാനം, വ്രതങ്ങളുമൂന്നും, പാമർത്തം, ദേവപ്രതിഷ്ഠ, കലശമാടുക, സംകോചം ഇവ പത്തിനും ദക്ഷിണായനം വർജിക്ക. ഇവ പത്തു മുത്തരായണത്തിലെ ചെട്ടയാവൂ.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശ്ലോകേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
 കലശാപകച്ചാപ്യേന ബാലശങ്കരേണ
 അയനവിത്തം നാമ
 പ്രഥമോദ്യായഃ.

അഥ ദിതിയോദ്യായഃ
 ഷഡ്ഭോഷണിരൂപണം.

ഇനി ഷഡ്ഭോഷണങ്ങളെ ചൂല്ക്കുന്നു:—

അഹസ്തതിരധിമാസഃ
 സംസപ്താ ദശ്രതാഹ്നിതരസിതയോഃ
 മൌഢ്യം ദൃഷ്ടിശ്ച മിഥോ
 വർജ്ജാ ദിനമാസകായുതോന്യത്ര.

അഹസ്തതിഃ, അധിമാസഃ, സംസപ്തഃ ഇവ മൂന്നാമോരോ ചാഭ്യമാസങ്ങളും.

ദശ്രതാഹ്നിതരസിതയോഃ എന്നു വ്യാഴത്തേയും ശുക്രനേയും പകൽ അഞ്ചരമാറ്റത്തിങ്കൽ മാംസചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു കാണുക. എന്നിയെ അപരിശുദ്ധവും ഒരുത്തനെത്തന്നെ കാണുകിലും മതി.

ഗുരുസിതയോർമൌഢ്യം എന്നു വ്യാഴം താൻ, ശുക്രൻ താൻ പട്ടുകിടക്ക.

ദൃഷ്ടിശ്ച മിഥഃ എന്നു വ്യാഴം നില്ക്കുന്ന രാശിയുടെ ഏഴാം രാശിയിൽ ശുക്രൻ നില്ക്ക.

ഇങ്ങനെ വ്യാഴത്തെക്കൊണ്ടും ശുക്രനെക്കൊണ്ടും ഭോഷം മൂന്നും, മുൻപിൽചൊല്ലിയ അംഹസ്വത്യാദിമാസങ്ങളും മൂന്നും, ഇവ യാരും ഷഡ്ഭോഷങ്ങളായത്. ഇവറെ മാസത്തിലും ദിവസത്തിലും വിധിച്ചു ക്രിയകളൊഴിച്ചുള്ളവറ്റിന്നൊക്കവെ വജ്ജിക്കണം. ദിവസത്തിലും മാസത്തിലും വിധിച്ച കർമ്മങ്ങൾക്ക് ഈ ഷഡ്ഭോഷങ്ങളെ വജ്ജിക്കേണ്ട.

ദിവസത്തിൽ വിധിച്ചതായവ വേളിശ്ശേഷം, പേരിടുക ഇത്യാദി. മാസോക്തങ്ങളായവ പുണ്യവനം, സീമന്തം, വിഷ്ണുബലി, ഗർഭരക്ഷ, വാതിൽപുറപ്പെടുക, ചോറുണ്ണ് ഇത്യാദി. ഇവ ററിന്നു ഷഡ്ഭോഷങ്ങളെ വജ്ജിക്കേണ്ട.

ഇനി ഇവറ്റിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നടെ അംഹസ്വത്യാദിമാസങ്ങളുടെ സ്വരൂപമറിവാൻ അവിടേക്കുപയോഗികളായുള്ള കാര്യ മാനവിശേഷങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

സൗരം ചാന്ദ്രം സാവനം ച
തഥാ നാക്ഷത്രമേവ ച
ചതപാശ്വേതാനി മാനാനി
കഥിതാനി മനീഷിഭിഃ.

സൗരം, ചാന്ദ്രം, സാവനം, നാക്ഷത്രം ഇങ്ങനെ നാലു പ്രകാരം കാലമാനങ്ങളുള്ളൂ.

ഇനി അവ നാലിന്റേയും ദിനാദിലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഭാഗഭോഗോ രവേസ്സൗര-
ന്ദിനം ചാന്ദ്രം തിഥിർവേൽ
സൂര്യോദയാസ്താവനം സ്വാൽ
നാക്ഷത്രം ഭദ്രമേണ തു.

ത്രിംശദിനാനി മാസഃ സ്വാ-
ന്മാസാ ദ്വാദശ വത്സരഃ
കേചിന്നാക്ഷത്രമാസം തു
വദന്തി ശശിമണ്ഡലാൽ.

ഭാഗഭോഗോ രവേസ്സൗരം ദിനം. സൂടഗതികൊണ്ട് ആദിത്യൻ അന്നു രാശിചക്രത്തുകൽ ഓരോ തീയതി നടപ്പാനുള്ള കാലം ഓരോ സൗരദിനങ്ങളായത്.

ചാന്ദ്രം തിഥിഭവേൽ. ചന്ദ്രസ്തദന്തിൽനിന്ന് ആദിത്യസ്തദന്തിൽ വാങ്ങിയാൽ പന്ത്രണ്ടിതേതു തീയതി ഉണ്ടാവാനുള്ള കാലം ഓരോ ചാന്ദ്രദിനങ്ങളായത്. അപ്പൊഴൊ പ്രതിപദം, ദിനീയാ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ചക്ഷുഷം ഓരോ ചാന്ദ്രദിനങ്ങളായത്.

സൂര്യോദയാത്സാവനം സ്രാൽ. രാദിത്യസ്തദോദയത്തിങ്കൽ തുടങ്ങി അതിന്നടുത്തുമീതെ ആദിത്യസ്തദോദയത്തോളമുള്ള കാലം ഒരു സാവനദിവസമായത്.

നാക്ഷത്രം ഭദ്രമേണ തു. രാശിചക്രം തന്നിക്ക് ഒരു വട്ടം തിരിവാനുള്ള കാലം ഒരു നാക്ഷത്രദിവസമായത്.

ത്രിംശദിനാനി മാസഃ സ്രാൽ. ഇവറ്റിൽ തന്റെ തന്റെ ദിനങ്ങൾ മുപ്പതുകൂടിയതു തന്റെ തന്റെ ഓരോ മാസങ്ങളായത്. സൗരദിനങ്ങൾ മുപ്പതുകൂടിയത് ഒരു സൗരമാസം. ചാന്ദ്രദിനങ്ങൾ മുപ്പതുകൂടിയത് ഒരു ചാന്ദ്രമാസം ഇത്യാദി.

മാസാ ദ്വാദശ വത്സരഃ. തന്റെ തന്റെ മാസങ്ങൾ പന്ത്രണ്ടുകൂടിയതു തന്റെ തന്റെ ഒരു സംവത്സരം. സൗരമാസം പന്ത്രണ്ടുകൂടിയാൽ ഒരു സൗരസംവത്സരം ഇത്യാദി.

കേചിന്നാക്ഷത്രമാസം തു വദന്തി ശശിമണ്ഡലാൽ. സ്തദഗതികൊണ്ടു ചന്ദ്രന്നു രാശിചക്രത്തിങ്കൽ ഒരു വട്ടം നടപ്പാനുള്ള കാലം ഒരു നാക്ഷത്രമാസമായത് എന്നു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

ഇനി സൗരരാദികളുടെ മാസലക്ഷണത്തെ ക്രമത്തിന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

സംക്രാന്ത്യന്തസ്സൗരമാസം—
ചാന്ദ്രശ്ചാന്ദ്രാക്ഷസംഗമഃ
സാവനഃ ചാഗ്നിദിവസോ
നാക്ഷത്രശ്ശശിമണ്ഡലം.

സംക്രാന്ത്യന്തസ്സൗരമാസഃ. മേഷാദിരാശികളിലെ ഒരു സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിതുടങ്ങി അതിന്നടുത്ത മേലെ സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിയോളമുള്ള കാലം ഒരു സൗരമാസമായത്. അപ്പൊഴൊ മേടത്തായർ, ഇടവത്തായർ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പന്ത്രണ്ടുമാസങ്ങൾക്കും സൗരമാസങ്ങൾ എന്നു പേർ.

ചാന്ദ്രശ്ചാന്ദ്രാക്ഷസംഗമഃ. ചാന്ദ്രാക്ഷസംഗമം എന്നു ചാന്ദ്രദിത്യന്മാരുടെ സ്തദം രണ്ടും ഒത്തുവരിക. ഒരുനാൾ ഈ സ്തദ

ങ്ങൾ ക്ഷേപോരം തുടങ്ങി അതിനടുത്തു മേൽ പിന്നെ അവ
 ഒപ്പോളന്നേരം ഒരു ചാന്ദ്രമാസം. അമാവാസിവാവിന്റെ ഒട്ട
 ക്കവും പൂർവ്വക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ ആദിയും കൂടുന്ന
 ടത്തു അവയൊത്തു ഞായം. അപ്പോൾ പൂർവ്വക്ഷത്തിൽ പ്രതി
 പദത്തിന്റെ ആദിയായി അതിനടുത്തു മീതെ അമാവാസി
 വാവിന്റെ ഒട്ടകുമായുള്ള കാലം ഒരു ചാന്ദ്രമാസം.

സാവനഃ ഖാഗിദിവസഃ. ഖം എന്നു ശുക്രം. അഗ്നി
 എന്നു മൂന്ന്. അപ്പോൾ ഖാഗി എന്ന സംഖ്യ മുപ്പത്.
 ദിവസം എന്നു ആദിത്യന്റെ സ്തോദയായ് സ്തോദയാന്തമാ
 യുള്ള കാലം. അതിന്നു സാവനദിനം എന്നു പേർ. ഇസ്സാവ
 നദിനങ്ങൾ മുപ്പതു കൂടിയതു് ഒരു സാവനമാസം.

നാക്ഷത്രഃ ശശിമണ്ഡലം. ചന്ദ്രന്നു് ഇരുപത്തേഴു നാളിലും
 ഒരു വട്ടം സ്തംഭഗതിക്കൊണ്ടു നടപ്പാനുള്ള കാലം ഒരു നാക്ഷത്ര
 മാസം.

ഇനി ചാന്ദ്രമാസങ്ങളുടെ പേരുകളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചാന്ദ്രാ മാസാശ്ചൈത്രവൈശാഖസംജയൗ
 ജ്യേഷ്ഠാഷാഢമൗ ശ്രാവണപ്രോഷ്യാപാദൗ
 ആശ്വിനാച്യഃ കാർത്തികോ മാഗ്ഗ്ശീഘഃ
 പൗഷോ മാഘഃ ഫാല്ഗുനഃ പവ്നിഷ്യാഃ.

ചൈത്രം, വൈശാഖം ഇത്യാദി പന്ത്രണ്ടുപേരും കണ്ടു
 കൊൾക. പവ്നിഷ്യാഃ പവ്നിഷ്ടങ്ങളെല്ലോ താനുമിവ. വാവ
 രുതിയോടു വാവരതിയാല്ലാ ഇവററിന്നു കാലമാകുന്നു എന്നിട്ടു.

ഇനി ചൈത്രാദിമാസങ്ങൾക്കുതന്നെ മററുമോരോ പേരുകളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ക്രമാച്ചൈത്രാദയോ മാസാ
 മധുമാധവശുക്ലകാഃ
 ശുചിൻഭാനഭസ്യൗ ച
 തഥേഷശ്ചോജ്ജ ഏവ ച,
 സഹസ്സഹസ്യൗ ച തപ-
 സ്തപസ്യശ്ചേതി സംജ്ഞിതഃ.

ചൈത്രമാസത്തിന്നു മധുമാസം എന്നു പേരുണ്ട്. വൈശാഖ മാസത്തിന്നു മാധവമാസമെന്നും പേരുണ്ട്. ഇങ്ങനെ ക്രമത്താലെ കണ്ടുകൊൾക. ഫാദ്ഗുനത്തിന്നു തപസ്വ എന്നു പേർ.

ഇതി ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചിത്രാദിതാരകാദപന്ദപം

യദാ പൂണ്ണേന്ദുസംയുതം

തദാ ചൈത്രാദയോ മാസാഃ

ത്രിഭിഷ്ഠഷ്ഠാന്ത്യസപ്തമാഃ.

ചിത്രതുടങ്ങിയുള്ള നാളുകളിരണ്ടിലോരോന്നു യാതൊരു നാൾ പെരുണ്ണമാസിവാവിന്റെ ഒട്ടക്കത്തോടു കൂടുന്ന അന്നു ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ നടുവുവന്നു ഞായം.

അവിടെ ആറാമതു, പന്ത്രണ്ടാമതു, ഏഴാമതു ഈ മാസങ്ങൾ മൂന്നിന്റേയും നടുവു മൂന്നിലൊരനാളോടുകൂടി വന്നു ഞായം.

പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ ആദി ആദിയാലി അതിന്നടുത്തുമീതെ അമാവാസിവാവിന്റെ ഒട്ടക്കമൊട്ടക്കമായി ഉള്ള കാലമെല്ലൊ ഒരു ചാന്ദ്രമാസമായതു്. അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന ചാന്ദ്രമാസങ്ങൾ പലതുണ്ടല്ലൊ. ഇരിക്കട്ടെ. അവയിൽവെച്ചു ഏതൊരു ചാന്ദ്രമാസത്തിൽ പെരുണ്ണമാസിവാവിന്റെ ഒട്ടക്കം ചിത്രയിൽത്താൻ ചോതിയിൽത്താൻ വരുന്നു അച്ചാന്ദ്രമാസം ചൈത്രമാസമായതു്. വിശാഖത്തിൽത്താൻ, അനിഷത്തിൽത്താൻ പെരുണ്ണമാസിവാവരുതിവരുന്നതു വൈശാഖമാസം. തൃക്കേട്ടയിൽത്താൻ, മുപ്പത്തിൽത്താൻ വരുന്നതു ജ്യേഷ്ഠം. പൂരാടത്തിൽത്താൻ, ഉത്രാടത്തിൽത്താൻ വരുന്നതു് ആഷാഢം. തിരുവോണത്തിൽത്താൻ, അവിട്ടത്തിൽത്താൻ വരുന്നതു ശ്രാവണം. ചതയം, പൂരുട്ടാതി, ഉത്രട്ടാതി ഇമ്മൂന്നിലൊരനാളിൽ പെരുണ്ണമാസിവാവു് അരുതിവരുന്നതു പ്രോഷ്ഠപദമാസം. രേവതി, അശ്വതി, ഭരണി ഇമ്മൂന്നിലൊന്നു വരുന്നതു് ആശ്വിനമാസം. കാർത്തികയിൽത്താൻ, രോഹിണിയിൽത്താൻ വരുന്നതു കാർത്തികമാസം. മകയിരത്തിൽത്താൻ, തിരുവാതിരയിൽത്താൻ വരുന്നതു മാഗ്ഗ്ശീർഷം. ചുണ്ടർത്തിൽത്താൻ, പുഷ്യത്തിൽത്താൻ വര

നതു പൗഷം. ആയില്യത്തിൽത്താൻ, മകത്തിൽത്താൻ വരുന്നതു മാഘം. പൂരം, ഉത്രം, ഹസ്തം ഇമ്മൂന്നിലൊരുന്നാളിൽ പൗഷമാസിവാവിന്റെ അരുതിവരുന്ന ചാദ്രമാസം ഫാദ്ഗനം. ഇങ്ങനെ ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണം.

ഇനി വസന്താദി ഋതുക്കളുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ദാദ്യാം ദാദ്യാം തു മാസാദ്യാം
ചൈത്രാദിഷു യഥാക്രമം
ഋതവസ്തു വസന്താദ്യാ-
ശ്ലീശിരാന്താ ബുധൈഃ സൂതാഃ.

ചൈത്രാദിമാസങ്ങളിൽ ഈരണ്ടു മാസങ്ങൾകൂടിട്ടു വസന്താദി ഋതുക്കൾ. ചൈത്രവും, വൈശാഖവും വസന്തം. ജ്യേഷ്ഠവും, ആഷാഢവും ഗ്രീഷ്മം. ശ്രാവണവും, പ്രോഷ്യാപദവും വർഷം. ആശ്വിനവും, കാർത്തികയും ശരത്. മാഗ്ഗശീർഷവും, പൗഷവും ഹേമന്തം. മാഘവും, ഫാദ്ഗനവും ശിശിരം. ഇങ്ങനെ ഈരണ്ടു മാസങ്ങളെക്കൊണ്ടോരോ ഋതുക്കൾ.

ഇനി ഋതുക്കളുടെ പേരുകളെ ക്രമത്താലെ ചൊല്ലുന്നു:—

വസന്തശ്ച തഥാ ഗ്രീഷ്മോ
വർഷാശ്ച ശരദേവ ച
ഹേമന്തഃ പഞ്ചമോ ജേന്തയ-
ശ്ലീശിരഃ ഷഷ്ഠ ഇന്ദ്രിതഃ.

വസന്തം, ഗ്രീഷ്മം, വർഷം, ശരത്, ഹേമന്തം, ശിശിരം ഇങ്ങനെ ഋതുക്കൾ ആറു്.

അധിമാസം വരുന്നകാലത്തു് ആയധിമാസംകൂടാതെ ഈരണ്ടുമാസങ്ങളേക്കൊണ്ടു് ഋതുക്കളാകുന്നു എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ചാദ്രേഷപത്ര തു മാസേഷു
യദാ മാസോഽധികാരപയഃ
തദാ തദ്രഹിതാദ്യാം തു
മാസാദ്യാമുതുരിഷ്യതേ.

അധിമാസം ഋതപംഗമല്ല. പതിമൂന്നാമാസമത്രെ.

ഇനി അധിമാസം, സംസക്തം, അഹസ്തതി എന്നിവ മൂന്നിന്റേയും ലക്ഷണങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

മധ്യേ മധ്യാക്ഷസംക്രാന്ത്യോ-
 മധ്യാമാന്തദപയം യദി
 അധിമാസഃ സ്പഷ്ടഗത്യാ
 സംസപ്താംഹസ്വതിൻചേൽ.

മധ്യേ മധ്യാക്ഷസംക്രാന്ത്യോമധ്യാമാന്തദപയം യദി അധി
 മാസഃ. എന്ന് അധിമാസലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു. ഇവിടെ മധ്യ
 മംകൊണ്ടുവേണം സംക്രാന്തിയും പക്കവും കാണാൻ. ആദിത്യ
 മധ്യമത്തിന്നു യാതൊരിക്കൽ പന്ത്രണ്ടുമാസം തികയുന്ന അ
 പ്തോം മേഷസംക്രാന്തി. അക്ഷമധ്യമത്തിന്ന് ഒരു രാശി തികയു
 ന്നോം വൃഷഭസംക്രാന്തി. മധ്യമം രണ്ടുരാശി തികയുന്നോം
 മിഥുനത്തായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തി. ഇങ്ങനെ പന്ത്രണ്ടുരാശി
 തികയും മധ്യമസംക്രാന്തിയും കണ്ടുകൊൾക. പിന്നെ ചന്ദ്രമധ്യമ
 ത്തിൽനിന്നാദിത്യമധ്യമത്തെ വാങ്ങിട്ടുവേണം പക്കംകാണാൻ.
 ഇങ്ങനെ മധ്യമംകൊണ്ടു സംക്രാന്തിയും പക്കവും കണ്ടാൽ
 ഒരു മധ്യമസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണം മധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട
 അമാവാസിവാവു കഴിവാൻ. പിന്നെ അതിന്നടുത്തു മേലെ
 മധ്യമസംക്രാന്തിയും മുൻപേ കഴികയും വേണം. മധ്യമംകൊണ്ടു
 കണ്ട അതിന്നടുത്ത മീതെ അമാവാസിവാവു കഴിവോളം നേര
 മുളള കാലം അധിമാസമായത്. ഇങ്ങനെ അടുത്തുള്ള മധ്യമ
 സംക്രാന്തികൾ രണ്ടിന്റെയുമകത്തു മധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട അമാ
 വാസിവാവരതികൾ രണ്ടുവന്നാൽ അതിൽ നടുത്തെ മധ്യമാമാ
 വാസി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തുടങ്ങിട്ട് അതിന്നടുത്തു മീതെ മധ്യമാമാ
 വാസികഴിവോളം നേരം ഉള്ള കാലമധിമാസമായത്. ഇങ്ങനെ
 അധിമാസലക്ഷണം.

സ്പഷ്ടഗത്യാ സംസപ്താംഹസ്വതിൻചേൽ. എന്നിവിടം
 കൊണ്ടു സംസപ്താംഹസ്വതികളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു.
 സംസപ്താംഹസ്വതികൾക്കു ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരെ സ്പഷ്ടിച്ചിട്ടുവേണം
 പക്കം കാണാൻ. സംക്രാന്തിയുമാദിത്യസ്സടംകൊണ്ടുവേണം
 കാണാൻ. ഇങ്ങനെ സ്സടംകൊണ്ടു പക്കവും സംക്രാന്തിയും
 കണ്ടാൽ അവിടെ ഏതോരുതിങ്ങളിൽ രണ്ടുമാവാസിവാവ
 രതി വരുന്ന അത്തിങ്ങളിലെ സ്സടചാന്ദ്രമാസം സംസപ്തമാ
 യത്. അപ്തോം യാതൊരു സ്സടചാന്ദ്രമാസത്തിൽ സൂര്യസ്സട

സംക്രാന്തി ഇല്ലയോ അച്ചാരമാസം സംസ്പമായത്. അപ്പോളോ ഒരു തിങ്ങിൽ ആദിയിൽ സൂര്യസ്സുടസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടു വേണം സ്സടംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവുകഴിവാൻ. ആ തിങ്ങിൽത്തന്നെ ഒടുക്കത്തു സ്സടസംക്രാന്തിക്കുമുൻപെ അതിന്നടുത്തു മീതെ സ്സടംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവുകഴികയും വേണം. അപ്പോൾ ആ സൗരമാസത്തിൽ രണ്ടാമാവാസിവാവുരതിയും ഉണ്ടല്ലോതാനും. ആ സൗരമാസത്തിലടങ്ങിയ ചാരമാസത്തിൽ സംക്രാന്തിയില്ലതാനും. അച്ചാരമാസമത്രെ സംസ്പമായത്. ആ സൗരമാസമല്ല. ഇങ്ങനെ സംസ്പലക്ഷണം.

ഇനി അഹസ്സതിയുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു. അഹസ്സതിൻചേൽ. എന്നിതുകൊണ്ട് ഒരു തിങ്ങിൽ സ്സടംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവുരതിയൊന്നും വന്നില്ലെങ്കിൽ ആ സ്സടചാരമാസം അഹസ്സതിയായത്. ഇങ്ങനെ അഹസ്സതി ലക്ഷണം.

ഇനി സംസ്പാഹസ്സതികളുടെ ലക്ഷണം കാലദീപികയിലുണ്ടു ചൊല്ലിട്ട്:—

യസ്തിംശ്ചാരോ ന സംക്രാന്തിഃ
സംക്രാന്തിദപയമേവ വാ
സ്സഷ്ടഗത്യാ തു സംസ്പഃ
പൂർവ്വോന്യോഹസ്സതിഃ സൂതഃ.

ഇങ്ങനെ ഇവിടെ അധിമാസലക്ഷണം. ഇതുതന്നെപോരാ. ഇങ്ങനെവന്നാൽ അവിടെ സ്സടിച്ചിട്ടുവേണം പക്കം കാണാൻ എന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു. ഇവിടെ ഇങ്ങനെ മധ്യമസംക്രാന്തികൾ രണ്ടിന്റേയുമകത്തു മധ്യമംകൊണ്ടു കണ്ട അമാവാസിവാവുരതികൾ രണ്ടുവന്നാൽ ആ രണ്ടു വാവുരതിനേരത്തേക്കു ചന്ദ്രാദിത്രന്മാരെ സ്സടിച്ചുകൊണ്ടിട്ട് ആ ചന്ദ്രസ്സുടത്തിൽനിന്ന് ആദിത്യസ്സുടത്തെ വാങ്ങിട്ടു പക്കം കണ്ടാൽ അപ്പോൾവന്ന നേടത്തെ അമാവാസിവാവു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തുടങ്ങിട്ട് അതിന്നടുത്തു മീതെ അമാവാസി വാവു കഴിവോളമുള്ള കാലം അധിമാസമായത്. ഇതു കാലദീപികയിൽ ചൊല്ലിട്ടുമുണ്ടു്.

മധ്യേ മധ്യാക്ഷസംക്രാന്ത്യോർ-
മധ്യാമാന്തദപയം യദി
തദാ സ്സുടൈന്ദവോ മാസ-
സ്സോധിമാസകസംജ്ഞിതഃ.

ഇങ്ങനെ. ഇതിലേതുപക്ഷം കൊള്ളേണ്ടുന്നത് എന്ന് അന്നു പ്രമാണഭൂതരോടുകൂട്ടി നിർണ്ണയിച്ചുകൊൾക. കേൾപ്പാ നാരുമില്ലായിൽ രണ്ടുകൊണ്ടും വജ്ജിച്ചുകൊൾക.

ഇനി ഈ മധ്യമാധിമാസത്തെ അറിവാൻ എളുപ്പമായ ഒരുപാധത്തെച്ചൊല്ലുന്നു:—

സ്വദിത്യഭൂട്ടാരജനസ്യ ഭൂതിഭാക്
പ്രഭാവനാസ്തീകജനാരിസംയുതഃ
വിലിപ്തീകാഭ്യോഽയമിനസ്യ മധ്യമോ
യദ്രാശിഗസ്തത്രഗതോഽധിമാസകഃ.

സ്വദിത്യഭൂട്ടാരജനസ്യ ഭൂതിഭാക്. എന്നീ വാക്യത്തിന്നു വിലിയാദി. സംവത്സരം ഒട്ടക്കം. സംവത്സരമായതു കല്യൗഷം. മരേക്ഷീയാദിത്യമധ്യമം. ഈ വാക്യത്തിൽ പ്രഭാവനാസ്തീകജനാരി. എന്നു വിലിയാദിയായി കൂട്ടിക്കൂട്ടി ഇരുന്നാൽ വരുന്ന വർത്തമാനകല്യൗഷത്തിങ്കൽ വർത്തമാനമാസമധിമാസമായത്. ഇവിടെ ക്രിയാപ്രകാരമിങ്ങനെ; സ്വദിയെന്നു വിലിയിൽ വയ്പൂ. തൃഭൂൽ എന്ന് ഇലിയിൽ. ഭാര എന്നു തീർത്തിയിൽ. ജന എന്നു രാശിയിൽ വയ്പൂ. അതിന്നുമീതെ അഞ്ചുത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു സ്യഭൂതിഭാക്, എന്നിടത്തെ ഭാഗത്തൊട്ടുണ്ടാകുന്ന നീളത്തിൽ വയ്പൂ. അപ്പോൾ നാലായിരത്തുനൂറ്ററിനാല്പത്തൊന്നു കല്യൗഷം തികഞ്ഞിട്ടു പിന്നെ മേടത്തോൾ തുടങ്ങി എട്ടു തിങ്ങളും കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ധനുത്തോളിൽ അന്നത്തെ അധിമാസം എന്നു കല്പിക്കണം. ഇനി ഇതിന്റെമീതെ അധിമാസമറിയേണ്ടുവോൾ ഇതിൽത്തന്നെ പ്രഭാവനാസ്തീകജനാരി,യെന്നു വിലിയാദിയായി കൂട്ടിയാൽ വരുന്ന വർത്തമാനമാസമധിമാസം. അതിന്നുമീതെ അറിയേണ്ടകിൽ പിന്നെയുമൊരിക്കൽ പ്രഭാവനാസ്തീകജനാരി എന്നു കൂട്ടിക്കൊൾകേണ്ടുവേണ്ടു. മേല്പോട്ടു പിന്നെയും പിന്നെയും ഈവണ്ണം കൂട്ടിക്കണ്ടുകൊൾക.

ഇവിടെ കല്യൗഷമറിവാൻ തന്നിട് അറിയേണ്ടുന്നകാലത്തെ ഇടവത്തായറാദിക്കു കലിക്കുള്ള നാൾ വച്ചാൽ അതിനെ തത്സമനൈക്കൊണ്ടു പെരുക്കി ധീജഗന്തുപുരംകൊണ്ടു ഹരിച്ചാൽ വരുന്ന ഫലം അന്നത്തെ കല്യൗഷമായത്. അതു ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു്.

തത്സമേന ഹതം കൃതപാ
 വൃഷമാസാദ്യഹഗ്ങ്ണം
 ധീജഗന്നുപരൈർഘൃതപാ
 ലബ്ധസ്സപാൽ കലിവത്സരഃ.

ഇങ്ങനെ. ഇടവഞ്ചായരാദിക്കു കലിക്കുള്ള നാൾ വയ്ക്കേണമെന്നില്ല. മേടഞ്ചായരാദിക്കു വയ്ക്കിലുമാം. എങ്കിൽ അദ്ധ്വായികം കൂട്ടിക്കൊള്ളേണം എന്നേ ഉള്ളൂ.

ദേവോ വനാസ്ഥഃ കപടീഹരോഽസൗ
 പ്രഭാവനാസ്തീകജനാരിയുക്തഃ
 കോളംബകാലാദപിഗണയുസിംഹാത്
 മധ്യാധിമാസഃ പുനരേവമേവ.

ഇങ്ങനെ വന്ന കൊല്ലം വിഷുവിന്നു വർത്തമാനകൊല്ലമായിരിക്കും.

ഏതേ ത്രയശ്ചാദ്രമാസാ
 മലമാസാ ഇതി-സ്മൃതാഃ.

അധിമാസം, സംസപ്തം, അംഹസ്സതി ഇവ മൂന്നും മലമാസങ്ങൾ എന്നു മനികളാൽ സ്മൃതങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അംഹസ്സതി വരുന്നകാലത്തു് അതിന്നു കീഴും മേലും സൂര്യസംക്രാന്തിരഹിതങ്ങളായിട്ടു് ഓരോ ചാദ്രമാസങ്ങൾ വരും. അവ രണ്ടും മലമാസങ്ങളാണെന്നും. അതു ഷട്സൂത്രത്തിങ്കൽ ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു്.

സൂര്യസംക്രാന്തിരഹിതോ
 മലമാസോഭിധീയതേ.

ഇങ്ങനെ.

കേചിദത്രാധിമാസസ്യ
 സംസപ്തസ്യ ച ലക്ഷണം
 വണ്യന്യന്യഥാ തസ്മാ-
 തത് പ്രോക്തമപി ചോച്യതേ.

ഇവിടെയും സംസപ്താധിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണം ഇവണ്ണമല്ല. മറ്റൊരുപ്രകാരമത്രെ. എന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു. എന്നിട്ടു് അവർ ചൊല്ലിയ ലക്ഷണത്തെയും കൂടിക്കാട്ടുന്നതു ഇവിടെ,

ഇനി ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടേയും അധിമാസം, സംസക്തം, അഹസ്തതി എന്നിവ മൂന്നിന്റേയും അവർ ചൊല്ലിയ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

മേഷാദ്വൈകൈകരാശിസ്തദഗതിദിനകൃ-

ത്സംക്രമൈകൈകഗഭാ-

ശ്ചാദ്രാശ്ചൈത്രാദിമാസാ ഇഹ നയദുദരേ

സംക്രമസ്സോദ്യമാസഃ

സംസക്തസ്താത് സ ചാഹസ്തതിരപരി യദി

ഗ്രന്തസംക്രാന്തിയഥ-

സ്തേ ചാബ്ജന്തപംഗഭൂതേ സഹ സുചിരഭവേ

സോദ്യമാസോത്ര പശ്യാൽ.

ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു.

മേഷാദ്വൈകൈകരാശിസ്തദഗതിദിനകൃത്സംക്രമൈകൈകഗഭാശ്ചാദ്രാശ്ചൈത്രാദിമാസാഃ. എന്നിവിടംകൊണ്ടു മേടംതുടങ്ങിയുള്ള ഓരോരാശികളിലെ സ്തദഗതികൊണ്ടുള്ള ദിനകൃത്തിന്റെ സംക്രമങ്ങളാൽ ഓരോന്നിനെ ഗഭിച്ചിരിക്കുന്ന ചാദ്രമാസങ്ങൾ ചൈത്രാദിമാസങ്ങളായത്.

ആദിത്യസ്തദം പന്ത്രണ്ടുരാശി തികയുമ്പോൾ മേഷസംക്രാന്തി. ഒരു രാശിതികയുമ്പോൾ വൃഷഭസംക്രാന്തി. ഈവണ്ണമെ മറ്റവയും കണ്ടുകൊൾക. മേടത്തായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തി ഏതൊരു ചാദ്രമാസത്തിൽവരുന്നു അച്ചാദ്രമാസത്തിന്നു ചൈത്രം എന്നു പേർ. അപ്പൊഴൊ മീനത്തായറിൽ തുടങ്ങേണം. പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദം മേടത്തായറിൽ കഴികയും വേണം. അതിന്നടുത്തു മീതേ അമാവാസിവാവ്. ആ പൂർവ്വപക്ഷവും അപരപക്ഷവും മുഴുവൻ ചൈത്രമാസം. അപ്പോൾ അച്ചാദ്രമാസം മേഷസംക്രാന്തിയെ ഗഭിച്ചുവല്ലൊതാനും. എന്നിട്ടതു ചൈത്രം. ഇനി ഇടവത്തായർ പിറക്കുന്ന സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിയെ ഗഭിച്ച ചാദ്രമാസം വൈശാഖമായത്. മിഥുന സംക്രാന്തിയെ ഗഭിച്ചതു ജ്യേഷ്ഠം. ഇത്യാദി കണ്ടുകൊൾക. മീനത്തായർ പിറക്കുന്ന സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിയെ ഗഭിച്ച ചാദ്രമാസം ഫാല്ഗുനമായത്. ഇതു ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ ചൊല്ലിട്ടുണ്ട്.

വിഷുവാഖ്യസ്തഭാ ചൈത്രേ
 ജായതേ മേഷസംക്രമഃ
 വൈശാഖേ വൃഷസംക്രാന്തി
 ജ്യേഷ്ഠേ മിഥുനസംക്രമഃ.

ആഷാഢേ കർക്കിസംക്രാന്തിഃ
 പ്രോച്യതേ ഭക്ഷിണായനം
 ശ്രാവണേ സിംഹസംക്രാന്തിഃ
 പ്രോഷ്ഠപാദേ തു യോഷിതഃ.

ആശ്വിനേ തൈലിസംക്രാന്തിർ-
 വൃശ്ചികാഖ്യാ തു കാർത്തികേ
 മാഗ്ഗ്ശീഷ്ഠേ തു ധനുഷഃ
 പൗഷ്യേ മകരസംക്രമഃ.

മകരാഖ്യാ തു സംക്രാന്തി-
 രുത്തരായണസംജ്ഞിതാ
 മാഘേ തു കുംഭസംക്രാന്തിഃ
 ഫാല്ഗുനേ മീനസംക്രമഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി അധിമാസലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു.

ഇഹ നയദുർഭരേ സംക്രമസ്തോ/ധിമാസഃ എന്നതു കൊണ്ട്. ഇച്ചാദ്രമാസങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏതൊരു ചാദ്രമാസത്തിന്റെ അകത്തു് സൂര്യസ്തംഭസംക്രാന്തി ഇല്ലാതെ വരുന്ന അച്ചാദ്രമാസമധിമാസമായതു്. അപ്പോഴോ ഒരു തിങ്ങുളാദിയിൽ സംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണമമാവാസിവാവരൂതിവരുവാൻ. ആ തിങ്ങുളിൽത്തന്നെ ഒടുക്കത്തു സംക്രാന്തിയും മുൻപേ അതിനടുത്തു മീതെ അമാവാസിവാവു കഴികയും വേണം. അപ്പോൾ അച്ചാദ്രമാസത്തിൽ സംക്രാന്തിഇല്ലതാനും. അതു് അധിമാസം. അച്ചാദ്രമാസമത്രെ അധിമാസമായതു്. ആ സൗരമല്ല. അപ്പോൾ ഏതൊരു തിങ്ങുളിൽ അധിമാസം വരുന്ന ആ തിങ്ങുളിൽ നടേഞ്ഞ അമാവാസി കഴിവോളം നേരവും ഒടുക്കത്തെ അമാവാസികഴിഞ്ഞാൽ ശേഷിച്ചിട്ടുള്ള കാലവും അധിമാസമല്ല.

നടേത്തെ അമാവാസികഴിഞ്ഞു തുടങ്ങിട്ട് ഒട്ടക്കത്തെ അമാവാസി കഴിവോളം നേരമത്രെ അധിമാസമായത്. ഇങ്ങനെ അധി മാസലക്ഷണം.

ഇനി സംസർപ്പത്തിന്റെ ലക്ഷണത്തെ ചൊല്ലുന്നു.

സംസർപ്പസ്തോത്സ ചാഹംസ്വതിരപർ യദി എന്നതു കൊണ്ട്. അഹംസ്വതി മീതെ വരുമെങ്കിൽ ആയധിമാസം തന്നെ സംസർപ്പമായിട്ടു വരും. സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിയെ ഗഭീയാത്ത ചാന്ദ്രമാസംതന്നെയത്രെ സംസർപ്പമായതും. അതിന്ന് അഹംസ്വതി മീതെ വരണം എന്നേ വിശേഷമുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ സംസർപ്പ ലക്ഷണം.

ഇനി അഹംസ്വതിയുടെ ലക്ഷണത്തെച്ചൊല്ലുന്നു.

ഗ്രസ്തസംക്രാന്തിയുഗമഃ എന്നതുകൊണ്ട്.

രണ്ടു സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തി വരുന്നതാണെന്നാൽ ചാന്ദ്രമാസത്തിൽ, അച്ചാന്ദ്രമാസം അഹംസ്വതിയായത്. അപ്പോൾ ഒരു സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിക്കു മുൻപെ അമാവാസി കഴികയും വേണം. പിന്നത്തെ സംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞെ അതിന്നടുത്തമീതെ അമാവാസി കഴിയാവൂ. അച്ചാന്ദ്രമാസം അഹംസ്വതി. ആ സംസർപ്പാഹംസ്വതികൾ രണ്ടും അബുത്തിന്റേയും ഗുരുവിന്റേയും അംഗത്തിൽ കൂടുകയും ചെയ്യും. രണ്ടും കൂടിയെവത്ര. അതു പെരികെക്കാലം കൂടിയെ ഉള്ളു. ഈ സംസർപ്പാഹംസ്വതികൾ വരുന്ന കാലത്തു് അഹംസ്വതിയുടെ മീതെയും സൂര്യസ്തദസംക്രാന്തിയെ ഗഭീകരിക്കാത്തൊരു ചാന്ദ്രമാസം വരും. അന്നു തത്രെ അധിമാസമായതു. വൃശ്ചികം, ധനു, മകരം മൂന്നിചൊരുതിങ്ങളിൽ അഹംസ്വതി മിക്കവാറും വന്നു ഞായം. അതിന്റെ കീഴെ കന്നിത്തായറിൽത്താൻ, തുലാത്തായറിൽത്താൻ, സംസർപ്പം വന്നു ഞായം. സംസർപ്പാഹംസ്വതികൾ വരുന്നകാലത്തു് അഹംസ്വതിക്കു മീതേ അടുത്ത കുംഭത്തായറിൽത്താൻ, മീനത്തായറിൽത്താൻ, അധിമാസം വന്നു ഞായം. അധിമാസം രണ്ടാണ്ടുമെട്ടുമാസവും കൂടുമ്പോൾ മിക്കവാറും വന്നു ഞായം.

കൊല്ലം ചെന്നു-മാണ്ടു് അംഹസ്സതിവന്നു. അംഹസ്സതിവരുന്ന കാലത്തെ വിഷുക്കലികൾ എഴുതുന്നു.

രത്നപാത്രന്നസോപാനം
ശാന്താശ്ചാന്തേവസായിനഃ
മാനീതോ ഗുണസമ്പന്നഃ
പ്രീതിഃ സ്വാഭാസാ പുനഃ.
തനയോ മനുജസ്ത്രേതി
ദ്യുഗണാ വിഷുവത് കലേഃ.

ഇങ്ങനെ.

പത്തൊൻപതിറ്റാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ അടുക്കെ രണ്ടുവട്ടം വരും. പിന്നെ മിക്കവാറും അരുപത്തഞ്ചാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ വരുമൊരിക്കൽ. പിന്നെയും രണ്ടുവട്ടം പത്തൊൻപതിറ്റാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ മിക്കവാറും വന്നു ഞായം. പിന്നെ അരുപത്തഞ്ചാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ ഒരിക്കൽ വരും. ഇനിപ്പൊട്ടുന്നനവെ പത്തൊൻപതിറ്റാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ വരുന്നതു മൂന്നുവട്ടം വരികിലുമാം. അന്നു പിന്നെ എൺപത്തിനാലാണ്ടുകൂടുമ്പോൾ മിക്കവാറും വന്നു ഞായം. ഇങ്ങനെ മിക്കവാറും സംസ്കാരംഹസ്സതികൾ വന്നു ഞായം. ഇവ മൂന്നും മലമാസങ്ങൾതന്നെ. അതു ബ്രഹ്മാപിഡാന്തത്തിൽ ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു്.

അക്ഷേന്ദ്രപാസ്സുടതസ്സിലാ-
സ്രയോ മാസാ മലിമ്ലചാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ചൈത്രാദിമാസങ്ങളുടേയും സംസ്കാരംഹസ്സതികൾ മൂന്നിന്റേയും ലക്ഷണമവർ ചൊല്ലി.

ഇനി സ്തധിമാസവും മധ്യധിമാസവും പെട്ടുകൾക്കു വർത്തിക്കുന്നതെന്തു ആചാരമാകുന്നു എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

സ്തധിമാസോ മധ്യശ്ച
ദൈവ ച നിന്ദ്രേയ സുകമ്ലസു
ഏക ഏവാനയോസ്സൻ സ്യാ.
ദിവാദാദപജ്ജതേ ദിവം.

സ്തോധിമാസവും, മധ്യാധിമാസവും ശുഭകർമ്മങ്ങൾക്കു നിന്ദ്യം എന്നത്രെ ഇരിക്കുന്നത്. എങ്കിലുമിവ രണ്ടിലൊന്നെ അധിമാസമായുള്ള വിവാദമുണ്ടാകുകൊണ്ട് ഇവ രണ്ടും വജ്ജിച്ചത്രെ കാണുന്നതും പൊഴുതുകൾക്കു.

ഇനി 'ഭൂതാഹ്നിഗൃഹസിതയോഃ' എന്നുടത്തു ഗൃഹസിതന്മാരിരുവരെയും കൂട്ടിക്കാണണമെന്നുണ്ടോ എന്നിയെ ഇരുവരിയും വെച്ചുരുത്തനെക്കണ്ടാൽ പോരമോ എന്ന സംശയത്തിങ്കൽ ഇവരിരുവരിയും വെച്ചുരുത്തനെത്തന്നെ കണ്ടാലും ദോഷമുണ്ട് എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

യദാ ദിവൈവ ദൃശേത്രേ
ജീവശുക്രൗ നഭഃസ്ഥലേ
തയോരന്യതരോ വാപി
സ കാലോ ബഹുദോഷഭഃ.

ഗൃഹസിതന്മാരിരുവരെയുംകൂട്ടിപ്പകൽ കാൺകിലും ഇരുവരിലൊരുത്തനെത്തന്നെ പകൽ കാൺകിലും ഇന്നെല്ലാം കാണമീല എന്നു നിണ്ണയം വരുവോളം വജ്ജിക്ക.

ഇനി ഗൃഹസിതന്മാരെ പ്രാണസായാഹ്നങ്ങളോഴിച്ചുള്ള പകൽ കാണുകയോ ദോഷമുള്ള എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

പ്രാണസായാഹ്നയോർമധ്യേ
കാലോത്ത്രാഹ്നിപദോദിതഃ

മിക്കവാറുമാറുനാഴികപുലരുവോളമുള്ളകാലം പ്രാണമായത്. പിന്നെ മിക്കവാറുമാറുനാഴിക പകലെ ഉള്ളടം സായാഹ്നമായത്. പ്രാണം കഴിഞ്ഞിട്ട് സായാഹ്നം തുടങ്ങും മുൻപെ ഉള്ള കാലത്തെയത്രെ ഇവിടെ അഹ്നിയെന്നപദംകൊണ്ടു ചൊല്ലിയത്. അപ്പോഴൊ മിക്കവാറും പത്തടികഴിഞ്ഞാൽ തിരിഞ്ഞ പതിനാടിക്കു മുമ്പെ വ്യാഴത്തെത്താൻ ശുക്രനെത്താൻ, ആകാശമാഗ്നത്തു കാങ്കിൽ വജ്ജിക്കണം എന്നേയുള്ളു. പത്തടിക്കു മുമ്പെയും തിരിഞ്ഞു പതിനാടി കഴിഞ്ഞാലും കാങ്കിൽ പൊഴുതു വജ്ജിക്കണമെന്നില്ല.

കാലദോഷാധികാരസ്വ
 ഹാനിം വിതന്നതേ കപചിൽ
 മലമാസേ യഥാ സർവ്വ-
 കാലാന്തരമലാപഹേ.

സൂര്യസംക്രാന്തിരഹിതോ
 മലമാസോഭിധീയതേ
 തത്രാനന്യഗതിർനിത്യം
 കർത്തവ്യമിതിതികീം ക്രിയാം.

കാമുന്തു യാഗഹോമാദി
 ന തത്രേഷാം കഥഞ്ചന
 നിത്യാപി നൈവ തത്രേഷാം
 ക്രിയാ ഗത്യന്തരേ സതി.

അതഃപരം ന സോമേജ്യാ
 വസന്തേ ച മലിമ്ലച്ഛേ
 നിത്യാപ്യേഷാ ന തത്ര സ്വാൽ
 സംഭവാച്ഛുഭവർണ്ണഃ.

ഏവമന്യാനി കർമ്മാണി
 നിത്യാന്യപി മലിമ്ലച്ഛേ
 പശുഷ്വഗ്രായണാധാന-
 ചാതുർമാസ്യാനി ചൈവ ഹി.

ന കാർത്യാണി സ്വകാലസ്വ
 ശുദ്ധസ്യാപി ച സംഭവാൽ
 മഹാലയാഷ്ടകോത്സർഗ്ഗോ-
 ഹാകർമ്മാദ്യപി കർമ്മ യൽ.

സ്പഷ്ടമാസവിശേഷാഖ്യം
 ചിഹ്നിതം വജ്ജയേനലേ
 ഉത്തരസ്യാപി മാസസ്വ
 തത്സംജ്ഞസ്യാപി സംഭവാൽ.

പ്രതിമാസം മാസികാനി
കർത്താ പ്രാപ്തേ മലിമ്ലമേ
മാസികം നൈവ കവീത
കർത്താത്തരമാസി തത്.

പാർവ്വണേഷപഗ്നിഹോത്രേ ച
മാ സിശ്രാലം പിതൃക്രിയാ
സന്ധ്യാം പഞ്ചമഹായജ്ഞാൻ
ദേവതാതിഥിഭോജനം.

പ്രേതേ മാസാദിമാരഭ്യ
ശ്രാദ്ധപിണ്ഡോദകക്രിയാ
സപിണ്ഡീകരണാന്താ ച
യഥാകാലമുപസ്ഥിതാ.

തീർത്ഥസ്നാനജപശ്രാദ്ധ-
പിണ്ഡദാനം ച തപ്തം
യവവ്രീഹിതിലൈഹോമോ
ജാതകർമ്മാദികാഃ ക്രിയാഃ.

ചന്ദ്രസൂർ്യഗ്രഹേ സ്നാന-
ശ്രാദ്ധദാനജപാദികം
മഹാത്രയോദശീശ്രാദ്ധ-
മിത്യാദീനി ബഹുന്യപി.

പ്രത്യുപസ്ഥിതഹേതുനി
സംപ്രാപ്താനി മലിമ്ലമേ
അനന്യഗതികതേന
കർത്തവ്യാന്യധികേദ്വി ച.

ആഞ്ചികന്നാമ തത് ശ്രാദ്ധ
മലമാസേ തദിഷ്ടതേ
മലമാസപ്രമീതാനാ-
മന്വേഷാമുത്തരത്ര തു.

ന സ്മാദഭ്യുദയശ്രാദ്ധം
വിനാ ജന്മനിമിത്തകം

ഗഭേ വാല്യുഷികേ നിത്യേ
നാധിമാസം വിവജ്ജയേൽ.

വഷട്കാരം വിനാ ഹോമാ
യേ ഭവന്തീഹ കേചന
തേ സർവ്വേ മലമാസേഷ്വി
കത്തും യുക്താ ഇതി ശ്രുതിഃ.

ആധാനാനന്തരാ പെരുണ്-
മാസി യാ മലമാസശാ
തസ്യാമാരംഭണീയാപി
ന കവീത കദാചന.

നൈമിത്തികൃപി ജാതേഷ്ടി-
ന് കർത്തവ്യാ മലിമ്ലചേ
ഊർദ്ധം പർവ്വണി കുർച്ചിര-
ന്നാശ്ശൈശ്വരജസി വിനാ.

പ്രവൃക്തമലമാസാൽ പ്രാക്
യത് കാമമസമാപിതം
ആഗതേ മലമാസേഷ്വി
തത് കർത്തവ്യമസംശയം.

പുരാണധാന്യശുന്യത്വേപ
ക്ഷുധാധിസമുപസ്ഥിതേ
ശ്വാമാകൈമലമാസേ തു
ക്തപാത്രയണമാതരഃ.

നവം ഭുക്തപാ യഥാകാലം
ബ്രീഹ്യാഗ്രയണമാചരേൽ
ദൈവാത്സോമേന നൈവേഷ്ടം
പ്രാഗ്വസന്താദ്രുപർവ്വണഃ.

ശിഷ്ടം പര്യെകമേവാത്ര
തച്ചാപി മലഭൂഷിതം
തത്ര സോമമഖോ നൈവ
കാര്യാ നിത്യോഽപി സന്നയം.

യാഗലോപപ്രസക്തിവാ-
 പ്ലവക്യാദിമലേ യഥാ
 ഏവമദ്ദേശതസ്സാരം
 ഷട്സൂത്രസ്യ തു ഭാഷിതം.

വിവിച്യ കഥയിച്ചാമി
 തക്ഷപ്രകരണേ സ്തംഭം.

ഇതു ഷട്സൂത്രത്തിലെ ഉള്ളൂ. മലമാസങ്ങളിൽ വർജിക്കേണ്ടുന്ന കർമ്മങ്ങളുടെ വിഭാഗത്തെ ഇതിന്നു തക്കവാറു നിരൂപിച്ചു കല്പിച്ചുകൊൾക. ഇനി മധ്യാധിമാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

രവിമധ്യമസംക്രാന്ത്യോർ-
 ദശൈ മധ്യേദ്വിമാസകഃ
 യന്മിന്ദാസേന സംക്രാന്തിഃ
 തദ്വായം യത്ര വാ വിധോഃ.

സംസപ്താംഹസ്തതീ മാസാ-
 വധിമാസശ്ച നിന്ദിതാഃ
 അബ്ധപയേഷ്ഠേ മാസാശ്ച
 ഷോഡശാഹസ്ത്രിനാധികാഃ.

വിനാഡ്യഃ പഞ്ചപഞ്ചാശ-
 ഭധിമാസാന്തരം സ്തംഭം

ഇങ്ങനെ ആത്രേയത്തിൽ ചൊല്ലി.

സമാധിനാ ശുരജനാധികശ്ശിവഃ
 പ്രഭാവനാസ്തികൃജനാരിസംയുതഃ
 വിലിപ്തികാദ്യോദ്യമിനസ്യ മധ്യമോ
 യദ്രാശിഗസ്തൂത്രഗതോദ്യമിമാസകഃ.

ഇങ്ങനെയുമൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കണ്ടു.

ദേഹി പാദകതുഷ്ഠാനാത്
 ദിനാളികടകേന ച

പാത്ഥധീരൈൻമാർദ്ദവം
മാസോ മധ്യോധികഃ കില.

എന്നൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നുണ്ട്.

സൂര്യദിതസ്തന്തപ്തോ
നക്ഷത്രീശ്ചൈവ ഏതോ യഥാ ധീരൈഃ
ഏതശേഷോ ന സ്യാച്ചേത്
തസ്മിൻ മധ്യാധിമാസപാതസ്സ ഗാത്.

എന്നു വേറൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു.

താമരനല്ലൂരിലുമുണ്ടു ചൊല്ലിട്ട്.

ഇരണ്ടുപവും വരിലുക്തമാസേ
സംസപ്തമഹസ്സതി ഇല്ലയായ്ക്കിൽ
ഒന്നും രവേർമധ്യമഭോഗമധ്യേ
പദ്യഭയഞ്ചേദധിമാസഃ ഏഷഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി മാധവീയം.

സംസപ്തോ രവിമാസി ദർശ്യഗുഹം
പുണ്ണാഭയം വാസ്തിചേ-
ത്തസ്മിൻ പെരണ്ണയഗം ഭവേദ്വിദി വിദ്-
സ്തം കേചിദഹസ്സതിം
അക്ഷേന്ദ്രോദ്യദി മധ്യയോഗയുഗള-
മധ്യോക്തമധ്യോത്ഥയോ-
സ്തംക്രാന്ത്യോരധിമാസഃ ഏഷ ഇതി തേ
മാസാസ്രയോ നിന്ദിതാഃ.

അസ്ത്രായമർത്ഥഃ—യസ്മിൻ സൂടസൈരമാസേ സൂടാമാവാ-
സ്ത്വാവനാനഭയം സൂടപെരണ്ണമാസ്ത്വാവനാനഭയം വാ വിദ്യതേ
സ സൈരമാസഃ സംസപ്തഃ. പെരണ്ണശബ്ദഃ സൂര്യസംക്രമവാചകഃ.
യസി സൂടചാന്ദ്രമാസസ്ത്വാദരേ സൂടസൂര്യസംക്രാന്തിഭയം വിദ്യ-
തേ സ ചാന്ദ്രമാസോഽഹസ്സതിസംജ്ഞഃ. മധ്യമാക്ഷസംക്രമണ-

യോമ്യേ മധുമാകേന്ദുജനിതം പവ്വപയം യദി തഹി തയോ-
മ്ബലുമാക്സംക്രമകാ യോമ്ബലുവത്തികാലോ/ധിമാസസംജ്ഞ
ഇതി.

നാരദീയത്തിലും ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

സംക്രാന്തിരഹിതോ മാസോ
യോ വാ സംക്രാന്തിയുഗ്മയുക്
പൂർവ്വസ്സംസപ്തമാസഃ സ്യാ-
ഭംഹസ്സതിരഥാപർഃ.

ഒരു മാസം സർവ്വകാലാണാം
വിനാശായ ഗുരൂദിതേ.

അഗസ്ത്യഃ.

നഷ്ടോന്മേഷോ യദാ മദ്ധ്യേ
സംക്രാന്തി ഭേദിത്യഥാപി വാ
അംഹസ്സതിഭവേദാദ്യഃ
സംസപ്തഃ പരതസ്തഥാ.

ഇസിംഹഃ.

യസ്തിൻ മാസേ ന സംക്രാന്തിഃ
സംക്രാന്തിഭവമേവ വാ
സംസപ്താംഹസ്സതീ മാസാ..
വധിമാസശ്ച നിന്ദിതാഃ.

പ്രതിപദശ്ചയോസ്സന്ധൗ
യദാ സംക്രമതേ രവിഃ
പൂർവ്വം സംസപ്തമിത്യാഹഃ
പരമംഹസ്സതിം തഥാ.

സപ്തസിദ്ധൗ

ദിപവയുക് സൗരമാസ-
സ്സംസപ്ത ഇതി കീർത്തിതഃ
ഏകേനാപി വിഹീനസ്ത
പവ്വാംഹസ്സതിഃ സൂതഃ

പാതഭൃഗണതസ്സാഖ്യേ
 സ്സതേ ഭാനനശാകരേ
 താഭ്രാം സിദ്ധം തു യാ സ്പഷ്ടാ
 സാ തിമിസ്തപധിമാസജാ.

തന്യാഃ പ്രാക്സിതപക്ഷോത്ഥ-
 പ്രതിപൽപ്രമുഖസ്തു യഃ
 ചാദ്രോ മാസോധിമാസസ്തു ചാൽ
 സ മാസഃ സ്യാത് ത്രയോദശഃ.

പാതഭൃഗണതഃ-അധിമാസപതനകാലീനകലിദിനാൽ.
 ഇങ്ങനെ.

ഇനി സ്സടാധിമാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നവരുടെ ഗ്രന്ഥ
 ങ്ങൾ.

ഹാരീതകസ്യതേ

ഇദ്രാഗ്നീ യത്ര ഹയേതേ
 മാസാദിസ്തപ്രകീർത്തിതഃ
 അഗ്നീഷോമേഃ സ്ഥിതേ മദ്ധ്യേ
 സമാപ്തേ പര്യവേഷാമകേ.

തമതിക്രമ്യ തു യദാ
 രവിർഗച്ഛേഛൽ കദാചന
 ഹവ്യകവൃക്രിയാഹന്താ
 തദാ ജേതേയോധിമാസകഃ.

അധിമാസപതനകാലേ ബാദരായണമതം.

ഷഷ്ടിഭിർഭിവസൈർമാസഃ
 കഥിതോ ബാദരായണൈഃ
 പൂർവാഭം തു പർവ്വജ
 ഹ്യന്തരാഭം പ്രശസ്തതേ.

അസംക്രാന്തിമാസോധിമാസസ്താം ന്യാ-
 ഭൂപിസംക്രാന്തിമാസഃ ക്ഷയാഖ്യഃ കദാചിത്
 ക്ഷയഃ കാൽനികാദിത്രയേ നാനുഭാ ന്യാ-
 തദാ വഷമധ്യോധിമാസസ്തദഞ്ച.

സ്തംഭം ഇതി സംസർപ്പഃ. ക്ഷയ ഇത്യാഹസ്തതിഃ.
മറുമുണ്ടാരുഗ്രന്ഥം.

മാസദായ്വ്വമധ്യേ തു
സംക്രാന്തിൻ യദാ ഭവേൽ
പ്രായശസ്തത പൂർവ്വഃ സ്വാ-
ഭവിമാസസ്തഥോത്തരഃ.

ജാബാലിയുമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു.

ഏകസ്തിന്നഹി വഷേ തു
ചൈവ മാസാവധിമാസകൗ
സംസർപ്പാഹസ്തതീ മാസാ-
വധിമാസശ്ച നിന്ദിതാഃ.

കീദാദിഷ്ട്വ്വതുഷ്ഠപവ
മലമാസോ യദാ ഭവേൽ
തുലാകന്യാഗതേ സൂര്യേ
നാധിമാസോ മലിമ്ലചഃ.

മലിമ്ലച ഇത്യുക്താർത്ഥം പുല്ലിംഗം പ്രഥമൈകവചനം.
ഗർഭനമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു.

ചൈത്രാൽ പരേഷു മാസേഷു
യദാ ദാവധികൗ തദാ
നാധിമാസസ്തു പൂർവ്വസ്ത-
ദുത്തരസ്തപധികഃ സൂതഃ.

ഇങ്ങനെ.

നാലാംപ്രശ്നത്തിലെ “മധുശ്ച മാധവശ്ച” എന്നതി-
ന്റേറയും “യജ്ഞേന വൈ ദേവാസ്സവർഗ്ഗം ലോകമായൻ” എന്നീ
ഓത്തിന്റേറയും വ്യാഖ്യാനം മാധവീയത്തിലുണ്ട്.

സംസർപ്പാഹസ്തതികളുടെ ലക്ഷണപ്രദർശകമായിരിപ്പൊരു
ഗ്രന്ഥം എടുത്തിട്ട് അത് എഴുതുന്നു.

അസംക്രാന്താവേകവഷേ
ചൈവ ചേൽ സംസർപ്പ ആദിമഃ

ക്ഷമമാസോ ദ്വിസംഗ്രാഹത
സ്തചാരാസ്സതിസംജ്ഞകഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇവ സ്താധിമാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും. എന്നാൽ പൊതുക്കൾക്കു സ്താധിമാസവും മധ്യാധിമാസവും വർജ്ജിക്കുമാറാചാരം.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാസ്തി
ഷഡ്ഭാഷനിരൂപണം പരമ
ദിനീയോദ്യായം.

അഥ തൃതീയോദ്യായഃ.
ദിനവിഭാഗാദികഥനം.

ഇതി ദിവസത്തിൽത്തന്നെ ഇന്നിന്നനേരം ഉജ്ജ്വലിക്കുമ്പോൾ ഇന്നിന്നനേരം ക്ഷയിക്കുമ്പോൾ എന്നുള്ള വിഭാഗത്തെച്ചൊല്ലുന്നു: -

രാത്രാവേവ നിഷേകസ്സ ചാൽ
സ്ഥാലീപാകാദയോ ദിവാ.

വേളിശ്ലേഷം രാത്രിയിൽത്തന്നെ ആവൂ. സ്ഥാലീപാകം പഞ്ചമേ/ഹനി, ദശമേ/ഹനി, നക്ഷത്രഹോമം, പിറന്നാരഹോമം ഇത്യാദികളെല്ലാം പകലിൽത്തന്നെ ചെയ്യാവൂ.

ഇനി ഇന്നതിന് ഇന്നപ്പോൾ ദിവസാരംഭം എന്നു ചൊല്ലുന്നു: -

രാത്ര്യാസ്ത്രേയാ വിഭക്തായാഃ
പൂർവ്വ പൂർവ്വോദാഗിനൌ
അപരശ്ചാപരസ്യ സ്വാ-
ഭാത്തവേ മുതസുതകേ.

അന്നുള്ള രാത്രിയെക്കൊണ്ടൊപ്പിച്ചു മൂന്നുകൂറു പകുത്താൽ നേടത്തക്കൂറു രണ്ടും ചെന്നാളത്തേതിൽ കൂടും. ഒട്ടുക്കത്തക്കൂറു പിറന്നാളത്തേതിൽ കൂടും. തീണ്ടായിരിക്കുകയും മരണത്തിനും

പ്രസവത്തിനും ഇവ മൂന്നു മിങ്ങനെ. ഇവ മൂന്നുമല്ലാത്തവറ്റി
ന്നൊക്കവെ ആദിത്യന്റെ ഉദയാദയാന്തമത്രെ ദിവസമാകുന്നത്.

ഇനി രാത്രികൊണ്ടു മൂന്നു കൂറിട്ടതിൽ നടേത്തക്കൂറു രണ്ടിലും വജ്ജിക്കേ
ണ്ടുനവയെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ആദ്യത്വംശഭവം വജ്ജ-
നിശായാം നാമകമ്ബണി
വിദ്യാരംഭേ കൃഷ്ണ ദേവ-
പ്രതിഷ്ഠാദിചതുഷ്ടയേ.

പേരിടുക, വാദ്യാരംഭം, ചാലിടുക, വിതയ്ക്ക, ദേവപ്രതിഷ്ഠ,
കലശമാടുക, സംകോചം, അഷ്ടബന്ധം ഇവറ്റിന്നൊക്കവെ
രാത്രിയുടെ നടേത്തക്കൂറു രണ്ടും വജ്ജിക്കണമെന്നും. അന്നുള്ള രാത്രി
കൊണ്ടൊപ്പിച്ചു മൂന്നു കൂറിട്ടാൽ അതിൽ മൂന്നാംകൂറു തുടങ്ങിയെ
ഇവറ്റിന്നു കൊള്ളാവൂ.

നേഷ്ഠൗ ശശ്വേ ഗൃഹാരംഭേ
നിശാദ്യത്വംശകാവുഭൗ.

ശശ്വബന്ധത്തിനും, ഗൃഹാരംഭത്തിനും രാത്രിയുടെ നദേ
ത്തക്കൂറു രണ്ടും വേണ്ടില. അവിടെ ശശ്വബന്ധം ഒട്ടക്കത്ത
ക്കൂറുതുടങ്ങിയെ കണ്ടിട്ടുള്ളു. അതു നടേത്തക്കൂറുകളിൽ കൊ
ള്ളാമൊ അതതൊ എന്നു അന്നത്തെ പ്രമാണഭൂതരോടുകേട്ടു
നിശ്ചയിച്ചുകൊൾക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ നടേത്ത
ക്കൂറുകളിൽ ഇളച്ചുകളഞ്ഞാൽ പോരും. ഗൃഹാരംഭം നടേത്ത
ക്കൂറുകളിൽ രണ്ടിലും ആവശ്യകത്തിങ്കൽകൊണ്ടു കാൺമുണ്ടു
തന്നും.

ഇനി രാത്രി മുഴുവൻ വജ്ജിക്കേണ്ടുനവയെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ഗർഭോദമസ്തഥാ ചൈതള -
മുപനീത്യാദിസപ്തകം
ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണഞ്ചൈഷ
വജ്ജയേന്നിഖിലാം നിശാം.

പുണ്ഡ്രവനം, സീമന്തം, വിഷ്ണുബലി, ഗർഭക്ഷ, ചൈതളം,
ഉപനയനം, ഉപാകമം, വ്രതങ്ങൾമൂന്നും, ഗോദാനം, ചാമന്തം,

ആഗ്രഹണം ഇവ എല്ലാവരിന്നും രാത്രി മുഴുവൻ വർജിക്കണം. ഇവ പകലെ ചെയ്യാവൂ.

ഇനി ഗ്രഹണം നിമിത്തമായിട്ടു വർജിക്കേണ്ടുന്ന കർമ്മത്തെപ്പറ്റിപ്പറയുന്നു:—

ദൃശ്യാൽഭാഗസ്ഥിതയോർ-

ഗ്രഹണാച്ഛരശിസ്സുർയുദ്ധോഃ

ഉദയം ദിനത്രയം വർജ്യ

മാചാരോ ദൃശ്യതേ തഥാ.

ദൃശ്യാൽഭാഗമായതു ക്ഷിപിജത്തിന്നുമിതേ ഭാഗം. അപ്പോൾ ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരുടിക്കുമിടയ്ക്കായ് തുടങ്ങിട്ട് അസ്തമിക്കുന്നതിനകത്തു ഗ്രഹണമുണ്ടെങ്കിൽ അന്നുതുടങ്ങി മൂന്നുദിവസം വർജിക്കണം എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും. അവർ അസ്തമിച്ചാൽ ഉദിക്കുമുമ്പിൽ ഉണ്ടാകുന്നതിനെ പാതാളഗ്രഹണമെന്നു ചൊല്ലി ഞായം. അപ്പാതാളഗ്രഹണമുണ്ടായതുകൊണ്ടു പൊഴുതൊന്നും വർജിക്കേണ്ട. ദൃശ്യാൽഭാഗത്തിങ്കൽ നില്ക്കുന്ന ചന്ദ്രാക്ഷന്മാരുടെ ഗ്രഹണമുണ്ടാവാൽ ആ ദിവസത്തോടുകൂടി മൂന്നുദിവസം മേല്പട്ടു വർജിക്കണം. ഗ്രഹണത്തിനുമുമ്പെ ഗ്രഹണം നിമിത്തമായിട്ടു പൊഴുതൊന്നും വർജിക്കേണ്ട. ഗ്രഹണമുണ്ടായെ വർജിക്കേണ്ട. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നത്.

ഇനി ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ പക്ഷഭേദങ്ങളെ കാണുന്നതാവാം. ഏതൊരുനാളെന്നേരത്തു ഗ്രഹണമുണ്ടാകുന്നു അന്നാളിനെ അന്നു ഗ്രഹണത്തിനുമുമ്പിലുംകൂടി വർജിക്കണം എന്നു മുഹൂർത്തദീപകത്തിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

ആ ഗ്രന്ഥം,

ലാടവൈധ്യതന്ത്ര്യേന-

ഗ്രഹാ യസ്തിൻ ഭവന്തി ഭേ

തത്തുജേൽ സർവ്വകാര്യേഷു.

ഇങ്ങനെ.

സൂര്യഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ അന്നോടുകൂടി അഞ്ചുദിവസം വർജിക്ക. സോമഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ മൂന്നു ദിവസം എന്നു മുണ്ടു മുഹൂർത്തദീപകത്തിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

സൂര്യേന്ദ്രഗ്രഹനോദ്യാനം തു
വജ്രയേദിനപഞ്ചകം
ദിനത്രയം ക്രമാദിദ്യാ-
ദിത്യേകേ ബ്രൂവതേ ബുധാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഏഴുദിവസം വജ്രിക്കേണം ഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ എന്നു മാധവീയത്തിലും, ബാഹ്സത്യത്തിലും, ആചാരസംഗ്രഹത്തിലും ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്. ഏഴുദിവസത്തിനകത്തു് ഒരു പെരുമഴപെയ്യിൽ പിന്നെ ഒട്ടു ദോഷം കുറയുന്താനും. എന്നും ആചാരസംഗ്രഹത്തിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

സപ്താഹാന്യപരാഗതഃ.

എന്നു മാധവീയം.

ഗ്രഹണാദിനസപ്തകം.

എന്നു ബാഹ്സത്യം.

സൂര്യേന്ദ്രോദ്യാനഗ്രഹണേ ദൃഷ്ടേ
വജ്രയേദിനസപ്തകം
സപ്താഹാൽ പ്രാക് ഭൂരിവൃഷ്ടി-
സംപാതേ നാതിദോഷഭാക്.

എന്നു് ആചാരസംഗ്രഹം.

എന്നാൽ ഗ്രഹണകഴിഞ്ഞാൽ ഏഴുദിവസവും ഗ്രഹണത്തിന്നു മുമ്പെ അന്നു ഗ്രഹണം കൂടിയനാളും കൂടെ വജ്രിക്കിലഴുകൂണ്ടു്. എന്നത്രെ ഇരിക്കുന്നു എങ്കിലും ഗ്രഹണം തട്ടുന്ന നാളെ നിട്ടു് അന്നു മുമ്പെ അതിനെ വജ്രിക്കുന്നതുവല്ലതാനും. അങ്ങനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നത്. ബാഹ്സത്യത്തിലുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു. ഗ്രഹണകഴിഞ്ഞ ദോഷമുള്ളു. ഗ്രഹണത്തിന്നുമുമ്പെ ദോഷമില്ല എന്നു്.

ആ ഗ്രന്ഥം,

പശ്ചാദേവോപരാഗേണ

ഭോഷസ്തപ്താന്നൈവ പൂർവ്വതഃ

ഗ്രഹദാഹാദയോ ഭോഷാ

യഥാ സ്വദ്ദഹനാൽ പരം.

ഇങ്ങനെ.

വെള്ളായമ്പാമ്പിൽ മകൻ മൂന്നാമന്റെ ചാമത്തുത്തു നാൾ അസ്തമിച്ചു ഗ്രഹണമുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു ഗ്രഹണം തട്ടിയ നാളിലും പൊഴുത്ത്. അതു പാകോട്ടു വലിയപ്പൻ പട്ടതിരി പൊഴുതു കൊള്ളാമെന്നു വിധിച്ചതും. മുഖെ ഓരാഞ്ഞിട്ടല്ല താനും. എന്നാൽ ഗ്രഹണം കഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചു ദിവസത്താൻ, ഏഴു ദിവസത്താൻ വജ്ജിക്കിൽ സുഖമുണ്ട്. മൂന്നു ദിവസം വജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുതെന്നും. ഗ്രഹണം തട്ടിയ നാൾ വജ്ജിക്കേണ്ടതാണെന്നും. ഇങ്ങനെ ആചാരസ്ഥിതി.

ഇനി സന്ധ്യാകാലങ്ങളെപ്പറ്റി:

ഭക്ത്യുപാഹനീഷേകേഷു

ഭാസ്കരസ്തോദയാൽ പരാ

ഷണ്ണാധികാവിവജ്ജ്യാ സ്വ-

ശ്വതസ്ത്വോദ്യേഷ കർമ്മസു.

ആദിത്യാസ്തമയാൽ പശ്ചാൽ

തുജന്തി ഘടികാദപയം

മധ്യാഹ്നേ ചാർദ്ധ്വരേ ച

വജ്ജ്യാ ദശ വിനാധികാഃ.

നിശീഥസമയേ തപത്ര

നിന്ദൃതേ ഘടികാദപയം.

ചോരണം, വേളി, വേളിശ്ലേഷം ഇവ മൂന്നിനും ആദിത്യാദയത്തിനുമുൻപേ ഏഴരനാഴിക വജ്ജിക്കവേണ്ടുന്നതു്. അവിടെ ആറുനാഴിക വജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുതെന്നും. ആയാറുനാഴികയ്ക്കും പ്രഭാതമെന്നുപേർ. ഇവ മൂന്നുമൊഴിച്ചുള്ള കർമ്മങ്ങൾക്ക് ആറുനാഴിക വജ്ജിക്കവേണ്ടുന്നതു്. അവറിന്നു നാലുനാഴിക വജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുത്. അന്നാലു നാഴികയ്ക്കും അരുണോദയമെന്നു

പേർ. ഭാദികളുടെ ചോരണിനും പെണ്ണുകെട്ടിനും നാലുനാഴിക വജ്ജിച്ചാൽ പോരായ്മ ഇല്ലതാനും. ഇനി എല്ലാക്കുമെല്ലാ ക്രിയയ്ക്കും ആദിത്യാസ്തമയാൽ മുന്നേമുക്കാൽ നാഴിക വജ്ജിക്കേണ്ടുന്നത്. അവിടെ രണ്ടു നാഴിക വജ്ജിക്കു ഇളയ്ക്കരുതാനും.

ത്രയോദശീപ്രഭാഷദിവസമീവണ്ണം വജ്ജിച്ചാൽ പോരാ. അന്നസ്തമിച്ചാൽ പാതിരാകഴിവോളം വജ്ജിക്കയത്രെ മുഖ്യമാകുന്നത്. അല്ലായ്ക്കിൽ അസ്തമിച്ചാൽ ആറുനാഴികവജ്ജിക്ക. എത്രയും കഴിവുകെടിലും മുന്നേമുക്കാൽ നാഴികയിൽ കുറഞ്ഞു വജ്ജിച്ചാൽ പോരതാനും. മുന്നേമുക്കാൽ നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ കൊള്ളുന്നതെത്രയും കുറുപക്ഷമത്രെതാനും. എന്നാൽ പ്രഭാഷദിവസമസ്തമിച്ചാൽ ആറുനാഴികവജ്ജിച്ചുകൂടുക. അതല്ലാത്ത ദിവസങ്ങളിലസ്തമിച്ചാൽ രണ്ടുനാഴിക വജ്ജിക്ക. ഇനി ഉച്ചയ്ക്കും അർദ്ധരാത്രിക്കും പതിപ്പത്തു വിനാഴിക വജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുത്.

പാതിരാന്തരത്തു രണ്ടുനാഴികയുണ്ടു നിന്ദ്രമായിട്ട്. അതാകിൽ വജ്ജിച്ചുകൂടുകയത്രെ വേണുന്നതും. ഉച്ചയ്ക്കു പത്തുവിനാഴിക വജ്ജിച്ചാൽ പോരും. ആ പത്തുവിനാഴികകഴിച്ചു ശേഷം പെരികെന്നു് ഉച്ചക്കു്. പാതിരാന്തരത്തു രണ്ടുനാഴികയും വജ്ജിക്ക. എത്രയും കഴിവുകേടുണ്ടാകിലെ പാതിരാക്കു പത്തു വിനാഴിക കഴിച്ചശേഷം കൊള്ളാവൂ. ഇങ്ങനെ ആചാരസ്ഥിതി. ഇതുചൊല്ലീട്ടുമുണ്ടു്,

രാത്രൗ മുഹൂർത്തോഷ്ടമസ്തു
ശുഭകർമ്മസു നിന്ദ്രതേ.

ആദിത്യസ്തോദയത്തിന്നു-
ങ്ങാറുനാഴിക മുൻപിലും
അസ്തമിക്കുമുൻപിലിരാ-
സ്തമിച്ചാലിരണ്ടുപി.

അർദ്ധരാത്രിയുമുച്ചയ്ക്കും
കാലം പത്തു വിനാഴിക
വജ്ജിക്കു സർവ്വകാര്യേഷു
കേചിദേവം ജഗൽസുധാഃ

ആദിത്യസ്തോദയത്തിന്നു
 നാലുനാഴികമുൻപിലും
 അസ്തമിക്കുമുൻപിലാറു-
 മെന്നന്ത്രേ കേര്പി സൂരയഃ.

തത്ര വേളിക്കുമുണിന്നും
 സേകത്തിന്നും വിശേഷതഃ
 ആറുനാഴിക വജ്ജിക്ക
 ഭാസ്കരസ്തോദയാൽപരാ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി ഇവറ്റിന്റെ ബലാബലമറിവാൻ ചില ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളെക്കൂടി എഴുതിയേക്കുന്നു. ആദിത്യോദയത്തിന്നു മുൻപിൽ ആറുനാഴികനേരം പ്രഭാതകാലമാകുന്നു. അസ്തമിച്ചാലാറുനാഴിക പ്രഭോഷം. പ്രഭോഷത്തിന്റെ ആദിയിൽ രണ്ടുനാഴിക വജ്ജിക്ക. എന്നിങ്ങനെ ആറുനാഴികയും വജ്ജിക്ക എന്നാകിലുമാം എന്നുണ്ടു മാധവീയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

പൂവം ഷഡ്ഘടികാഃ പ്രഭാതമുദയാദ്
 ഭാനോഃ പ്രഭോഷസ്തഥാ
 പശ്യാദസ്തമയാദ് ഘടീഭയമിഹ
 ത്യാജ്യം ന ഏവാഥവാ.

ഇങ്ങനെ.

ആദിത്യോദയത്തിന്നുമുൻപേ മൂന്നുനാഴിക, ആദിത്യനസ്തമിച്ചാൽ രണ്ടുനാഴിക സന്ധ്യകളാകുന്നു. എന്നുണ്ടാത്രേയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

മധ്യാഹ്നേ ചാലരാത്രേ ച
 സന്ധായോരുദയോരപി
 ന കർത്വാ ച ഹൃദികമ്മാണി
 സിദ്ധിന്നാപ്നോതി വൈ തതഃ.

പൈശാചീ പശ്ചിമാ സന്ധ്യാ
 പ്രാകസന്ധ്യാ രൗദ്രികോച്യതേ
 രക്ഷസീ ചാലരാത്രിസ്തപാൽ
 ബ്രാഹ്മീ മധ്യാഹ്ന ഉച്യതേ.

ഉദയാൽ പ്രാകൃതനീ സന്ധ്യാ
ഘടികാരയമുച്യതേ
സായംസന്ധ്യാ ദ്വിഘടികാ
അസ്താഭുപരി ഭാസ്വതഃ.

ഇങ്ങനെ.

അസ്തമിച്ചു രണ്ടുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ രണ്ടു
നാഴികനേരം പെരികെ നന്ന് എന്നും, അസ്തമിച്ചാൽ മൂന്നു
മുക്കോൽ നാഴികനേരം പ്രഭോഷമാകുന്നു നിത്യവും എന്നുമുണ്ടാ
ത്രേയത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

ഇഹാശ്വൽസന്ധ്യാമതിക്രാന്തഃ
കിഞ്ചിദഭിന്നതാരകഃ
വിജയോ നാമയോഗോദ്യമം
സർവ്വകാര്യാത്മസാധകഃ.

ഭിന്നേ ഭിന്നേ ച യാമാലം
പ്രഭോഷോ രജനീമുഖേ.

എന്നിങ്ങനെ.

ആഭിത്യാദയത്തിന്നു നാലുനാഴികമുൻപെ അരുണോദയ
മാകുന്നു. അന്നാലുനാഴികയും പുണ്യകാലം. അന്നേരത്തു സ്നാനം
ഭികളത്രെ യോഗ്യമാകുന്നത്. മറ്റുള്ള കർമ്മങ്ങൾക്കവിടം വെളി
ക്കേണം എന്നുണ്ടാത്രേയത്തിൽ.

ചതസ്ത്രോ ഘടികാഃ പ്രാത-
രരുണോദയ ഉച്യതേ
വ്രതിനാം സ്നാനകാലോദ്യമം
ഗംഗാംബുസദൃശസ്തപസേ.

അരുണോദയവേളായാം
സുപ്താ ഗാന്ധാർവ്വപോഷിതാ
തസ്യാഃ പുത്രശരണം നഷ്ട-
അസ്താത്താം പരിവർജ്ജയേൽ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി ഉച്ചനേരത്തു രണ്ടുനാഴികയ്ക്കു് അഭിജിതമുഹൂർത്തമെന്നു
പേർ. അവിടം വജ്ജിക്കേണ്ട. അത്രയുമല്ല. പെരികെ നന്നു
താനും. എന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

അഭിജിന്നാമധ്യാഹ്നേ
മുഹൂർത്തോ വൈഷ്ണവഃ സൂതഃ
ചക്രമാദായ ഭഗവാൻ
വിഷ്ണുഭോഷാൻ വൃദ്ധോഹതി.

എന്നുണ്ടു ഗ്രന്ഥംകണ്ടു.

ഇനി ലല്ലനമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു.

അഭിജിതമുഹൂർത്തയോഗേ
ഗതവതി മധ്യന്ദിനാഭിനാധിപതേ
ചക്രേണ ചക്രപാണി-
സ്തഥസ്തഭോഷാന്നിഷ്ടയതി.

ഇങ്ങനെ

ഗദ്ഗ്നമുണ്ടിതു ചൊല്ലുന്നു.

വിഷ്ണുവൃതീപാതമുഖാശ്ച ഭോഷാഃ
സഭവ് ഗ്രഹാൽപാതസമുദ്ഭവാശ്ച
മധ്യന്ദിനം യാതി സഹസ്രരശ്മൗ
നശ്വന്തി ഭോഷാസ്തപഭിജിതപ്രഭാവാൽ.

ഇങ്ങനെ.

ഉച്ചയ്ക്കു സന്ധ്യയംകൂടെ വജ്ജിക്കണം എന്നു മുഹൂർത്തരത്ന
ത്തിലും, ആചാരസംഗ്രഹത്തിലും ചൊല്ലുന്നു.

ലാടവൈധൃതസൂര്യനു-
ഗ്രഹസന്ധ്യാചതുഷ്ടയം.

എന്നു മുഹൂർത്തരത്നം.

സന്ധ്യാചതുഷ്ടയം ഭൂമി-
കന്ധാ മേഘസ്യ ഗജ്ജിതം.

എന്നു ആചാരസംഗ്രഹം.

ഇനി ത്രയോദശിനാളത്തെ പ്രദോഷത്തുണേരത്തു വ്രതിയായി, മൌനിയായി ഇരിക്കണം. അന്നേരത്തു മരൊന്നും ചെയ്യരുത്. എന്നുണ്ടാത്രേയത്തിൽചൊല്ലുന്നു.

സകാമായാന്നിശായാം തു
വ്രതീ മൌനീ ഭവേന്നരഃ
നചേൻ മുകോ ഭവേദാശീ
ജളോഽപി സ്യാച്ച പണ്ഡിതഃ.

ഭോജനം മൈഥുനം യാനം
മദ്യംഗം ഹരിദർശനം
അന്ത്യാനി ശുഭകർമ്മാണി
പ്രദോഷേ ന തു കാരയേൽ.

പ്രദോഷേ യത് കൃതം കർമ്മം
ശുഭം സ്വർഗ്ഗം വിനശ്യതി.

ഇങ്ങനെ.

പ്രദോഷദിവസം രാത്രിമുഴുവൻ വജ്ജികേണമെല്ലാക്കർമ്മങ്ങൾക്കും ശംകരാശാധാന ചെയ്യണം താനും അന്ന്. എന്നു മുണ്ടാത്രേയത്തിൽ.

രാത്രൗ യാമദപയാദവാക്
ദൃശ്യതേ ചേത് ത്രയോദശീ
സാ രാത്രിസ്സർവ്വകാർഷ്വരീ
ശംകരാശാധനം വിനാ.

ഇങ്ങനെ.

പ്രദോഷദിവസം മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴികപ്പകലെതടങ്ങി പാതിരാകഴിവോളം നേരം തന്റെ അഭ്യുദയത്തെ നിരൂപിക്കുവാലുംചെയ്യാതെ ഇരുന്ന് അന്തിതൊഴുകയും കുറച്ചുകൊണ്ടു മൌനത്തെ ആചരിക്കു എന്നു മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

മിതമസ്യാം ത്രയോദശ്യാ-
മസ്തൂരന്നാത്മനോ ഹിതം
അഹ്നോഽഷ്ടാംശേന സംയുക്തം
രാത്രിഭം മൌനമാചരേൽ.

ഇങ്ങനെ.

എന്നാൽ പ്രഭാഷഭിമുഖം അനുരാഗി മുഴുവൻ പൊഴുതു കൾ വർജിക്ക ഉത്തമമാകുന്നത്. പാതിരാകുഴിവോളം വർജിക്ക മധ്യമം. എത്രയും കഴിവുകെട്ടകിലും ആരുന്നാഴിക വർജിക്ക. ഇളയതത്.

ഇനി പ്രാണാദികളുടെ പക്ഷണത്തെ ചൂല്പനം:—

പ്രാണപൃഥ്വാനമധ്യാനം -
 നൃപരാഹ്ണന്തഃ പരം
 സായാഹ്നമിതി പഞ്ചാംശാ
 ബുധൈരഹ്നഃ പ്രകീർത്തിതാഃ.

അന്നേപ്പകൽകൊണ്ടു് ഒപ്പിച്ചു് അഞ്ചുകൂറിട്ടാൽ നഭേത്തേ കൂററിന്നു പ്രാണമെന്നുപേർ. രണ്ടാമത്തേക്കൂററിന്നു പൃഥ്വാനം. മൂന്നാമതു മധ്യാഹ്നം. നാലാമതു് അപരാഹ്ണമാകുന്നു. അഞ്ചാംകൂററിന്നു സായാഹ്നമെന്നുപേർ.

അപരാഹ്ണസ്തത്ര നിന്ദ്യോ
 മധ്യസ്തായാഹ്നസംജ്ഞിതഃ
 അപരാഹ്നം ച സായാഹ്നം
 വിശേഷാന്നാമ്നി വർജ്ജയേത്.

ഇവ അഞ്ചിലുംവെച്ചു അപരാഹ്ണമാകുന്നകാലം എല്ലാ പൊഴുതിന്നും നിന്ദ്യം. സായാഹ്ണമാകുന്ന കാലത്തെ എല്ലാപൊഴുതുകൾക്കും വർജിക്കയും വേണം. പന്ത്രണ്ടുനാഴികപ്പകലെ തുടങ്ങി ആരുന്നാഴികപ്പകലോളമുള്ള കാലം മിക്കവാറും അപരാഹ്ണമായതു്. ആരുന്നാഴികപ്പകലെ തുടങ്ങി അസ്തമിപ്പോളമുള്ള കാലം സായാഹ്നം. അപരാഹ്ണവും സായാഹ്നവും പേരിട്ടുവാൻ വിശേഷിച്ചും വർജിക്ക.

ആപദ്യാഗ്രയണം കേചിത്
 സായാഹ്നേ പുംസവം തഥാ
 കവന്ത്യാത്രാപി വർജ്ജസ്ത്വം
 സപ്തമസ്ഥോ ദിവാകരഃ.

എത്രയും കഴിവുകെട്ടകിൽ ചിലരുണ്ട് സായാഹ്നത്തിങ്കൽ
പുണ്യവനവുമാഗ്രയണവും ചെയ്യുന്നു. അവിടെയും പാട്ടുരാശി
വജ്ജിയ്ക്ക. ഇളയ്ക്കരുതാനും. ഇതു ഞാൻ ചൊല്ലിട്ടുണ്ട്.

ചെറുജോപനയഗോദാന-
വ്രതേഷപക്സ്വമരാശിതഃ
അഞ്ചാംരാശിതുടങ്ങിട്ടു
മേലുള്ളടം വിവജ്ജയേൽ.

ചോരൂൺ വാതിൽപുറപ്പാടും
വിദ്യാരംഭം ഗൃഹക്രിയാ
ചാമന്തം ശസ്ത്രബന്ധം ച
പ്രതിഷ്ഠാദിചതുഷ്ടയം.

അറാംരാശിതുടങ്ങിട്ടു
വജ്ജയദിവ പത്തിനും
കണ്ണവേധം ച സീമന്തം
വേളിയെന്നിവ മൂന്നിനും.

രാശിയാറാമതും പരും
സായാഹ്നം തത്ര വജ്ജയേൽ
പാട്ടുരാശികഴിച്ചുള്ള
സായാഹ്നം പുണ്യവത്തിനും.

ഗൃഹസ്ഥമാഗ്രയണത്തിനും
കൊള്ളുന്ന ചിലരാപദി.

ഇങ്ങനെ.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാട്ടി
ദിനചിഭാഗാദികഥനം നാമ
തൃതീയോദ്യായഃ.

അഥ പതുതേമാദ്യായഃ.

രാശിഗ്രഹകഥനം.

ഇനി യാതൊരുരാശിയിലും ശുഭോദയംതാൻ, നല്ലപുഷ്കരംതാൻ വേണം. പൊഴുതുകൊള്ളുവാൻ എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ശുഭോദയേ കഥ കത്യാ-

ദഥവാ ശസ്തപുഷ്കരേ.

പൊഴുതുകൊള്ളുന്ന രാശിയിൽ ഒരു ശുഭഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ ആ ഗ്രഹം ഉദിക്കുമ്പോൾ വേണം പൊഴുതുകൊള്ളുവാൻ. അതൊ ഇല്ലെങ്കിൽ ആ രാശിയുടെ നല്ല പുഷ്കരമുദിക്കുമ്പോൾ കൊറുക. ശുഭോദയം കഴിഞ്ഞുപോകിൽ ഫലമെത്രയും കുറയും. ശുഭോദയത്തിന്നുമുൻപേകൊള്ളുകിൽ മധ്യമം. ശുഭോദയത്തുനേരത്തുതന്നെ കൊള്ളുകിൽ പെരികെന്നു്. ഇതു മാധവീയത്തിലുണ്ടു ചൊല്ലീട്ടു്.

യസ്മിൻ ഗ്രഹേ ലഗ്നഗതേ യദുക്തം
ഫലം ഗ്രഹസ്തോദ്യദിതസ്തദല്പം
കരോതി തം മധ്യമമദ്യദേഷ്യൻ
നികാമസംപൂണ്ണമഭിവരമാനഃ.

ഇങ്ങനെ.

വിശിഷ്ടനായിരിപ്പൊരു വിപ്രന്റെ ഭാഷിതവും, ശുഭഗ്രഹത്തിന്റെ ഉദയവും, നല്ല പുഷ്കരവും ഇവ മഹാഗുണങ്ങൾ എന്നൊ പ്രസിദ്ധമല്ലൊ. ഇതും മാധവീയത്തിൽ ചൊല്ലീട്ടുണ്ടു്.

വിശിഷ്ടവിപ്രഭാഷിതം

ശുഭഗ്രഹസ്യ ചോദയഃ

തനോശ്വ സൗമ്യവഗ്ഗതാ

ത്രയോ മഹാഗുണാഃ സ്മൃതാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ശുഭോദയവും നല്ല പുഷ്കരവുമാണെന്നു കൊള്ളുവാൻ വശമല്ലാ എന്നാൽ അവ മേൽനിറുത്തിക്കൊള്ളേണ്ടു. അവ കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടല്ല അവതന്നെ അകപ്പെടുകിലൊ പെരികെന്നു്. ഇനി ശുഭോദയവും നല്ല പുഷ്കരവുമാണെന്നു എത്തിയില്ല

എന്നുവരികിൽ നിന്ദുപുഷ്കരം കൊള്ളാതെ ഇരിക്കേണമല്ലോ എന്നിട്ടു നിന്ദുപുഷ്കരത്തെയും നല്ല പുഷ്കരം കൊള്ളേണ്ടിട്ടു നല്ല പുഷ്കരത്തെയും ചൊല്ലുന്നു.

ഭൂതപരസതപാംശാഃ
സത്രികോണ്യജസാഗരേ
നിന്ദിതാഃ പുഷ്കരാശ്ശസ്താ-
സ്തമിന്മനജിനാചലാഃ.

ഭൂഃ എന്ന് ഒന്ന്. തപഃ എന്ന് ഇരുപത്തിനാല്, രസം എന്ന് ആറു്. അംശം എന്ന് തീയതി. അജം എന്ന് മേടം. സാഗരം എന്ന് നാല്. സത്രികോണ്യ അജസാഗരേ ഭൂതപരസ തപാംശാഃ നിന്ദിതാഃ പുഷ്കരാഃ ഇത്യുപായഃ.

എല്ലാശാശിഷം മുപ്പതു ചെയ്ക്കല്ലോ തീയതി. അവിടെ മേഷസിംഹധനുസ്സുകൾ മൂന്നിനും നേടേത്തീയതി നിന്ദു പുഷ്കരം. വൃഷഭകന്നിമകരങ്ങൾക്ക് ഇരുപത്തിനാലാംതീയതി, മിഥുനതുലാകുംഭങ്ങൾക്ക് ആറാംതീയതി, കർക്കടകവൃശ്ചികമീനങ്ങൾക്കു മൂന്നിനും ഇരുപത്തുനാലാംതീയതി നിന്ദുപുഷ്കരം ഇങ്ങനെ നിന്ദുപുഷ്കരങ്ങൾ.

ഇനി നല്ലപുഷ്കരങ്ങൾ. സമിത് എന്ന് ഇരുപത്തൊന്ന്. മനു എന്ന് പതിനാല്. ജിനൻ എന്ന് ഇരുപത്തിനാല്. അചലം എന്ന് ഏഴു്. സത്രികോണ്യ അജസാഗരേ സമിന്മന ജിനാചലാഃ ശസ്താഃ പുഷ്കരാഃ ഇത്യുപായഃ. മേഷസിംഹധനുസ്സുകൾ മൂന്നിനും ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി നല്ലപുഷ്കരം. വൃഷഭകന്നിമകരങ്ങൾക്കു പതിനാലാംതീയതി, മിഥുനതുലാകുംഭങ്ങൾക്ക് ഇരുപത്തിനാലാംതീയതി, കർക്കടകവൃശ്ചികമീനങ്ങൾക്കു ഏഴാംതീയതി നല്ല പുഷ്കരം.

ഇതി പരല്ലേരുകാണ്ടുമിവരെത്തന്നെ ചൊല്ലുന്നു:--

കിന്ന, ഭൂ, തനു, വീര.

എന്ന് നിന്ദുപുഷ്കരം.

ചാത്രം, വില്ല, വിര, സം

എന്ന് നല്ലപുഷ്കരം.

മാധവീയത്തിലും ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. എല്ലാ രാശിയിലും ഇവരണ്ടു നവാംശകങ്ങൾ നല്ല പുഷ്പരങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ നവാംശകങ്ങളെ ചൊല്ലിയ ഭൂതസംഖ്യ.

ശൈലഃ എന്നു് ഏഴു്. അങ്കം എന്നു് ഒൻപതു്. മേഷ സിംഹധനുസ്സുകൾ മൂന്നിലും ഏകാംനവാംശകവും, ഒൻപതാംനവാംശകവും നല്ല പുഷ്പരങ്ങൾ.

ശരം എന്നു് അഞ്ചു്. പാവകൻ എന്നു മൂന്നു്. വൃഷഭകന്നി മകരങ്ങൾക്കു് അഞ്ചാംനവാംശകവും, മൂന്നാംനവാംശകവും നല്ല പുഷ്പരങ്ങൾ.

വസു എന്നു് എട്ടു്. രസം എന്നു് ആറു്. മിഥുനതുലാ കുന്ദങ്ങൾ മൂന്നിലും എട്ടാംനവാംശകവും, ആറാംനവാംശകവും നല്ലപുഷ്പരങ്ങൾ.

ശുഭ്രാദ്രാൻ കർക്കടകശ്ചികമീനങ്ങൾ മൂന്നിലും മൂന്നാംനവാംശകവും, നേടത്ത നവാംശകവും നല്ല പുഷ്പരങ്ങൾ. ആ ഗ്രന്ഥം,

ഭാഗാൻ ഭേഷു വിദുസ്സമിന്ദൻജിന-

ക്ഷാഭന്മിതാൻ പുഷ്പരാൻ

ശൈലാങ്കാൻ ശരപാവകാൻ വസുരസാം

സുപ്രാദ്രാന്നവാംശാനപി.

ഇങ്ങനെ.

ശുഭോദയവും പുഷ്പരത്രിംശാംശകവും എത്തിയില്ലെങ്കിൽ ഇച്ചൊല്ലിയ പുഷ്പരനവാംശകവേണം കൊള്ളുവാൻ. അതു മിപ്പെങ്കിൽ നിന്ദ്രപുഷ്പരചാഴിച്ചുള്ളടവേണം പൊഴുതിനുകൊള്ളുവാൻ. നിന്ദ്രപുഷ്പരം വർജിക്കേണം.

ഇനി എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും വർജിക്കേണ്ടുന്ന ഗ്രഹസ്ഥിതിയെ ചൊല്ലുന്നു.—

രാഹുമന്ദകജാ ലഗ്നേ

ശുക്രപാപാശ്ച നപൂമേ

ഷഷ്ഠാഷ്ടമവൃശ്ചക്ഷപാദുഃ

പാപമുഗ്ദ്ധാശ്ച രാശയഃ.

ഏതേ വിവർജ്യാ ഭൌമസു

ഭേന്ദ്രേ പ്രാദേണ വർജ്യതേ.

ലഗ്നം എന്നു് അന്നേരത്തുദിക്കുന്നരാശി; ചൊഴുതുനേരത്തെ രാശിയെന്നു ചൊരു. ആ ലഗ്നത്തിൽ രാഹുവും, ശനിയും, ചൊവ്വയും ഇവർ മൂന്നുപേരേയും വജ്ജിക്ക. ചൊഴുതുകൊള്ളുന്നരാശിയുടെ ഏഴാംരാശിയിൽ പാപികളേയും, ശുക്രനേയും വജ്ജിക്ക. ലഗ്നത്തിന്റെ ആറാമെടത്തും, ഏട്ടാമെടത്തും, ചന്ദ്രനാമെടത്തും ചന്ദ്രനെ വജ്ജിക്ക. പാപിപോയാലും, ആ രാശിയിൽ ശുഭൻ ചെല്ലുവോളംനേരം വജ്ജിക്ക. അഷ്ടമത്തിൽ ചൊവ്വയെ ഒരു ചൊഴുതിന്നും വേണ്ടിവ എന്നത്രെ കാണുന്നത്. ഏകിലമാവശ്യകത്തിങ്കൽ ചിലവററിന്നു കൊള്ളുന്നുണ്ടു്. വജ്ജിക്കുന്നേടമത്രെ ഏറെയുള്ളു.

ഇനി ഗ്രഹങ്ങളിൽ പാപികളായതായ ശുഭന്മാരായതായ എന്ന ചോദ്യത്തിങ്കൽ ചൊല്ലുന്നു:—

രാഹുമന്ദകജാ ഭാനഃ

കേതുഃ പാപാശ്ശുഭാഃ പരേ.

രാഹുവും, ശനിയും, ചൊവ്വയും പാപികൾ. ആദിത്യനെയും പലെടത്തു പാപിയെന്നത്രെ ചൊല്ലുന്നത്. ആദിത്യോദയം ചിലചൊഴുതുകൾക്കു കൊള്ളുന്നു. എന്നിട്ടു രാഹുമന്ദകജാഃ എന്നു സമാസിച്ചിട്ടും ഭാനഃ എന്നു വേറെയും ചൊല്ലി. കേതുവും പാപിയാകയുണ്ടു്. കേതുവിനെ മുഹൂർത്തത്തിങ്കലൊക്കും നിരൂപിക്കമാറില്ല. എന്നിട്ടു കേതുവിനെ വേറെ ചൊല്ലി. ചന്ദ്രനും ബുധനും വ്യാഴവും ശുക്രനും ഇവർ നാലുപേരും ശുഭഗ്രഹങ്ങളത്രെ. എന്നിട്ടു നാലുപേരേയും തുല്യമായിട്ടു പരേ എന്നു ശബ്ദംകൊണ്ടു ചൊല്ലി.

പ്രകാശകൗ ദൈവ പ്രഥമൗ ഗ്രഹാണാം

താരാഗ്രഹാഃ പഞ്ച പരേ തതോ ദൈവ

തമോഗ്രഹൗ തേഷു ശുഭാശ്ച മധ്യേ

രായോ ബലീന്ദ്രശ്ച പരേ തു പാപാഃ.

എന്നു മാധവീയത്തിലുണ്ടു്.

ക്ഷീണേന്ദ്രപങ്കാരശത്വാഭാഃ

പാപാശ്ചാദ്രിശ്ച തൈയ്യാതഃ

എന്നു ആചാരദീപിക.

ക്ഷീണോന്മുഖമഹീസുതാർത്തനയാഃ
പാപാ ബുധസ്തൈശ്ചതഃ.

എന്നു വരാഹമോരയിൽ.

ഇത്യാദികളെ കണ്ടിട്ടു ബലഹീനനായിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ, പാപികളോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന ബുധനും ഇവരിരുവരും പാപികൾ എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ടാ എന്നെ എന്നല്ലി ചിന്നെ. അതോ അഷ്ടമ രാശിയുടെ പാപാംശം വർജ്ജിക്കുന്നതും മൂന്നഞ്ചെഴുത്താളുകളിലെ പാപാംശം വർജ്ജിക്കുന്നതും ഇത്യാദികളിൽ ക്ഷീണ ചന്ദ്രന്റെ അംശകവും പാപികളോടു കൂടനില്ക്കുന്ന ബുധന്റെ അംശകവും വർജ്ജിക്കുന്നവല്ലൊ എന്നിട്ട്. എന്നാൽ ചന്ദ്രനും, ബുധനും, വ്യാഴവും, ശുക്രനും ഇവർനാലുപേരും ശുഭഗ്രഹങ്ങളത്രെ. ഇങ്ങനെ അംഗീകരിക്കുമാറത്രെ മുഹൂർത്തത്തിങ്കൽ ആചാരം. ഇതു താമരനല്ലൂരിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

വ്യാഴം വെള്ളി ബുധൻ തിങ്ക-
ളിവ ഹൃദയഗ്രഹാൻ വിദ്ഃ
എല്ലാപ്പൊഴുതിലും നല്ല-
തേജാം വർഗ്ഗവുമായ്തും.

ഇങ്ങനെ.

അഷ്ടമരാശ്യംശകാദികളെ വർജ്ജിക്കുന്നതും ആദിത്യന്റെ അംശം വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരവും.

ഇനി കേതുവിനെ മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു നിരൂപിക്കുന്നതിനുള്ള ഹേതുവിനെ ചൂണ്ടുന്നു:—

കേതോശ്ചാരസ്തു വിജ്ഞാതം
ഗണിതേന ന ശക്യതേ
യദാ തു ദൃശ്യതേ വ്യാജ്ഞി
ചിന്തനീയസ്സ വാ തദാ.

കേതുവിന്റെ ചാരം ഗണിക്കാണ്ടറിയാത്തത്. എന്നിട്ടു കേതുവിനെ മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു നിരൂപിക്കുമാറില്ല. ധൂമകേതു ഉദിച്ചിട്ടുകാൺകിൽ അന്നുതടങ്ങിട്ടു മൂന്നുദിവസം പൊഴുതു വർജ്ജിക്കുമാറുണ്ടുതാനും. രാഹുവന്റെ ഏഴാമെടത്തു കേതു എന്നുണ്ടല്ലൊ ഒരു പ്രസിദ്ധി. അതു മുഹൂർത്തങ്ങളിലംഗീകരിച്ചു

പോരുന്നില്ല. പേരിട്ടവാൻ പത്രങ്ങളാമെടം, ചോരണിൻ പത്താമെടം, ഉപനയനത്തിന്നപ്പമം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ശുദ്ധി സ്ഥാനങ്ങളിൽ കേതുവിനെക്കൂടി നിരൂപിക്കുമാറില്ല. ഇങ്ങനെ യത്രെ ആചാരം. ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധമല്ലെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു ത്രിദശത്രികോണാദികളിൽ ദൃഷ്ടിയുണ്ടെന്ന്. അതു മുഹൂർത്തത്തിങ്കൽ അംഗീകരിക്കേണ്ടതാ എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

ത്രികർമ്മണോസ്ത്രികോണേ ച

ചതുരശ്രോപി ഹൌരികാഃ

ദൃഷ്ടിരസ്തീതി ഭാഷണേ

നൈവം മൗഹൂർത്തികാ വിദുഃ.

മൂന്നാമെടത്തും പത്താമെടത്തും, അഞ്ചാൻപത്താമെടത്തും, നാലെട്ടാമെടത്തും ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു ദൃഷ്ടിയുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവനകളെങ്കിലും അംഗീകരിച്ചുപോരുന്നു. മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു അംഗീകരിച്ചുപോരുന്നില്ല. മുഹൂർത്തങ്ങളിൽ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു ഏഴാമെടത്തു ദൃഷ്ടിയെ അംഗീകരിക്കുമാറുള്ളത്. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം.

ഇനി പാപിപോയാലും ആ രാശിയെ ഒരു ശുഭയോഗമുണ്ടായെ പൊഴുതിന്നു കൊള്ളാവൂ എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ശുഭയോഗാദേവ രാശിഃ

പാപമുക്തോ വിശുദ്ധ്യതി

ശുഭയോഗം വിനാപ്യക്-

മുക്തരാശിസ്തു ഗൃഹ്യതേ.

പാപിനിന്ന രാശിയിൽ നിന്നു പാപിപോയാലും പിന്നെ ഒരു ശുഭൻ അതിൽച്ചെന്നെ പൊഴുതിന്നു കൊള്ളാവൂ. പാപിപോകന്മേറും ഒരു ശുഭൻ തന്നിലുണ്ടെങ്കിൽ പാപിപോയ നഭേ കൊള്ളുകയുമാം. ആദിത്യൻനിന്നുപോയാൽ ആ രാശിയെ ശുഭയോഗമുണ്ടാവുമുൻപേ കൊള്ളുന്നതാണു.

ഇനി അഭിത്യാദയം വർജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുതാത്തതിനെച്ചൊല്ലുന്നു:—

നാമനിഷ്ക്രാമണോദപാഹ-

ബാലാനേഷു വിശേഷതഃ

ഭാസ്കരസ്ത്യാദയോ വജ്ജ്യാ

*ഗേഹാദൗ വാ ന ശോഭനഃ.

* “ഗ്രഹകർമ്മ നിരേഷ്യതേ.” (പ്രാറാത്തരം).

പേരിടുക, വാതിൽപുറപ്പാട്, വേളി, ചോറൂൺ ഇവ നാലിന്നുമാദിത്വോദയം വർജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുത്. പുരചമയ്ക്കാനും അതിൽ കുടിപുവാനും ആദിത്വോദയം വർജ്ജിക്കയ്ക്കത്ര വേണ്ട നത്ത്. എത്രയും കഴിവുകെട്ടകിൽ ചിലരുണ്ടു ചിലടത്തു കൊള്ളു നതും. എങ്കിലും വേണ്ടുവാനല്ലതാനും.

ഇനി ചന്ദ്രോദയം വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവരെച്ചൊല്ലുന്നു:—

പുംസവാശനനിഷ്ക്രാന്തി-
വിവാഹേഷു വിശേഷതഃ
വർജ്യശ്ചന്ദ്രോദയഃ പുംസാം
ചൗളേ വാ ന തു ശോഭനഃ.

പുംസവനം, ചോറൂൺ, വാതിൽപുറപ്പാട്, വേളി ഇവ നാലിന്നും ചന്ദ്രോദയം വർജ്ജിക്ക. ഇളയ്ക്കരുത്. ആണങ്ങളുടെ ചൗളത്തിന്നും വർജ്ജിക്കയ്ക്കത്ര വേണ്ടുന്നതും. അതിന്നു് എത്രയും കഴിവുകെട്ടകിൽ ചിലർ കൊള്ളുന്നതാനും. പെണ്ണങ്ങളുടെ ചൗളത്തിന്നൊ ചന്ദ്രോദയം നന്നല്ലൊതാനും.

ഇനി എല്ലാവരിന്നും വർജ്ജിക്ക എന്ന് ചൊല്ലിയ ഗ്രഹസ്ഥിതികളിൽ, ചില തുണ്ടു ചിലവരറിന്നു കൊള്ളാവു. എന്നിട്ടവരെച്ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നടെ ശുക്രദൃഷ്ടി കൊള്ളാവു നവരൊച്ചൊല്ലുന്നു:—

കൂപാദിവനനേ സേകേ
വസ്ത്രേ ശുക്രേക്ഷണം ശുഭം.

കിണറും കുളവും കുഴിപ്പാനും, വേളിശ്ശേഷത്തിന്നും, പുടവ യുടുപ്പാനും ശുക്രദൃഷ്ടി നന്നു്. ഇവയല്ലാത്തതിന്നൊക്കെ ശുക്ര ദൃഷ്ടി വർജ്ജിക്കണം.

പാപദൃഷ്ടൗ ക്രിയാം കർമ്മാ-
ദൗഷധൈഃ കഷ്ടരോഗിണാം.

കഷ്ടരോഗശാന്തിക്കു് ഔഷധം സേവിപ്പാൻ പാപദൃഷ്ടി നന്നു്.

ധാന്യവൃദ്ധൗ വിശേഷേണ
മന്ദദൃഷ്ടിശ്ശുഭപ്രദാ

ഇല്ലം നിരപ്പാൻ ശനിദൃഷ്ടി പെരികെ നന്നു്.

ക്ഷൗരേന്ദ്രാഭ്യുഗതൗ വസ്രേ
ധാന്യവൃദ്ധൗ നവാശനേ
കഷ്ണേ ബീജവാപേ ച
ഷഷ്ഠ്യേന്ത്യേ ഗൃഹ്യതേ വിധുഃ.

തലമിനിയം കഴിഞ്ഞാൽപിന്നെ ഇടയിലുള്ള വപന
ങ്ങൾക്കും, യാത്രയ്ക്കും, പുടവയടുപ്പാനും, ഇല്ലം നിരപ്പാനും, പ
ത്തരിഉണ്മാനും, ആഗ്രയണത്തിനും, കൈക്കൊട്ടു ചാലിടുവാനും,
ഏർവണ്ണാനും, പായിർചെണ്ണാനും, കരുവിക്കൊണ്ടു ചാപിടുവാനും,
വിതപ്പാനും, ഏല്പാവസ്തൂവും നടുവാനും ഇവയെല്ലാറ്റിന്നും ആരാ
മെടത്തും പന്ത്രണ്ടാമെടത്തും ചന്ദ്രനെക്കൊള്ളുന്നു.

ഇതി പഞ്ചമോദ്ധരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദി പദ്യംപ്രാണ ബലശങ്കരനാസ്തി
രാശിഗ്രഹകഥനം താമ
പഞ്ചമോദ്യായഃ.

അഥ പഞ്ചമോദ്യായഃ.

പക്ഷതിഥിവിചിന്തനം.

ഇതി പൂർവ്വ പക്ഷത്തിൽത്തന്നെ ചെമ്മുണ്ടുന്നവരെ ചൊല്ലുന്നു:—

ചെരളോപനയഗോഭാന .

വ്രതസീമന്തകർമ്മസു

പ്രസവാൽ പ്രാഗപിണ്ണബലൗ

ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണേ തഥാ.

ശുക്ലപക്ഷത്വാനിയമോ

വിശേഷണ പ്രവർത്തതേ

പ്രതിഷ്ഠാ പ്രഥമാ ശുക്ല-

പക്ഷ ഏവ ശുഭാ സ്മൃതാ.

കൌഷ്ഠീരകേ നദിതേ പക്ഷ

ഏവ സ്നാനഞ്ച പുണ്യവഃ.

തലമിനിയം, ഉപനയനം, ഗോഭാനം, വ്രതങ്ങൾമൂന്നും,
സീമന്തം, പ്രസവിയ്ക്കുമ്പോൾ വിണ്ണബലമെന്നും, ആഗ്ര

യെന്നും, ഒരു മുക്കാൽവട്ടം ഉണ്ടാകുമ്പോഴത്തെ ദേവപ്രതിഷ്ഠയും ഇവ പത്തും പൂർവ്വക്ഷത്തിൽത്തന്നെ ചെയ്യാവൂ കൗഷീതകൻ ചാമത്തത്തിന്നും പുണ്യവനത്തിന്നും കൂടി കൃത്യമുണ്ടു പൂർവ്വക്ഷത്തിലാല ചെയ്യാവൂ എന്ന്. ഇച്ചൊല്ലിയ പന്ത്രണ്ടിന്നും അപരപക്ഷം മുഴുവൻ വെച്ചിരിക്കണം.

ഇനി പൂർവ്വക്ഷത്തിലും അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമി കഴിവോളവും കൂടി കൊള്ളാവുന്നവരാരെച്ചൊല്ലുന്നു:—

കൗഷീതകം വിനാശേച്ഛാം
സ്താനേ ദേവാഭിഷേചനേ
സംകോചേ കൃഷ്ണപക്ഷേ/പി
പഞ്ചമുന്താശ്ശുഭാഃ സ്മരാഃ.

കൗഷീതകനെ ഒഴിച്ചുള്ളവരുടെ ചാമത്തവും, കലശമാട്ടം, സംകോചവും ഇവ മൂന്നും പൂർവ്വക്ഷത്തിലും കൊള്ളാം. അപരപക്ഷത്തിൽ പഞ്ചമി കഴിവോളവുനേരംകൂടെക്കൊള്ളാം. ഇവ മൂന്നിനുമപരപക്ഷത്തു ഷഷ്ഠിതടങ്ങിയാൽ മേല്പെട്ട് അപരപക്ഷം കഴിവൊളം വെച്ചിരിക്കണം.

ആഴ്ചയും നാളും ഇന്നതിന്നതിന്നു വെച്ചിരിക്കേണ്ടവത് എന്ന് അതിന്റെ വിശേഷവിധി ചൊല്ലുന്നതതു ചൊല്ലുകയത്രെ എളുപ്പം എന്നതുകൊണ്ടിവിടെ ചൊല്ലുന്നില്ല.

രവിമാസങ്ങൾ ഇന്നതിന്നിന്നവ വെച്ചിരിക്കേണ്ടവത് എന്നു മുൻപെ ചൊല്ലാഞ്ഞതും മേലിൽ അവിടെയവിടെ ചൊല്ലുക എളുപ്പം എന്നിട്ടത്രെ.

ഇനി എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും വെച്ചിരിക്കേണ്ട പക്ഷങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ചതുർദ്ദശ്യേ ച തുതൈശ്ച ച
നവമ്യേ കൃഷ്ണപവ് ച
ശുക്ലപ്രതിപദാദ്യുദ്ധ്-
മഷ്ടമ്യേ ച വിവഞ്ജയേൽ.

പതിന്നാലു രണ്ടും, ചതുർത്ഥി രണ്ടും, നവമി രണ്ടും, അമാവാസിവാവും, പൂർവ്വക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ പാതി കീഴ് മുറിയും, അഷ്ടമി രണ്ടും ഇപ്പക്ഷങ്ങളെ എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും വെച്ചിടുക.

ഇനി ഇപ്പക്ഷങ്ങളിൽ ചിലവയുണ്ടു ചിലപറവിന്നു കൊള്ളാവൂ. അവരെ ചൊല്ലുന്നു:—

വിദ്യാരംഭോ നവമ്യാം തു
 കൃഷ്ണാഷ്ടമ്യാം കരഗ്രഹഃ
 ശുക്ലപ്രതിപദാദ്യഭേം
 ഗുഹസമാഗ്രയണം തഥാ.

പ്രിയതേ വിഷ്ണിഹീനാസു
 രിക്താസ്പേഷ്യധസേവനം
 അമായാം വിഹിതം ശ്രാദ്ധം
 മൂലരോഗസ്യ ഭേഷജം.

നവമി രണ്ടും കൊള്ളുന്നു വിദ്യാരംഭത്തിന്നു്. അതിൽ പൂർവ്വപക്ഷത്തെ നവമി മുഖ്യമായിക്കൊള്ളുന്നു. മറെറതു മധ്യമമായിട്ടു കൊള്ളുന്നു എന്നു വിശേഷമായതു്. അപരപക്ഷത്തിലെ അഷ്ടമി വേളിക്കു കൊള്ളാം. പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ കീഴ്മുറി ആഗ്രയണത്തിന്നു കൊള്ളുന്നു. ചതുർഥി രണ്ടും, നവമി രണ്ടും, ചതുർത്ഥി രണ്ടും, ഇപ്പക്കങ്ങളൊരും രോഗശാന്തിക്കു് ഔഷധം സേവിപ്പാൻ നന്നു്. അവിടെയും വിഷ്ണി വർജ്ജിക്കേണം താനും. അമാവാസിവാവു ശ്രാദ്ധാദിവിതുക്രിയയ്ക്കുന്നതു്. മൂലരോഗത്തിന്നു ചികിത്സിപ്പാനും അമാവാസി നന്നു്.

ഇനി കൃഷ്ണചതുർത്ഥിഃഫലമായിട്ടു ശ്രാദ്ധാദികൾക്കു വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന ദിവസങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

യദാ കൃഷ്ണചതുർത്ഥ്യഃ
 ദശാഷ്ടമ്യോസ്തമയാൽ പുരാ
 വിദതേ തദ്ദിനേ വർജ്ജ്യഃ
 ശ്രാദ്ധനാന്നീമുഖാദയഃ.

ഒരു പക്ഷത്തിന്നു പന്ത്രണ്ടല്ലോ തീയതി. അപ്പന്ത്രണ്ടു തീയതിയുമൊക്കെ ഇലിയിലിറക്കിയാൽ ഏഴുനൂറ്ററിരുപതിലിയുണ്ടാം അതിനെ പത്തിൽ ഹരിച്ചാൽ ഏഴുപത്തിരണ്ടിലിയുണ്ടാം. അതു പക്ഷത്തിന്റെ ദശാംശകമായതു്. അതിന്നു നാഴിക കണ്ടാൽ ആറുനാഴികയുണ്ടുതാനും. അപ്പോൾ അസ്തമയത്തിന്നു സൂക്ഷിച്ചു പക്കംകണ്ടാൽ ഒരു തീയതിയും പന്ത്രണ്ടിലിയുമുണ്ടു് അപരപക്ഷത്തിൽപതിന്നാലു് എങ്കിൽ ആ ദിവസം ശ്രാദ്ധമുട്ടരുതു്. നാന്നീമുഖയെയ്ക്കുമരുതു്. ഔപാസനമിടരുതു് ഇത്യാദികൾ പലവയുണ്ടെന്നു വർജ്ജിക്കേണ്ടുവതു്.

ന പൂണ്ണോ യദിനേ തന്യാ
ദശാശ്ശോസ്തമയാൽ പുരാ
തന്യാത്തരേഭ്യരസ്താൽ പ്രാ-
ഗമാവാന്യാദശാംശകഃ.

സന്ധ്യേണോപ്യത്ര വജ്രഞ്ജനേ
ശ്രാദ്ധനാനീമുഖാദയഃ.

തലനാളപ്പതിന്നാൽ മാസത്തിന്നും വേണ്ടും പോരായ്മ. പിററന്നാൾ വാവുമാസത്തിന്നുവേണ്ടും പൊരുത്താനും. എങ്കിൽ അപ്പതിന്നാലുമാവാസിവാവും കൂടുന്ന ദിവസവും ശ്രാദ്ധാദികൾക്കു വജ്ജിക്കേണം. ഇങ്ങനെയത്രെ പെരുമനത്തു മിക്കവാറുമാ ചാരമാകുന്നത്. ഇനിപ്പതിന്നാലും വാവുകൂടി മാസത്തിന്ന് ഒരു മിച്ചുപരന്നാൾ വാവത്രെ പ്രധാനമാകുന്നത്. അന്നു ശ്രാദ്ധാദികൾക്കു വജ്ജിക്കേണ്ടായെന്നില്ലയൊ ഒരുപക്ഷം എന്നറിഞ്ഞീലതാനും. അതു ചോദിച്ചു നിണ്ണയിച്ചുകൊൾക. ചോദിച്ചാ നൊരുക്കമില്ലായിൽ ആ ദിവസം ശ്രാദ്ധാദികൾക്കു വജ്ജിക്ക.

തന്യാ ദശാംശഃ പൂവേദ്യഃ
പൂണ്ണോപ്യസ്തമയാൽ പുരാ
തദോത്തരേഭ്യരസ്താൽ പ്രാ-
ഗമാവാന്യാദശാംശകഃ.

പൂണ്ണോ നചേത്തദിനേ വാ
വജ്രഞ്ജനേ പ്രായശോ ബുധൈഃ.

തലനാളസ്തമയത്തിന്നു കണ്ടാൽ അപരപക്ഷത്തിൽ പതിന്നാലു മാസത്തിന്നു വേണ്ടും പോന്നിരുപ്പു. പിററന്നാളസ്തമയത്തിന്നു കണ്ടാൽ അമാവാസിവാവു മാസത്തിന്നു വേണ്ടും പോരായ്മയും വത്ര. എങ്കിൽ അത്തലനാളം പിററന്നാളും ശ്രാദ്ധനാനീമുഖാദികളെ വജ്ജിക്കുമാറത്രെ പെരുമനത്തു മിക്കവാറുമാചാരം. ചിലരില്ലയൊ പിററന്നാൾ വജ്ജിയാതെ എന്നറിഞ്ഞില്ലതാനും. ഇതെല്ലാമന്നന്നുകേട്ടു നിണ്ണയിച്ചുകൊൾക. കൃഷ്ണചതുർത്ഥി ശ്രാദ്ധാദികൾക്കു വജ്ജിക്കുമാറു പെരുമനത്തേ ആചാരമുള്ളൂ. പെരുമനഗ്രാമമൊഴിച്ചുള്ളവർ വജ്ജിക്കുമാറില്ല. എന്നാൽ കൃഷ്ണചതു-

ദൃശിയെ പെരുനത്തുപെരികെ സൂക്ഷിച്ചു വഴ്ജിക്കുന്നേടത്തൊക്കെ വഴ്ജിച്ചുകൂക.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാവലീപരവൃദ്ധ്യാനേ ബാലശങ്കരനാസ്തി
പക്ഷതിഥിവിചിന്തനം നാമ
പഞ്ചമോദ്യായഃ.

അഥ ഷഷ്ഠോദ്യായഃ.

സംക്രാന്തിനിർണ്ണയം.

ഇനി മൃത്യുയോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണത്തെ ചാല്ക്കുന്നു:—

മൃത്യുയോഗമിവ ഞായറാഴ്ചതൊ-
ട്ടേഴിനോട്ട മകവും വിശാഖവും
രൗദ്രമൂലശതതാരരോഹിണീ
വൈശാഖദേവമിവയാത്തുകൂടകിൽ.

ഞായറാഴ്ചയും മകവും, തിങ്കളാഴ്ചയും വിശാഖവും, ചൊവ്വാഴ്ചയും തിരുവാതിരയും, ബുധനാഴ്ചയും മൂലവും, വ്യാഴാഴ്ചയും ചതയവും, വെള്ളിയാഴ്ചയും രോഹിണിയും, ശനിയാഴ്ചയും ഉത്രാടവും, ഇവ തങ്ങളിൽ കൂടുന്നേരത്തു മൃത്യുയോഗമുണ്ടു്.

ഇനി ദശമയോഗം:—

ബുധദിനീയാ കജപഞ്ചമീ ച
ഷഷ്ഠീ ഗുരോരഷ്ടമി ശുക്രവാരേ
ഏകാദശീ ചന്ദ്രശനിൻവത്സാ-
ന്ദപാദശ്യാമാക്കേണ ച ദശമയോഗഃ.

ബുധനാഴ്ചയും ദിനീയയും കൂടുന്നേരത്തു ദശമയോഗമുണ്ടു്. ചൊവ്വാഴ്ചയും പഞ്ചമിയും കൂടുന്നേരത്തുമുണ്ടു്. ഷഷ്ഠിയും വ്യാഴാഴ്ചയും, അഷ്ടമിയും വെള്ളിയാഴ്ചയും, ഏകാദശിയും തിങ്കളാഴ്ചയും, ശനിയാഴ്ചയും നവമിയും, പാദശിയും ഞായറാഴ്ചയും കൂടുന്നേരത്തു ദശമയോഗമുണ്ടു്.

ഇനി ആഴ്ചയും നാളും പക്കവും ഇവ മൂന്നുകൂട്ടീട്ടും ഇവററാലീരണ്ടുകൂട്ടീട്ടും പപ യോഗങ്ങളുണ്ടു അശ്ശുഭയോഗങ്ങളായിട്ടു്.

അവനെ പലരും നിരൂപിക്കുന്നുവല്ല. എന്നിട്ടവനെ ചൊല്ലാത്തു. എന്നിട്ടവനെയും ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽനിന്നു കണ്ടിട്ടു വെള്ളിയിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാത്ത ഇവ രണ്ടും വെള്ളിപ്പാൽ പോലെയായി ഇല്ലാത്തതും.

ഇനി ഈ യോഗങ്ങൾക്കു മുന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലരുമ്പോളമെ ഭോജമുള്ളൂ എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

തിഥിവാർത്തയോ ഗാനം
ഫലമക്കോദയാദിതഃ
അർദ്ധയാമാൽ പരം നാസ്തി
ശുഭം ചാപ്യശുഭം ച യത്.

ഏകദേശം ഒരു യാമം. അപ്പോഴൊ അർദ്ധയാമമായത് മുന്നേമുക്കാൽനാഴിക. അന്നേപ്പകൽകൊണ്ടൊപ്പിച്ചു എട്ടുകൂറ്റിപ്പാൽ അതിനു നേർത്തശുഭാദിനെയത്രെ ഇവിടെ അർദ്ധയാമം ശബ്ദംകൊണ്ടു ചൊല്ലി. കേവലം മുന്നേമുക്കാൽ നാഴികതന്നെ യല്ല. അപ്പോഴൊ മൃത്യുയോഗവും ഭഗവതയോഗവും ഉള്ള ദിവസമാം ദിത്യാദയം തുടങ്ങിട്ടു മിക്കവാറും മുന്നേമുക്കാൽ നാഴിക പുലരുമ്പോളമെ വെള്ളിക്കേണ്ടു. മുന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലരുന്നതിന്നകത്തും തങ്ങളിൽകൂടുന്നനേരമേ വെള്ളിക്കേണ്ടു. അപ്പോഴൊ മുന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലർന്ന യോഗമുള്ളൂ എങ്കിലൊ, അന്നൊട്ടും വെള്ളിക്കയെവേണ്ടല്ലോ. ആട്ടു കൂട്ടുകഹേതുവായിട്ടുണ്ടാകുന്ന യോഗങ്ങൾ നല്ലവ എങ്കിലും, ആകാത്തവ എങ്കിലും അവറ്റിന്നു മിക്കവാറും മുന്നേമുക്കാൽനാഴിക പുലരുമ്പോളമെ ഫലമുള്ളൂ. പിന്നെ ഫലമില്ല.

ഇനി സൂര്യസംക്രാന്തിയുടെ ഇരുപുറത്തും പൊഴുതുകൾക്കു വെള്ളിക്കേണ്ടുന്ന കാലം ഇളയ്ക്കരുത്തവരെച്ചൊല്ലുന്നു:—

യസ്തിൻ ദിനേഴ്ക്കസംക്രാന്തി-
സ്തദിനേ കർമ്മ വെള്ളയേൽ
യദാത്രൈ സംക്രാമസ്തദ്യാം
രാത്യാം കർമ്മ വിവെള്ളയേൽ.

സൂര്യസംക്രാമണാൽ പൂർവ്വം
പരതത്ത്വാപി ഷോഡശ

ഘടികാശ്ച വിവർജ്യാസ്തപ്ഃ
സർവ്വേഷു ശുഭകർമ്മസു.

പകൽ സംക്രാന്തിഏങ്കിൽ അപ്പകൽ മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണം. രാത്രിയിൽ സംക്രാന്തി ഏങ്കിൽ ആ രാത്രിമുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണം. അതുതന്നെ പോരാതാനും. സംക്രാന്തിനേരത്തിന്നു കീഴും മേലും പതിനാറീതെന്നാഴിക വർജ്ജിക്കണം. അപ്പൊഴൊ രാത്രിയിൽ സംക്രാന്തിഏങ്കിൽ പകലാലൊട്ടും പകൽ സംക്രാന്തിയെങ്കിൽ രാത്രിയാലൊട്ടുംകൂടി വർജ്ജിക്കേണ്ടിവരും. അതു ഞാൻ ഭാഷയിൽ ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു്.

രാത്രൗ ചേൽ പകലാലൊട്ടും
ദിവ്യാ ചേൽ രാത്രിയാൽത്തഥാ
കൂടെ വർജ്ജിക്കുന്നത്രേ
കാലമാനേ പ്രയോജനം.

ഇങ്ങനെ.

ഇമ്മുപ്പത്തിരണ്ടു നാഴികക്കും ബിംബസംക്രാന്തിയെന്നു പേർ. ഇതു പ്രായികമത്രെ മുപ്പത്തുരണ്ടു നാഴിക എന്നുചൊല്ലിയതു്. ആദിത്യന്റെ സ്തംഭഗതിക്കുതക്കവാനത്രെ ഇതിന്റെ സ്തംഭത. രണ്ടു രാശിയിൽ കൂടിയിട്ടു് ആദിത്യബിംബമിരിക്കുന്നനേരം ബിംബ സംക്രാന്തിയായതു്. ബിംബസംക്രാന്തികാലം സൂക്ഷിച്ചുറിയേണ്ട കിൽ ആദിത്യന്റെ ബിംബലിപ്തകളും സ്തംഭഗതിയും സൂക്ഷിച്ചു വരുത്തിയാൽ ബിംബലിപ്തകളെ അരുപതിൽ പെരുക്കി സ്തംഭഗതിയുടെ ഇലികളെക്കൊണ്ടു ഹരിച്ചാൽ വരുന്നഫലം ബിംബ സംക്രാന്തിയുടെ നാഴിക. അതിനെ അർദ്ധിച്ചാൽ സൂക്ഷ്മസംക്രാന്തിയുടെ കീഴുംമേലും വർജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കുരുത്താത്ത നാഴിക വരും. ഇതു സൂര്യസിദ്ധാന്തത്തിൽ ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു്.

അർക്കമാനകലാഃ ഷഷ്ഠ്വ
ഗുണിതാ ഭക്തിഭാജിതാഃ
തദർബ്ബനാഡ്യസ്സംക്രാന്തേ
രവ്യാകുപുണ്യാസ്തഥാപരാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇങ്ങനേവരുത്തിക്കാണുമ്പോൾ സൂക്ഷ്മസംക്രാന്തിയുടെ കീഴും മേലും പതിനേഴുചെയ്യനാഴിക ഉണ്ടാം മിക്കവാറും ബിംബ സംക്രാന്തികാലമായിട്ട്. എന്നാൽ സംക്രാന്തിയുടെ കീഴും മേലും പതിനേഴുചെയ്യ നാഴിക വർജിക്കയത്രെ എനിക്കു തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. പതിനാറുചെയ്യല്ല.

ദേവാർച്ചനാദിദാനം തു
തസ്തിൻ കാലേ ശുഭാവഹം.

സംക്രാന്തിനേരത്തു ദേവപൂജ, ദേവന്മാരെക്കാണുക, തീർത്ഥസ്നാനം, ദാനം ചെയ്ത ഇത്യാദികളെല്ലാം പെരികെ നന്നു്. ഇങ്ങനെ സംക്രാന്തിവർജിക്കുന്നെടത്തും, അംഗീകരിക്കുന്നെടത്തും ആചാരസ്ഥിതി.

ഇനി ബലാബലമറിവാൻ ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളെക്കൂടിയെഴുതുന്നു. നടെ സംക്രാന്തികളുടെ വിശേഷനാമങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു.

അർക്കേ സ്ഥിരാൻ വിശതി വിഷ്ണുപദാഭിധാനാ-
സ്തേഭ്യഃ പരാസ്തു ഷഡശീതിമുഖാശ്ചതസ്രഃ
സംക്രാന്തയസ്തപജമുഗാസ്യതുലാകളീരാൻ
ജേന്തയഃ ക്രമാദുദഗവാഗപിഷ്ടവായനഃഖ്യാഃ.

ഇതുമാധവീയം.

ശ്രീപതിയും ഇതു ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

ഹരിപദം സ്ഥിരഭേ രവിസംക്രമോ
ദിതനഭേ ഷഡശീതിമുഖം ഭവേൽ
ഉദഗവാഗയനേ മുഗകർക്കിണോഃ
ക്രിയതുചാധരയോവിഷ്ണുവത് സൂതഃ.

ഇങ്ങനെ:

ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കാണുമ്പോഴും അയനചലനം കൂട്ടാതെ യത്രെ അയനസംക്രാന്ത്യാദികൾ കാണേണ്ട എന്നു നിർണ്ണയവും. ഇനി സംക്രാന്തിയുടെ കീഴും മേലും പതിനാറുചെയ്യ നാഴിക പുണ്യകാലം എന്നുണ്ടു ശ്രീപതിചൊല്ലുന്നു.

പൂർവ്വോഽപി പരതോഽപി സംക്രമാൽ
 പുണ്യകാലഘടികാസ്തു ഷോഡശ
 അർദ്ധരാത്രസമയാദനന്തരം
 . സംക്രമേ പരദിനം ഹി പുണ്യദം.

യോ യോഽർദ്ധരാത്ര ഏവ സ്വാൽ
 സംപൂർണ്ണേ സംക്രമോ രവേഃ
 തദാ ദിനദപയം പുണ്യം
 സ്നാനദാനാദികർമ്മസു.

ഇങ്ങനെ.

കർക്കടക്കായർപിറക്കുന്ന സംക്രാന്തിക്കും, സ്ഥിരരാശികൾ നാലിലും, ആദിത്യൻ ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തികൾക്കും, ആദിയിലേക്കു പുണ്യകാലം. വിഷുസംക്രാന്തി രണ്ടിന്നും നടുവു്. ഉഭയരാശികൾ നാലിലുമാദിത്യൻ ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തികൾക്കും, മകരക്കായർ പിറക്കുന്ന സംക്രാന്തിക്കും, ഒട്ടക്കും പുണ്യകാലം. എന്നും ശ്രീപതി ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ടു്.

യാത്രായനേ വിഷ്ണുപദേ തഥാദയേ
 ദാനാദ്രനന്തം വിഷുവേ ച മധ്യേ
 വദന്ത്യതീതേ ഷഡശീതിവക്ത്രേ
 മഹച്ഛയഃ ഖലപയനേ ച സൌമ്യേ.

ഇങ്ങനെ.

സ്ഥിരരാശികൾ നാലിലും ആദിത്യൻ ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തികൾക്കും, അയനസംക്രാന്തി രണ്ടിന്നും, ഇരുപുറത്തും മുമ്മുന്ന ദിവസം വർജ്ജിക്കണം. വിഷുസംക്രാന്തി രണ്ടും കഴിഞ്ഞാൽ ഓരോ ദിവസം. ഉഭയരാശികൾ നാലിലും ചെല്ലുന്ന സംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞാൽ മുപ്പതു നാഴിക വർജ്ജിക്കണം.

തുജന്തി പൂർവ്വം പരതശ്ച സംക്രമാദ്
 ദിനാനി ഷഡ് വിഷ്ണുപദാത്ഥമായനാൽ
 ശുഭക്രിയായാം വിഷുവാൽപരം ദിനം
 പരം പരേദ്വയം ദിനാർദ്ധമുൽസൃജേൽ.

ഇങ്ങനെ മാധവീയത്തിൽ.

ഇനി മുഹൂർത്തരത്നം.

അയനേ വിഷുവത്യന്ത്രം-
 സ്വർക്കസംക്രാന്തി ചു ക്രമാൽ
 ത്രിദിനൈകദിനേ ത്രിംശ-
 നാഡ്യസ്തോജ്യാസ്തപാശ്ചപയോഃ.

ഇങ്ങനെ,

സ്ഥിരാഖ്യേ ചോഭയാഖ്യേ ച
 ഭാനോസ്തംഭേഷനം യദാ
 തദാ സംക്രാന്തിനാമ സ്വാൽ
 കാലോ രാശൌ വിഷ്ണോപമഃ.

പൂർവ്വപശ്ചിമയോസ്തസ്യ
 ത്രിംശന്നാഡീ വിവർജ്ജയേൽ
 ശുഭാൻ സ്വാൻ സ്വാത്രാദീൻ
 ധർമ്മാനത്രാഹരേദ് ബുധഃ.

വിഷുകൃത്യതുലേ ഭാനോഃ
 പ്രവേശസമയസ്തതഃ
 പൂർവ്വേതീതേ ച നാഡീനാം
 വർജ്ജാ ഷഷ്ടിസ്തപശോഭനാ.

കാലോദ്ദിപുണ്യസ്തൽ സർവ്വ-
 നേവാനാം വാ ശുഭാവഹം
 ദാനം ശതസഹസ്രം
 ഫലം ഭദ്രാൽ സ്വതശ്ശുഭം.

മുഗേ കർത്വം യദാ ഭാനോഃ
 പ്രവേശസമയസ്തദാ
 അയനോ നാമ പുണ്യാനാ
 മധിപയോദിതഃ പുരാ.

പൂർവ്വേതീതേ ച പൂർവ്വസ്യ
 ദിനത്രയമശോഭനം
 ശുഭാനി തത്ര വർജ്ജാനി
 യന്ത്യേച്ഛാശുഭമാത്മനഃ .

ദിനത്രയേ വൃതീത്ഭ്യേ
ദാനമക്ഷയമുത്തമം
വജ്രിംസ്തപയാപി തൽ കാലേ
ഭുത്തസ്യൈതൽഫലം ഭവേൽ.

യഃ പശ്യാദയനസ്യോക്തഃ
തത് പുവ്യേപി ദിനത്രയേ
ദാനം മഹാബലം വജ്രിം-
സ്തല്യം സുയോഹരാഗതഃ.

പശ്യാദായനകാലസ്യ
പുവ്യേതീതേ ച ശോഭനാ
ദിനത്രയം വിവജ്ജ്യാസ്തപ്-
രാത്മനോ ഭൂതിമിച്ഛതാ.

ഇങ്ങനെ ബൃഹസ്പതി ചൊല്ലി.

ഇനി ബൃഹസ്പതി മറെറാരു പ്രകാരവും ചൊല്ലിട്ടുണ്ട്.

പുവ്യേത്ത്വേ ഷഡഹം വജ്ജ്യ-
മയനാപ്യഭയസ്യ ച
അസ്യാദൈ ഷഡഹം പണ്യ-
മുത്തരാദക്ഷിണാപ്യയോഃ.

അശുഭാ സർവ്വനക്ഷത്ര-
തിഥയശ്ശുഭകർമ്മണാം
ഷഡഹം ഷഡഹം പുവ്യ-
പശ്വിമേയനയോർഭവയോഃ.

ഇങ്ങനെ.

ബൃഹസ്പതി സംക്രാന്തികാലത്തെയും ചൊല്ലിട്ടുണ്ട്.

രാശൌ രാശൌ തു സൂര്യസ്യ
പ്രവേശസമയോ നൃണാം
നിമേഷസ്യായുതാംശസ്ത്വാൽ
സോപ്യസ്താഭിൻ ഗണ്യതേ.

തഥാപി സമയസ്തസ്യ
കഥിതഃ പദ്മജന്മനാ

തന്ത്രോപാദേശേ തപന്ത്രോപാദേശേ
സമാസ്തപ്താഭിനാഡികാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ആഭിത്യസ്തദന്തിലയനചലനം സംസ്കരിച്ചിട്ടു വേണം
രാശികളിലെ സംക്രാന്തികളെ കാണാൻ അയനചലനമുള്ള
നാൾ എന്നു ശ്രീപതി ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

മകരകർക്കടകാഭിഗതസ്യ ചോദ്യം
ഭവത ഉത്തരയാമൃഗതീ രവേഃ
കഥിതരാശിഷു സംക്രമണേ തദാ
ഹരിപദാഭ്യഭിതം പരമർഷിഭിഃ.

യാവദ്ഭിരംശൈരയനാത് ച്യുതിസ്താ-
ഭ്യുദ്ഭോഗകാലേന ദിവ്യാകരസ്യ
ച്യുതിദ്വേദപിഷ്ണുപദാഭികാനാം
രഹസ്യമേതന്മുനിഭിഃ പ്രദിഷ്ഠം.

ഇങ്ങനെ.

ത്വജന്തി പൂർവ്വം പരത-
ശ്ചായനാഭിവാസത്രയം
വിഷുവാച്ചൈകദിവസ-
മിതരേഭ്യശ്ശുഭേഷപതഃ.

രവിസംക്രമണേഭ്യോഽഥ
ത്രിംശന്നാഡീദ്വയാധികാഃ
ഷോഡശൈവ ത്വജന്ത്യന്ത്രേ
യാമമേവാപരേ ബുധാഃ.

ഇതു മുഹൂർത്തദിവകം.

ഇങ്ങനെ പലമതങ്ങളുണ്ട്. ഇവറ്റിൻകാലമേറെ വജ്ജി
പ്പാൻ ചൊല്ലിയതിന്നു തക്കവാറു വജ്ജിക്കിലോ അഴകേറുമല്ലോ.
അപ്പുണ്ണം വജ്ജിപ്പാനോയെല്ലാനാളും വേലയുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ
സംക്രാന്തിയുള്ള പകലും സംക്രാന്തിയുള്ള രാത്രിയും ബിംബസംക്രാ
ന്തിയും വജ്ജിക്ക. ഇങ്ങനെയത്രേ മിക്കവാറുമാചാരം കാണുന്നതു .

എങ്കിലും അയനസംക്രാന്തിക്കും വിഷുസംക്രാന്തിക്കും മുഹൂർത്തത്തിൽ ചൊല്ലിയവണ്ണം വർജ്ജിക്കരുതേ മുഖ്യമാകുന്നത്.

അയനേ വിഷുവത്യന്ത്രാ-

സ്വപക്സംക്രാന്തിഷു ക്രമാൽ

ത്രാദിനൈകദിനത്രിംശ-

ന്നാധ്യത്യ പ്രാജ്ഞാസ്തപപാശ്ചയഃ.

ഇതു മുഹൂർത്തരത്നം.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രീതശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
 മഹദ്വിപകല്പാഖ്യായേന ബാലശങ്കരനാട്ടി
 സംക്രാന്തിനിർണ്ണയം നാമ
 അഷ്ടമോ/ധ്യായഃ.

അഥ സപ്തമോ/ധ്യായഃ.

നവദോഷകഥനം.

ഇതി എല്ലാപ്പൊഴിതരം വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന നവദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചല്ലെന്നു: —

ഗുളികോ വിഷ്ണിഗണ്ഡാന്ത-

വിഷോഷ്ണകാഗ്തോ അഥീ

വജ്ജ്യാസ്താപ്ശിരോ ലാടോ

വൈധൃതശ്ച സുകർമ്മസു,

ഗുളികൻ, വിഷ്ണി, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷഘടിക, ഉഷ്ണശിഖ, ഏകാഗ്തം, അർദ്ധസ്തകം, ലാടം, വൈധൃതം ഇവയത്രയും എല്ലാപ്പൊഴിയുകൾക്കും വർജ്ജിക്കണം.

ഇതി ഇവരതിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ചല്ലെന്നു. അവിടെ നടക്കുന്ന ഗുളികൻ ലക്ഷണത്തെപ്പറയുന്നു:—

ചന്ദ്രോ രുദ്രോ ജയോ വിഭാ

നയസ്തേനഃ ഖനീ രവേഃ

ത്രിംശന്നാധ്യഹ്നിഗുളികോ

ദിനപഞ്ചമവനിശി

ചന്ദ്ര, രാജ, ജയ, വിദ്യാ, നയ, സ്നേഹ, ഖനി ഇവ ഏഴാം പരപ്പേൽ. ഞായറാഴ്ചയ്ക്കു കൂടി കൂമത്താലെ ഓരോ ആഴ്ചകളുടെ ഗുളികവാക്യങ്ങളിവ. അപ്പൊഴോ ഞായറാഴ്ചനാൾ ഇരുപത്തൊന്നാംനാഴികക്കു പകൽ ഗുളികൻ. തികൾ ഇരുപത്തി രണ്ട്. ചൊവ്വ പതിനെട്ട്. ബുധൻ പതിന്നാല്പ്. വ്യാഴം പത്തു്. വെള്ളി ആറു്. ശനിയാഴ്ചനാൾ രണ്ടുനാഴികക്കു പകൽ ഗുളികൻ. ഇങ്ങനെ മുപ്പതുനാഴികപ്പകളുള്ള നാളത്തെ ദിനഗുളികൻ.

ഇനി രാത്രി ഗുളികൻ. അന്നത്തെ ആഴ്ചയുടെ അഞ്ചാം മാഴ്ചനാളെ ദിനഗുളികൻപോലെ അന്നത്തെരാത്രി ഗുളികൻ. ഞായറാഴ്ചനാൾ പത്തൊന്നാംനാഴികക്കു രാത്രി ഗുളികൻ. തികൾ ആറു്. ചൊവ്വ രണ്ട്. ബുധൻ ഇരുപത്താറു്. വ്യാഴം ഇരുപത്തി രണ്ട്. വെള്ളി പതിനെട്ടു്. ശനിയാഴ്ചനാൾ രാത്രിയിൽ പതിന്നാലുനാഴികക്കു ഗുളികൻ.

ഇങ്ങനെ രാപ്പകലൊക്കുന്നനാൾ. രാപ്പകലേററക്കുറച്ചിലുള്ള നാൾ സൂക്ഷിച്ചു വരുത്തിക്കൊള്ളണം. ഒരാളിൽ രണ്ടുദിവസമല്ലെ രാപ്പകൽ ഒപ്പു. എന്നാൽ ഗുളികനെ നിത്യമായി സൂക്ഷിച്ചുവരുത്തിക്കൊൾക.

ഗുളികനാഴിക ഈവണ്ണമെന്നിയെ ചിലർ ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

നരാമുഖം, വനം രതദ്രം,
താവദ്രേയം, ഹരിഃ സ്വയം;
പ്രിയന്നിത്യം, മണിർമാനം,
ധീഗമ്യം, ഗുളികസ്ഥിതിഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഈ വാക്യങ്ങൾക്കു വിനാഴികയാദി. ഞായറാഴ്ചനാൾ ഇരുപത്തഞ്ചുനാഴികയും ഇരുപതു വിനാഴികയും പുലരുമ്പോൾ ഗുളികൻ. ഇത്രാദി കണ്ടുകൊൾക. ഇങ്ങനെയും മുഹൂർത്തത്തിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

ഇനി മാധവീയത്തിൽ മറ്റൊരുപ്രകാരം ചൊല്ലുന്നു.

ഉക്തക്രമാൽ ഗുളികമക്സതസ്വ ഭാഗം.

എന്നും;

സപ്തമോദ്യായഃ.

അന്ത്യേ ഗുളികസ്വ ദ്വൈത
നാഡ്യൗ നിയമാൽ പരിത്യാജ്യേ.

എന്നും.

ഇതിനെ ബാഹ്സ്യത്വത്തിലും ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

ദിനമാനാഷ്ടഭാഗേഷു
വാരേശബ്രഹ്മമാന്ത്യാഭാക്
ക്രമേണ തേഷു ഭാഗോപു
ശബ്ദംശോ ഗുളികോദയഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇവനിർവ്വചനം. “ചന്ദ്രോ രുദ്ര” എന്നുള്ള
ശ്ലോകത്തിന്നു തക്കവാദത്തെ ആചാരം. മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ
“അഷ്ടൗ ദിനാധിപ” എന്നശ്ലോകംകൊണ്ടു ഗണിച്ചവന്ന
ഗുളികവാക്യങ്ങളെ “ചന്ദ്രോ രുദ്ര” എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടു
ചൊല്ലിയതു്.

അഷ്ടൗ ദിനാധിപമുഖോദയിനോ ദിനാംശോ
മന്ദാപരാർദ്ധദിനം ഗുളികോദയാഖ്യം
താൽക്കാലികോദ്വി ച തദീയതദഷ്ടമാംശോ
വാരേശപഞ്ചമമുഖോദയിനോ നിശാംശഃ.

എന്നു മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്നു. ഇതിന്നുതക്കവാദ
ത്തെ ആചാരം എന്ന് ആചാരസംഗ്രഹത്തിൽ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്നു.
“അഷ്ടൗ ദിനാധിപ ഇതി ശ്ലോകേന ഗുളികസ്ഥിതിഃ” ഇങ്ങനെ.
എന്നാൽ ചന്ദ്രോ രുദ്രോ എന്ന ശ്ലോകത്തിന്നു തക്കവാദത്തെ
ആചാരസ്ഥിതി.

ഗുളികസ്വരൂപവും ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

അഥ ഗുളികഃ ക്രമേണ --
ശ്ലോകൈശ്ചരത്നാത്മജഃ ഖലഃ പാപഃ
സപ്താകൃതിരത്വഗോ
നിഗദ്യതേ മുത്യരഖിലസമാഹരീ

നിലാഞ്ജനസംകാശം

രക്ഷാക്ഷേപ വിഷമഭീഷണോ ഭീഷ്

പഞ്ചാസ്യഃ പൃഥുദംഷ്ട്രോ

ഭയംകരസ്സുവഹാ ഗുഹികഃ.

ഇത വിഷ്ണുപക്ഷണത്തെപ്പറ്റിയല്ലെന്നു കരണങ്ങളുടെ പക്ഷണകരണരൂപ
കൂടാത്തല്ലെന്നു:—

ശുക്രപ്രതിപദാന്ത്യാൽ

കരണാനി പുനഃ പുനഃ

സിംഹോ വ്യാഘ്രോ വരാഹശ്ച

ഖരേഭപശുവിഷ്ടയഃ.

ഏകപക്ഷങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഒപ്പിച്ചു് ഇവരണ്ടു കൂറിട്ടു് അ
വറ്റിലോരോ കൂറുകൾക്കു കരണമെന്നു പേർ. അതിൽ പൂർവ്വ
പക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്റെ മേൽമുറിക്കു സിംഹം കരണം.
ദപിതീയക്കു പുഷ്പി, പന്നി; തൃതീയക്കു കടുത, ആന; ഇത്യാദി.
അപ്പൊഴൊ പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ വാവിന്നു വിഷ്ടി, സിംഹം.
ഇങ്ങനെ ഓരോ പക്ഷങ്ങൾക്കും ഇവരണ്ടു കരണങ്ങൾ ഇങ്ങനെ
പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ.

ഇനി അപരപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദത്തിന്നു പുഷ്പി, പന്നി;
ദപിതീയക്കു കടുത, ആന; തൃതീയക്കു സുരഭി, വിഷ്ടി; ഇത്യാദി.
അപ്പൊഴൊ അപരപക്ഷത്തിൽ ത്രയോദശിക്കു് ആന, പശു;
അപരപക്ഷത്തിൽ പതിന്നാലുടെ കീഴ്മുറിക്കു വിഷ്ടി. ഇവ
ഏഴും ചരകരണങ്ങൾ.

ഇനി സ്ഥിരചരണങ്ങൾ:—

സ്ഥിരകരണാനുസിതചതു-

ദൃശ്യപരാലാഭികാനി ചതപാരി

പ്രാഹുശ്ശകനിചതുഷ്പാ-

ദപിരസനകിംസ്തല്ലനാമാനി.

അപരപക്ഷത്തിൽ ചതുദശിയുടെ മേൽമുറിക്കു പുള്ളി;
അമാവാസിവാവിന്നു നാല്ക്കാലി, പാമ്പു്. പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ
പ്രതിപദത്തിന്റെ കീഴ്മുറിക്കു പൂഴുവു്. ഇവ സ്ഥിരകരണങ്ങൾ;
താമരനല്ലരിലും ഉണ്ടു കരണങ്ങളെ ചൊല്ലിട്ടു്.

പ്രതിപദമേൽമുറിമുതലാൾ

സിംഹം, പുലി, പന്നി, കഴുത, കരി, സുരഭി
വിഷ്ണിരിതീത്ഥം കൃഷ്ണച-
തുത്രിതൻ പരദലം യാവൽ;

പള്ളം നാലാലികളും

പാമ്പും പുഴവും ക്രമേണ പിന്നേവ
കരണാനി വിഷ്ണിപുച്ഛം
ശുഭം തദന്ത്യേ ത്രിനാഡികാമാത്രം.

ഇങ്ങനെ.

വിഷ്ണിയുടെ ഒട്ടക്കത്തെ മൂന്നു നാഴിക ശുഭം എന്നു
ചൊല്ലിയതു മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം. ഇനി
വിഷ്ണിതന്നെ വേറെ ചിലർ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

ഏകാദശീ നക്തമത്ത്വതുത്ഥി

അഷ്ടാഷ്ടമീ പൂണ്ണദിവാ ച വിഷ്ണിഃ
കൃഷ്ണ തൃതീയാ ദശമീ ച രാത്രൗ
സപ്തമീ ഭൂതദിവാ ച വിഷ്ണിഃ.

ഇങ്ങനെ.

പൂർവ്വപക്ഷത്തിൽ ഏകാദശിക്കും ചതുർത്ഥിക്കും മേൽമുറി
വിഷ്ണി. അഷ്ടമിക്കും വാവിനും കീഴ്മുറി വിഷ്ണി. ഇനി അപര
പക്ഷത്തിൽ തൃതീയക്കും ദശമിക്കും മേൽമുറി വിഷ്ണി. സപ്തമിക്കും
ചതുർത്ഥിക്കും കീഴ്മുറി വിഷ്ണി.

ഇങ്ങനെ വിഷ്ണിയെപ്പറ്റത്തു പ്രസംഗാൽ പക്കങ്ങളുടെ പേരുകളെ
ചൊല്ലുന്നു:—

നന്ദാ ഭദ്രാ ജയാ രിക്താ

പൂണ്ണേതി തിഥയഃ ക്രമാൽ
പുനഃ പുനർവിപശ്ചിദ്ഭിഃ
കഥിതാഃ പ്രഥമാദികാഃ.

പ്രതിപദം, ഷഷ്ഠി, ഏകാദശി ഇവ മൂന്നിനും നന്ദാ എന്നു
പേരുണ്ട്. ദ്വിതീയാ, സപ്തമി, ദ്വാദശി ഇവ മൂന്നിനും ഭദ്രാ എന്നു
പേരുണ്ട്. തൃതീയാ, അഷ്ടമി, ത്രയോദശികൾ ജയാ. ചതുർത്ഥി,
നവമി, ചതുർത്ഥികൾ രിക്താ. പഞ്ചമി, ദശമി, വാഷകൾ ഇവ
മൂന്നിനും പൂണ്ണ എന്നു പേരുണ്ട്.

ഇതി ഗണ്യാന്തഃ—

അശപിമൂലമഘാദ്രാംശഃ
പുഷാമീന്ദ്രാന്തുപാദകഃ
ഗണ്യാന്തം ച സദാ വജ്ജ്യം
സവേഷു ശുഭകർമ്മസു.

അശപതി, മകം, മൂലങ്ങളുടെ മുതൽക്കാലം, രേവതി ആയിച്ചും, തൃക്കേട്ടകളുടെ നാലാംകാലം ഗണ്യാന്തമാകുന്നത്. ഇങ്ങനെയത്രെ മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു വജ്ജിച്ചു ഞായം. ഇതിൽ കുറെ വജ്ജിക്കുമാറാചാരമില്ല. വിഷ്ണിഗണ്യാന്തങ്ങളെ വജ്ജിക്കുന്നേടത്തെ ആചാരസ്ഥിതി ഇച്ചാല്പിയവണ്ണം തന്നെയത്രെ.

ഇതി വ്യാപ്തികാഞ്ചാൻ ചിലഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൂടെ എഴുതുന്നു.

ശുക്ലേ വാരിധിനാഗതദ്രുതിഥിസം -
വ്യാതാസു പക്ഷേ/സിതേ
തൽപൂർവാസ്വപി നക്തമഹ്നിതിഥിഷു
പ്രോദ്യാതിവിഷ്ണിഃ ക്രമാൽ
ദിഗ്യാമേഷു ശരാക്ഷിശൈചയുഗഷ്ട്
ത്വഷ്ടേന്ദുസംഖ്യേഷപഥോ
യാമേഷപാദ്യജഗച്ഛരാനുദഹനേ-
ഷപന്ത്യാദ്യനാഡീഷു ച.

ഇതു മാധവീയം.

വിഷ്ണുപുട്ഗമസ്തു ദിഗ്യാമേ
ശുരസേവാതിലോദകേ.

ഇത് ആചാരദീപിക.

ഘജാട്ടണീ സിതേ പക്ഷേ
ഗ്രസിണ്ണവൃസിതേതരേ
ഫലാതിഥിം വിജാനീയാ-
ദചാ ദിഗ്യാമനാഡികാഃ.

ഇതു മുഹൂർത്തരത്നം.

വിഷ്ണുപവാദമുണ്ടു മാധവീയത്തിൽ.

വിഷ്ണിർഭാഹനി തിഥേരപരാജാതാ
പുവാജാ നിശി തദാ ശുഭദാ ച പുഷ്പേര
തൽക്കാലഭൂരപി നിജോദയയാമബാഹ്യാ
ഗ്രാഹ്യാ ശുഭേ ബലിനി ലഗ്നപത്തേ നിജാംശേ.

ഇങ്ങനെ.

ബാഹ്സ്യത്വത്തിലുമുണ്ടു്.

നിശി പുവാജാ വിഷ്ണി-
ദ്ദിവ ചാപരതശ്ശുഭാ
ക്രമോദ്ഗതാ തു യാ വിഷ്ണി-
സ്സൈവ ഹാലാഹലോചമാ.

യദൈവാവതരതേയേഷാ
ദിവോ ഭൂഃ കമ്പതേ തദാ
തദാനീം കൃതസത്കൃത്
കർത്വാ സഹ വിനശ്രുതി.

ഇങ്ങനെ.

വിധിരത്നത്തിൽ വിഷ്ണുഭയനാദിക ചൊല്ലുന്നുണ്ടു് .

യോഗനിത്യനിശാനാഗ-
നിസ്വന്നാരീനതേ പുനഃ
ഏതാനി വിഷ്ണിനാഡീനാം
വാക്യാന്യഷ്ടതിഥിഷ്ഠാപി.

ഇങ്ങനെ.

വിഷ്ണിസ്വരൂപത്തെ ശ്രീപതിയും ചൊല്ലുന്നുണ്ടു് .

കരാളീ നന്ദിനീ രൗദ്രീ
ഭർമ്മുഖീ സുമുഖീ തഥാ
ത്രിശിരാ വൈഷ്ണവീ സിംഹീ.
ത്വഷ്ടഭോജാസ്തു വിഷ്ണയഃ.

വിബുധാസുരസംഗ്രാമേ
ദാനവൈഭീമവിക്രമൈഃ
ഭൃശം ക്രുദ്ധേ മഹാഭേവേ
ഭേവൈവിജ്ഞാപിതേ സതി.

ക്ഷണാലേന തതോ വിഷ്ടി-
ന്നിഗ്താ മുഖരാന്നാ
സപ്തഗ്രീവാ സപ്തഭുജാ
ത്രിപദാ പുച്ഛമസംയതാ.

ഏവം ലക്ഷണസന്ധനാ
പ്രേതാരൂഢാ മഹാഭരീ
ജപലനം ചാജശം ചൈവ
ഗദാപാശാസിശക്തയഃ.

നമുണ്യമാലാമാലാച
മുദ്രാസപ്തവിധാ സുതാ.

അസിതജലദവക്ത്രാ ദീപ്തനാസോഗ്രഭംഷ്ടോ
വിപുലഹനകപോലാ വിണ്ഡിതോദ്ബന്ധജംഘാ
അനളശതസഹസ്രം ചോദ്ഗിരന്തീ സമന്താൽ
പതതി ഭവനമധ്യേ കായ്തനാശായ വിഷ്ടിഃ.

നാഡ്യസ്തു പഞ്ചവദനം ഗളകസ്തമൈകാ
വക്ഷോ ദശൈകസഹസ്രാ നിയതം ചതസ്രഃ
നാഭിഃ കടിഃ ഷഡഥ പുച്ഛമലതാ ച തിസ്രോ
വിഷ്ണുർബുധൈരഭിഹിതോഽഗവിഭാഗ ഏഷഃ

മുഖേ കായ്പസ്തിഭവതി മരണം ചാഥ ഗളകേ
ധനശ്ലാനിർവ്വക്ഷസ്യാഥ കടിതടേ വൃദ്ധിവിപയഃ
ക്ഷിന്നാഭീഭേദേ വിജയഥ പുച്ഛേ ച ജഗദ്
ഗ്ളഭീരാ ഭദ്രായാഃ പൃഥഗിതി ഫലം പൂർവ്വമനയഃ

ഇങ്ങനെ.

ഇനി ഗണ്ഡാന്തഃ—

രാശിതിഥിതാരകാണാം
ഗണ്ഡാന്തം ജലധിവിഷയനവമാന്തേ
തത്രോഭയതോ നാഡ്യ-
ജ്ജശിശരഗുണസമ്മിതാസ്തപ്താജ്യാഃ.

ഇതു മാധവീയം.

നക്ഷത്രതിഥിരാശീനാം
ഗണ്ഡാന്തം ത്രിവിധം സൂതം
നവഭൂതാബ്ധിസംഖ്യാന്തേ
ക്രമാദ്യേകാഭ്നാഡികാഃ.

ഇതു സർവ്വസിദ്ധി.

മഹാഭജഗസന്ധൗ തു
ഭേദ ഭേദ ജ്യേഷ്ഠാസുരർക്ഷയോഃ
തിസ്രസ്തിസ്രഃ പൌഷ്ണഭസ്രോ
സ്സന്ധൗ നാഡ്യാബ്ധിസംഖ്യയാ.
ഗണ്ഡാന്തസ്തപ്താൽ കളീരാളി-
മീനാന്ത്യോംശകതസ്തഥാ
മേഷസിംഹശരാസാനാ--
മാദ്യംശാശ്ച തദാഹപയാഃ.

പഞ്ചമുന്തേ ദശമുന്തേ
പദ്മാന്തേ ച ക്രമാദിയം
സംഖ്യാ വേദ്യോ ഗുണാത്ഥേശ -
വഹ്യാഭൗ ചാപി ദൃശ്യതാം.

ഇതു മുഹൂർത്തരത്നം.

ഇത്യാദി വ്യാപ്തികാണാനന്തേ ഇവറെകൂടി എഴുതായത്.

ഇവിടെ ആചാരസ്ഥിതിയാകട്ടെ പിന്നെ അതു വിഷ്ണിയും ഗണ്ഡാന്തവും മിക്കവാറും മുപ്പതുചെയ്തു നാഴിക വജ്ജിക്കുമാറത്രെ മിക്കവാറുമെന്നുചൊല്ലി. നാളിന്റെയും പക്കത്തിന്റെയും ഏററ കുറച്ചിൽ കൂട്ടിക്കണ്ടുകൊള്ളണം. രാശിഗണ്ഡാന്തവും, പക്കത്തിന്റെ ഗണ്ഡാന്തവും മുഹൂർത്തങ്ങൾക്കു നിരൂപിക്കുമാറ് ആചാരമില്ല.

ഇനി വിഷമടിക:-

അംഗേ, നൈവ, വിയൽ, പയോ, നില, നരോ,
 രാഗീ, നഗം, നാമുനാ,
 ഭിവാ, രാഷ്ട്ര, നരോ, ഭയാ, ഭിട, നടോ, വാ-
 ഭൈ, ന്നരോ, വീരനക,
 നിഷ്യാ, നിത്യ, നയോ, ഭയം, തുക, വി-
 രാട്, നിംബാ, നിശാ, വശ്രുനക.
 ഹവ്യാശാഭിഷ്യാ താനതീത്യ പരതോ
 നാഡ്യശ്ചതസ്ത്രോ വിഷം.

അംഗേ, നൈവ ഇത്യാദി ഈരണ്ടക്ഷരംകൊണ്ട് ഓരോ വാക്യം. ഒൻപതാമതും, പതിനെട്ടാമതും, ഇരുപത്തേഴാമതും ഇവ മൂന്നു വാക്യങ്ങൾക്കും മുമ്മുന്നക്ഷരങ്ങൾ. ഇരുപത്തേഴു വാക്യവും പരല്ലേത്. ഹവ്യാശ എന്നു കാർത്തിക. കാർത്തിക യാദിയായി ഇരുപത്തേഴുനാളിനും ക്രമത്താലെ അംഗേ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വാക്യങ്ങൾ ഓരോന്നു. ഈ വാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു നാളിനെ നാഴികയുടെ പാച്ചുകളാൽ അതിന്നടുത്തു മീതെ എല്ലാ നാളിലും നന്നാലുനാഴിക വിഷമടിക. അപ്പൊഴോ കാർത്തികയിൽ മുപ്പതുനാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നാലുനാഴിക വിഷമടിക. രോഹിണിയിൽ നാല്പതുനാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നാലു നാഴിക ഇത്യാദി. ഭരണിയിൽ ഇരുപത്തിനാലു നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ നാലുനാഴിക വിഷമടിക.

ഇവിടെ ഹസ്തത്തിന്നു ഇരുപത്തൊന്നുനാഴികകഴിഞ്ഞിട്ടു നാലുനാഴിക വിഷം എന്നു ചൊല്ലുന്നു മാധവീയത്തിലും സർവ്വ സിദ്ധിയിലും. സർവ്വസിദ്ധിയിൽ തിരുവാതിരയ്ക്കു ഇരുപത്തൊന്നു കഴിഞ്ഞ് അഞ്ചുനാഴിക എന്നു ചൊല്ലുന്നു. ഇതു മറ്റും ചിലവ ററിൽ കണ്ടു. അവിടെ തിരുവാതിരയ്ക്കു ഉഷ്ണശിഖയിൽക്കൂടെ അകപ്പെട്ടുപോമല്ലോ ഇത്. അതില്ലല്ലോ ഹസ്തത്തിന്നു. എന്നിട്ടു മുഹൂർത്തദീപകത്തിൽ ഹസ്തത്തിന്നു ഇരുപത്തൊന്നുകഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചുനാഴിക വജ്ജിക്ക എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

ഉജ്ജ്വലം ഹസ്തേ സമിന്നാഡ്യാഃ
 പഞ്ചനാഡ്യോ വിഷാഹപയാഃ
 ഉജ്ജ്വലമീശേശനാഡ്യാശ്ച
 ചതസ്ത്രോ ഘടികാ അപി.

മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ തിരുവാതിരയ്ക്കു പതിനൊന്നുകഴിഞ്ഞു നാലുനാഴിക, ഫസ്തത്തിന്ന് ഇരുപത്തിരണ്ടുകഴിഞ്ഞു നാലുനാഴിക എന്നു ചൊല്ലുന്നു. ഇത് അന്നന്നു പ്രമാണഭൂതരോടു ചോദിച്ചു കൊൾക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലിയപോലെ തിരുവാതിരയ്ക്കു പതിനൊന്നുകഴിഞ്ഞു നാലു നാഴികയും, ഫസ്തത്തിന്ന് ഇരുപത്തിരണ്ടുകഴിഞ്ഞു നാലുനാഴികയും വജ്ജിക്ക. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നു.

ഇനി ഉണ്ണശിഖ:—

ഏഴരചെന്നാലെഴര—

യൻ പതുമഞ്ചം കഴിഞ്ഞൊരഞ്ചു പുനഃ

ഇരുപതുമൊന്നും ചെന്നാ.

ലൊൻപതുമുമ്മുന്നനാളിലുണ്ണശിഖ.

പതിനഞ്ചിലുമീവണ്ണം

ശുദ്ധാദികൾ പന്തിരണ്ടിലും ക്രമശഃ

ആദീലെട്ടെട്ടാടുക—

ഞ്ഞട്ടം വിംശതികഴിഞ്ഞു ദശഘടികാഃ.

അശപതിക്ക് ഏഴരനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഏഴര നാഴിക ഉണ്ണശിഖ. ഭരണിക്ക് അൻപത്തഞ്ചുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചുനാഴിക. കാർത്തികയ്ക്ക് ഇരുപത്തിഒന്നുകഴിഞ്ഞാൽ ഒൻപതു നാഴിക. ഇനി രോഹിണിതുടങ്ങി മുമ്മുന്നനാൾക്കും ഇങ്ങനെ തന്നെ കണ്ടുകൊൾക സ്വാതി കഴിവോളം. അപ്പൊഴോ അശപതി, രോഹിണി, പുനവസു, മകം, ഫസ്തം ഇവയഞ്ചിനും ഏഴര നാഴികകഴിഞ്ഞാൽ ഏഴരനാഴിക ഉണ്ണശിഖ. പിന്നെ ഭരണി, മൃഗശീർഷം, പൂരം, പുഷ്യം, ചിത്രാ ഇവയഞ്ചിനും അൻപത്തഞ്ചു നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ അഞ്ചുനാഴിക. ഇനി കാർത്തിക, തിരുവാതിര, ആയില്യം, ഉത്രം, സ്വാതി എന്നിവയഞ്ചിനും ഇരുപത്തൊന്നു നാഴികകഴിഞ്ഞാൽ ഒൻപതുനാഴിക. ഇങ്ങനെ അശപതിതുടങ്ങി പതിനഞ്ചുനാൾക്കും. ഇനി വിശാഖാദികളിൽ ഭേദമുണ്ട്. വിശാഖത്തിനാദിയിൽ എട്ടുനാഴിക. അനുഷ്ഠത്തിന് ഒട്ടക്കം എട്ടുനാഴിക. ജ്യേഷ്ഠാനക്ഷത്രത്തിന് ഇരുപതുനാഴികകഴിഞ്ഞാൽ പത്തുനാഴിക. ഇവയഞ്ചമെ മുഹൂർത്തങ്ങളി മുമ്മുന്നനാൾക്കും കണ്ടുകൊൾക. രേവതി

കുഴിപ്പോലും. അപ്പോൾ വിശാഖം, മൂലം, തിരുവോണം, പുരുഷോത്തമി ഇവ നാലിന്നും ആദിയിൽ ഏകനാഴിക. അനിഴം, പൂരാടം, അവിട്ടം, ഉത്രാതി ഇവ നാലിന്നും ഒട്ടേക്കത്ത് ഏകനാഴിക. തൃക്കേട്ട, ഉത്രാടം, ചതയം, രേവതി എന്നിവ നാലിന്നും ഇരുപതു നാഴിക കഴിഞ്ഞാൽ പത്തു നാഴിക ഉഷ്ണശിവ.

ഇതു മാധവീയത്തിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

അശ്വിനാദിഷ്ടദേവജാളിമകര-

പ്രാപ്താംശകാന്തേ ക്രമാ-

ഭംശാൽസ്മരബാണരസ്രൂപടികാ-

സ്തപദപിശാഖാദിഷ്ട

മേഷാംശസമുഖ്യേഷ്ഠ കൌപ്പിമുഗ-

യോരംശാവസന്യേഷ്ഠിഭിഃ-

നാഡീരുഷ്ണശിഖാഹപയാഃ പരിഹരേൽ

സദ്യേഷ്ഠ കാത്യേഷ്ഠപി.

ഇങ്ങനെ.

ഇതി ഏകാന്തം:-

മണ്ഡലഹീനരവേസ്തപാ-

ത്രാസനനിത്യപൂജ്യേതുല്യേ

ഭൈത്യനരർക്ഷേ തസ്തി-

നാഭൌ നാഡീസമോക്തോ വജ്ജ്യഃ.

പന്ത്രണ്ടുരാശി വച്ചിട്ടതിൽനിന്നു പൊഴുതുനേരത്തെ ആദി തസ്തടത്തെ വാങ്ങു. ശേഷിച്ചതിന്നു നാളം കാണുമു. അപ്പോൾ അന്നാളിലെത്രനാഴിക കണ്ടു എന്നു നിണ്ണയിപ്പു. അവടെവന്ന നാളിൽ അത്ര നാഴിക ആദിയിൽ ഏകാന്തമുണ്ട്. അതിന്റെ രണ്ടാംനാളിലും, ഏഴാംനാളിലും, പത്താംനാളിലും, പതിനൊന്നാംനാളിലും, പതിന്നാലാംനാളിലും, പതിനാറാംനാളിലും, പതിനെട്ടാംനാളിലും, ഇരുപതാംനാളിലും ഇങ്ങനെ ഇവ ഒൻപതുനാളിലും ഏകാന്തമുണ്ട്. നടത്തെ നാളിലെത്ര നാഴിക ആദിയിൽ കണ്ടു അത്രയ്ക്കുനാഴിക ഈ ഒൻപതുനാളിലും ആദിയിൽ ഏകാന്തമുണ്ട്. ഈ വന്ന നാഴിക ആദിയിൽ കഴിച്ച ശേഷം ഒൻപതുനാളിലും ഏകാന്തമൊട്ടുക്കത്തില്ലതാനും. അവിടം പൊഴിതിന്നു കൊള്ളാം.

ഇനി ഏകാഗ്ഗ്വസ്വരൂപം ശ്രീപതി ചൊല്ലുന്നുണ്ടു .

ദിനകരഹിമരശ്മ്യോർദ്വഷിസംപാതജന്മാ
ഭവതി വികൃതമൃത്തിഃ കോ/പി രൗദ്രോ മനുഷ്യഃ
പതതി ഭവനമധ്യേ മംഗലനാം വിനശ്വൈ
ജപലനകപിലദൃഷ്ട്വാ നിദ്രാമൻ വാ ജഗന്തി.

ഇങ്ങനെ.

എന്നാൽ ഏകാഗ്ഗ്വത്തെ സൂക്ഷിച്ചു വർജിക്ക ഇച്ഛിക്കുന്നു .

ഇനി അഹിമസ്തകം:—

ചന്ദ്രാക്ഷയോഗേ മൈത്രസ്യ
പരാഭം യദി സംഭവേൽ
സാഗ്ഗ്വമസ്തകസംജ്ഞൈ
തദാ ഭോഷോ വിവർജ്യതേ.

പൊഴുതുനേരത്തെ ചന്ദ്രാദിത്യന്മാരുടെ സ്തംഭങ്ങൾ തങ്ങളിൽ കൂട്ടിയാൽ അതിന്നു നാളു കാണുമു. അപ്പോൾ അനിശ്ചിതത്തിൽ മുപ്പതുനാളിക കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളശേഷം അനിശ്ചം വന്നുവെങ്കിൽ അപ്പോൾ അഹിമസ്തകമുണ്ടു്.

ഇനി ലാടം:—

ചന്ദ്രാക്ഷയോഗേ രാശീനാം
ചതുഷ്ഠേ പഞ്ചകേന്ദ്രി വാ
ദൃഷ്ടേ ലാടോ വിചിന്ത്യസ്തപാത
ത്രികേന്ദ്രി ച കദാചന.

പൊഴുതുനേരത്തെ ചന്ദ്രാദിത്യസ്തംഭങ്ങൾ രണ്ടും തങ്ങളിൽ കൂട്ടിയാൽ രാശിസ്ഥാനത്തു നാലുതാൻ, അഞ്ചുതാൻ, കാണുകിൽ ലാടം എണ്ണണം. മൂന്നുരാശി വരികിലും ചിലനാൾ നിരൂപിക്കേണ്ടിവരും. ഉഭയരാശിമാസങ്ങളിലെങ്കിലെ മൂന്നു രാശിവരുമ്പോൾ എണ്ണേണ്ടതും.

ഇനി വൈകുന്തം:—

ഭഗവതേ വാ യദാ ദൃഷ്ടേ
തഥൈവാഭഗവതേ വാ

വൈധുതസ്തു തദാ ചിന്തോ
നവകേ വാ കദാചന.

പൊഴുതുനേരത്തെ ചന്ദ്രാക്ഷയോഗത്തിന്റെ രാശിസ്ഥാന
ഇതു പത്തുതാൻ, പതിനൊന്നുതാൻ, കാൺകിൽ വൈധുതം
എണ്ണണം. ഇനി ഉഭയരാശിമാസങ്ങളിൽ ഒൻപതുരാശി കാണ
മ്പോളം കൂടെ എണ്ണേണ്ടിവരും. എന്നാൽ ലാടവൈധുത
ങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുഗണിച്ചുകൊണ്ടേ നിശ്ചയിക്കാവൂ. ഗണിപ്പാൻ
സംഭാവനയുള്ള കാലമറിവാനത്രെ ഇതു ചൊല്ലിയത്.

ഇനി ദോഷങ്ങളെ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നതെന്തെ പ്രകാരമേടത്തെയെന്നു.
അവിടെ നടെ ഗുളികവിഷേഷങ്ങളുടെ വിശേഷത്തെച്ചൊല്ലുന്നു:—

യദ്രാശ്വന്തേ സ്ഥിതാ ഉഷ്ണ-
വിഷേഠമാന്ദിശ്ച തത്ത്വജേൽ.

മാന്ദി എന്നു ഗുളികൻ. പൊഴുതുകൊള്ളുന്ന രാശിയിൽ
ദോഷങ്ങളൊന്നുംകൂടാതെ ഇരിക്കയത്രെ ഉത്തമമാകുന്നതു. അ
വിടെ ഗുളികനും, വിഷവും, ഉഷ്ണവും ഇവ മൂന്നിലൊന്നു യാതൊരു
രാശിയുടെ ഒട്ടക്കത്തു തട്ടുന്നത്ര ആ രാശി മുഴുവൻ വർജ്ജിക്ക ഇള
യ്ക്കരുത്. ഇവ മൂന്നും രാശിയുടെ ആദിയിൽ തട്ടുകിൽ ഇവ കഴി
ഞ്ഞാൽ ആ രാശിയുടെ ശേഷം കൊള്ളുമാറത്രെ ആചാരവും.
ഇവിടെ പൊഴുതുകൊള്ളുവാൻ കല്പിച്ച രാശിയുടെ ആദിയിൽ
ഒട്ടേടം ഒരു നാളായിരിപ്പൂ. ആ രാശി കഴിയുമുൻപെ മറെറ
നാളു തുടങ്ങുന്നതും ചെയ്യൂ. ആ രാശി കഴിയുമുൻപെ തുടങ്ങു
ന്നനാൾക്ക് ആദിയിൽ ഉഷ്ണശിഖ ഉണ്ടെന്നു മിരിപ്പൂ എങ്കിൽ ആ
രാശിയെ ഉഷ്ണശിഖതുടങ്ങിയെ വർജ്ജിക്കേണ്ടു. മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കേ
ണമെന്നില്ലല്ലോ. അതൊ നാളിരണ്ടത്രെല്ലോ. എന്നിട്ട് ഇങ്ങ
നെയുണ്ടു ചിലർ പറയുന്നു. അത് അവ്യണ്ണമല്ല. യദ്രാശ്വന്തേ
എന്ന രാശിയെ പ്രധാനമാക്കി ചൊല്ലുകകൊണ്ടു രാശിയുടെ മേൽ
നിന്നു ദോഷം തട്ടുകിൽ ആ രാശി മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ
ആചാരം. നാൾ ഒന്നോ രണ്ടോ എന്നെല്ലാം നിരൂപിക്കേണ്ട.

ഇനി ഗുളികനെ വർജ്ജിക്കേണ്ടതതു മറെറാരുപ്രകാരം
ഒരുഗ്രന്ഥത്തിൽ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

ഗുളികസ്ഥിതഘടികായാഃ

പൂർവ്വം ഷഷ്ഠിവിനാഡികാസ്തപ്താജ്യാഃ

പരസ്പ്രിംശഭജ്യാഃ

ശേഷാഃ ശുഭദാഃ സമസ്തകായ്വേഷു.

ഇങ്ങനെ.

ഇതുമീവണ്ണമല്ല ആചാരം. ബലാബലമറിവാൻ ഇതും കൂടെ നിരൂപിച്ചുകൊള്ളേണം താനും. എന്നാൽ ഉഷ്ണവും, വിഷവും, ഗുളികനും രാശിയിനേമൽ നീളെ ഉണ്ടെങ്കിൽ ആ രാശി മുഴുവൻ വജ്ജിക്കണം. ഇവ മൂന്നും കഴിച്ച രാശി ശേഷമുണ്ടെങ്കിൽ അവിടം കൊള്ളുകയുമാം.

ഇനി സപ്തമസ്തകം, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷ്ണി, ഏകാഗ്നികം ഇവ നാലിനേയും വജ്ജിക്കുന്ന ചുരുക്കത്തെ ചൊല്ലുന്നു:—

സാപ്തമസ്തകഗണ്ഡാന്തൗ

വിഷ്ണിരേകാഗ്നികസ്തഥാ

സ്വകാല ഏവ വജ്ജ്യന്തേ

ചതപാരോമീ ബുധൈരിഹ.

അഹിമസ്തകം, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷ്ണി, ഏകാഗ്നികം ഇവ നാലും പൊഴുതുകൊള്ളുന്ന രാശിയിൽ തട്ടായ് വേണ്ടുന്നത്. അതൊ ആ രാശിയുടെ ഒട്ടക്കത്തങ്കിലും ആദിയാലങ്കിലും തട്ടിയതുകൊണ്ട് ആ രാശി മുഴുവൻ വജ്ജിക്കണമെന്നില്ലതാനും. ഇവ നാലും ഭോഷമുള്ളനേരം തന്നെ വജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം. ഇവ നാലും മേൽ നിറുത്തിക്കൊള്ളുന്നതിനേക്കാൾ കീഴ് കഴിച്ചുകൊള്ളുക അശുഭകൃതം. വിഷ്ണിയുടെ ഒട്ടക്കത്തു മൂന്നു നാഴിക നന്ന് എന്നു താമരനല്ലൂരിൽ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്. അവിടവും വജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം.

ഇനി ലാടവൈധുതങ്ങൾ തട്ടുന്ന നാൾ മുഴുവൻ വജ്ജിക്കേണം എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

ലാടവൈധുതയോമ്മധ്യം

യദുഷേ തദപിവജ്ജയേൽ

ദന്താദൂനം ച യസ്തിംസ്യാ-

തദുഷേ ച ന ശോഭനം.

ലാടവൈധ്യരുടെ നടുവു് ഏതൊരു നാളിൽ വരുന്നു ആ നാളു മുഴുവൻ വഴ്ജിക്കെ. ദന്താഭ്യസനമെന്നു ചന്ദ്രാക്ഷന്മാരുടെ ക്രാന്ത്യന്തരം മുപ്പത്തിരണ്ടിൽ കുറയുക. വൃതീപാതം എണ്ണിയപ്പോൾ ഏതൊരു നാളിൽ ദന്താഭ്യസനംവന്നു അന്നാളും നന്നല്ല. അതും വഴ്ജിക്കുമാറത്രെ ആ ചാരമാകുന്നത്. ഇങ്ങനെ ആചാരസ്ഥിതി.

ഇനി ബാലബലമറിവാൻ ചില ഗുണമാന്തരങ്ങളെക്കൂടി ഏഴുതുണ.

യത്ര ചന്ദ്രാക്ഷയോഗോ ഭവേത്തദിനം
ദാനയോഗം ശുഭേഷുൽസൃജേൽ കർമ്മസു
തച്ച തസ്താദധശ്ചോത്തരം ചാശുഭം
വാസരാണാം ത്രയം കേചിദാചക്ഷതേ.

ഇതു മാധവായം.

ഇനി വരാഹമിഹിരതം ചൊല്ലുന്നുണ്ടു്:
ഏഷോ ധനം ക്ഷപയതി വൃതീപാതദോഷോ
മൃത്യും ദാതി നിയതം ചല വർത്തമാനഃ
സന്താപശോകവധഭൈന്വഭയാന്വതീത-
സ്തസ്മാദിനത്രയമപി പ്രജഹീത വിദപാൻ.

ഇങ്ങനെ.

വാ.സരശബ്ദംകൊണ്ടും ദിനശബ്ദംകൊണ്ടും ഇവർ ഉപചാരാന്നാളിനെയത്രെ ചൊല്ലി. അതു ചൊല്ലിട്ടുമുണ്ടു്.

ചക്രാർജോ വൃതീപാതോ
ദോഷരാജസ്സപാർപഭഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇനി സൂര്യസിദ്ധാന്തത്തിലുണ്ടു വൃതീപാതസ്വരൂപത്തെ ചൊല്ലുന്നു.

തുല്യാശുജാലസംപർക്കാ-
ത്തയോസ്തു പ്രവഹാഹതാൽ
രദ് ദൂക്രോധഭവോ വഹനി-
ല്ലോകാഭാവായ ജായതേ.

വിനാശായാതിം തിതോ
ലോകാനാമസകൃദ്ഭൂതഃ
വൃതീപാതഃ പ്രസിദ്ധോ/ത-
സ്തഞ്ജ്ഞാഭേദേന വൈധൃതഃ.

സ കൃഷ്ണോ ഭാരണവപുഃ
ലോഹിതാക്ഷോ മഹോദരഃ
സവാന്വിഷ്ണുകരോ ഹരഃ
ഭൂയോ ഭൂയഃ പ്രജായതേ.

ഇങ്ങനെ.

വൃതീപാതം തുടങ്ങുമ്പോൾ തുടങ്ങിട്ട് അതു കഴിവാതെ
നേരം ഭാഷത്തിന്നു ഗൗരവമേറും എന്നും സൂര്യസിദ്ധാന്തത്തിൽ
ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

ആദ്യന്നകാലയോമധ്യേ
കാലോ ജ്ഞേയോ/തിഭാരുണഃ
പ്രജപലജപലനാകാര -
സ്തവ്കമവിഗഹിതഃ.

ഏകകാഷ്ഠാം ഗതം യാവ-
ദഭേദേനോപാമണ്ഡലാന്തരം
സംഭവസ്സാവദേവാസ്യ
സവ്കമവിനാശകൃൽ.

സ്താനദാനജപത്രാല -
വ്രതഹോമാദികമസു
പ്രാപ്യതേ സുമഹാമഹ്ശ്രേയ-
സ്തത്കാലജ്ഞാനതസ്സഭാ.

ഇങ്ങനെ.

ഏതനാഴിക നേരമുണ്ട് വൃതീപാതമുള്ളത് അന്നാഴികകളേ
വഴങ്ങിക്കണ്ടു എന്നും വരാഹമിഹിരർ ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട്.

തന്മാത്രമേവേതി മതം ബഹുനാം.

ഇങ്ങനെ.

വൃതീപാതമുള്ള നേരത്തെ വർജ്ജിക്കേവേണ്ടു. വൃതീ പാതം തട്ടിയ നാളുമുഴുവൻ വർജ്ജിക്കയെല്ലാംവേണ്ടാ ഏന്നു മറെറാരു ഗ്രന്ഥമുണ്ടു കേട്ടിരിക്കുന്നു. അത്

വിഷപ്രദിശേപന ഹതസ്വ പത്രിണാ
മൃഗസ്വ മാംസം ശുഭദം ക്ഷതാദൃതേ
യഥാ തഥൈവ വൃതീപാതദൃഷിതഃ
ക്ഷണസ്തു വർജ്ജോ നതു ഭം നവാതിമിഃ.

ഇങ്ങനെ.

ഇത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ടുള്ളൂ. ഇവറെറക്കണ്ടിട്ടാ. ചാരം നീക്കരുത് എമ്മാനത്രെ ഇവറെറക്കൂടി എഴുതിയത്. ഇവയ്ക്കു മാഹരിപ്പാനല്ല. വൃതീപാതം തട്ടിയ നാളുമുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണം. ഭക്താഭ്യന്തരം വരുന്ന യാതൊരുനാളിൽ അന്നാളും മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണം. അത്രെ വേണ്ടതും. വൃതീപാതമുള്ള നാളിന്റെ അടുത്തു കീഴ്ന്നാളും മേലെന്നാളും വർജ്ജിക്കണമെന്നുണ്ടല്ലോ ചിലർചൊല്ലി. അതും ആചാരമില്ല. പാടവൈധ്യരുടെയും തട്ടിയ നാളുമുഴുവൻ വർജ്ജിക്കണം അത്രെ വേണ്ടതും. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കലേഴിപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാളി
നവദോഷകഥനനാമ
സപ്തമോദ്യായഃ.

അഥ അഷ്ടമോദ്യായഃ.

യാദൃച്ഛ ഛികദോഷകഥനം.

ഇനി സർവ്വകർമ്മങ്ങളിലും വർജ്ജിക്കേണ്ടതായി പൊട്ടുന്നവയുണ്ടാകുന്ന ദോഷങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ഉല്ക്കാനിപാതഭൂകമ്പേ
ധൂമകേതോശ്ച ഭർന്നം
ശിവാരുതാദയോ ദോഷാ
വർജ്ജാ യാദൃച്ഛ ഛികാസ്തപിമേ.

ഉല്ക്കാനിപാതം എന്നു കൊള്ളിമീൻവീഴുക. അതും, ഭൂകമ്പവും, ധൂമകേതു ഉദിച്ചിട്ടു കാണുകയും, കരുന്നരി കരഞ്ഞിട്ടു ജ്ഞാത ഹി കേൾക്കയും ഇത്യാദി ദോഷങ്ങളേയും എല്ലാപ്പെഴുതിനും വർജിക്ക.

ഉല്ക്കാപാതേ ച ഭൂകമ്പേ
ധൂമകേതോശ്ച ദർശനേ
ദിനത്രയം വിവർജ്യം സ്വാൽ
സർവേഷു ശുഭകർമ്മസു.

അവിടെ കൊള്ളിമീൻ വീണാലും, ഭൂകമ്പമുണ്ടായാലും ധൂമകേതു ഉദിച്ചിട്ടുണ്ടാലും അവയുണ്ടായ ദിവസത്തോടുകൂടിട്ടു മൂന്നു ദിവസം വർജിക്ക എല്ലാപ്പെഴുതിനും. ഹി കേട്ടാൽ അഭി വസം പൊഴുതു വർജിക്ക.

യസ്മിന്നസ്തമയന്തി വക്രഗർഭനഃ
യത്രാരഭന്തേ ഗ്രഹാഃ
യസ്മിന്നേവമഹോത്സവാശ്ച വിവിധോൽ-
പാതാശ്ച തം വാസരം
നിഷ്ഠാത്യേഥ സധൂമകേതുജനനേ
സോല്ക്കാനിപാതേ ദിശാം
ദാഹേ ഭൂചലനേ ഗ്രഹപ്രഹരണേ
ചാഹ്നാം ത്രയം വർജയേൽ.

എന്നു മാധവീയം.

ഇനി എല്ലാപ്പെഴുതിനും നിന്ദ്യങ്ങളായുള്ളവരെച്ചൊല്ലുന്നു: —

കൃഷ്ണപക്ഷോദ്യപരാഹ്ണാശ്ച
വാരെ മന്ദാരയോസ്തഥാ
ധനകേന്ദ്രത്രികോണേഷു
പാപാസ്സൗരമ്യാസ്ത്രിഷഷ്ടയോഃ.

സർവ്വ ഗ്രഹാ വ്യയേ രശ്മ്യേ
ചന്ദ്രാക്ഷൗ ലഗ്നഗൗ തഥാ
ലഗ്നം ച പാപമദ്ധ്യസ്ഥ-
മേതേ നിന്ദ്യാസ്സകർമ്മസു.

അപരപക്ഷം മുഴുവൻതന്നെ എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും നിന്ദിച്ചു മെന്നത്രെയിരിക്കുന്നു. അതിലും ഷഷ്ഠിതടങ്ങി മേലേടം വിശേഷിച്ചും നിന്ദിച്ചു. അപരാധനവും എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും നിന്ദിച്ചു. ശനിയാഴ്ചയും, ചൊവ്വാഴ്ചയും എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും നിന്ദിച്ചു.

ധനകേന്ദ്രത്രികോണേഷു എന്നു തടങ്ങിട്ടു നിന്ദിച്ചതായുള്ള ഗ്രഹസ്ഥിതിയെച്ചൊല്ലുന്നു. ധനം എന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ രണ്ടാം രാശി. കേന്ദ്രം എന്നു് ഉദയം, നാലു്, ഏഴു, പത്തു്. ഇതു താമര നല്ലൂരിൽ ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു്.

നാലേഴുപത്തു മുതലെന്നിവ കേന്ദ്രമാഹു-

സ്തീകണ്ടകം പുനരതേവ ചതുഷ്ടയം ച.

മേലേ തേഷാം പണപരമിതിൻ

മേലതാപോക്തിമാവു-

നല്ലൻ പോവാൻ പൊഴുതിലവിടെ

ചന്ദ്രനാശ്വേ ച കേന്ദ്രേ.

ഇങ്ങനെ.

ലഗ്നത്തിന്റെ നാലാമെടവും, ഏഴാമെടവും, പത്താമെടവും, മുതൽ എന്നു ലഗ്നത്താന്നും ഇന്നാലുസ്ഥാനത്തിലും ഓരോന്നിന്നും കേന്ദ്രം എന്നും, കണ്ടകം എന്നും, ചതുഷ്ടയം എന്നും ഇങ്ങനെ മൂന്നു പേരുണ്ടു്. ഇവരിന്റെ മേലേതു ലഗ്നത്തിന്റെ രണ്ടാമതും, അഞ്ചാമതും, എട്ടാമതും, പതിനൊന്നാമതും ഇന്നാലു രാശിക്കും പണപരം എന്നും പേരുണ്ടു്. അതിന്റെ മേലേതു ലഗ്നത്തിന്റെ മൂന്നാമതും, ആറാമതും, ഒൻപതാമതും, പന്ത്രണ്ടാമതും ഇന്നാലുരാശിക്കും ആപോക്തിമം എന്നും പേരുണ്ടു്. ത്രികോണമെന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ അഞ്ചാംരാശിക്കും, ഒൻപതാംരാശിക്കും പേരുണ്ടു്. വൃയം എന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ പന്ത്രണ്ടാംരാശി. രന്ധ്രം എന്നു ലഗ്നത്തിന്റെ എട്ടാംരാശി. ധനകേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിലെ പാപികളും, മൂന്നാറിലെ ശുഭന്മാരും, എട്ടു പന്ത്രണ്ടിലെ ഗ്രഹങ്ങളെല്ലാവും, ഇവരെക്കുറവെ എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും നിന്ദിച്ചു നാർ. ചന്ദ്രോദയവും, ആദിത്യോദയവും എല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും നിന്ദിച്ചു. പിന്നെയുത്തൊരു രാശിക്കു രണ്ടാമെടത്തും, പന്ത്രണ്ടാമെടത്തും കൂടിപ്പാപികൾ നില്ക്കുന്ന ആ രാശിയുമെല്ലാപ്പൊഴുതിന്നും നിന്ദിച്ചു. ഇങ്ങനെ സാമാന്യേന വർജ്ജിക്ക.

ഇളയ്ക്കുതാത്തദോഷങ്ങളെയും നിന്ദ്യങ്ങളായുള്ളവരെയും ചൊല്ലിതായി. ഇന്നും ദോഷങ്ങളുണ്ടെന്നു കേൾക്കുന്നു. അവരെയും ദേശ കാലാവസ്ഥക്കു തക്കവണ്ണം വർജ്ജിക്കുന്നവരെ വർജ്ജിക്കേണമെന്നു ചൊല്ലുന്നു.

അന്യേ ച ദോഷാ ബഹവ -
സ്സന്തി താനപി വർജ്ജയേൽ
കലാവദോഷഃ കാലോ ന
മന്ദഭാഗ്യോ യതോ ജനഃ.

ദോഷേച്ഛേതോ ബഹുഗുണേ
കർമ്മ കവന്തി മാനവാഃ
അവിജ്ഞായ തു ദോഷാണാം
ഗുണാനാം ച ബലാബലം.

കാലോ വിധീയതേ യേന
നരകം യാതി സ ശുഭം.

ഇവകൂടാതെ മറ്റുമന്ദനേകം ദോഷങ്ങളുണ്ട്. അവരെയും കൂടി ശാസ്ത്രാന്തരങ്ങളിൽ നിന്നുകണ്ടു വർജ്ജിക്ക. ലോകക്കു ഭാഗ്യം കുറയുകയാണു കലിയുഗത്തിങ്കൽ ദോഷം കൂടാത്തകാലം തന്നെ ഇല്ല. എന്നിട്ടു ദോഷം കുറഞ്ഞും ഗുണമേറിയും വരുന്നനേരത്തു കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുന്നു ലോകർ. ഗുണദോഷങ്ങളുടെ ബലാബലത്തെ അറിയാതെ യാവനൊരുത്തൻ മുഹൂർത്തം വിധിക്കുന്നത് അവൻ നരകത്തിൽ പോകുന്നോൻ നിശ്ചയം.

അപ്പൊഴൊ എങ്ങനെ അവരിന്റെ ബലാബലമറിവു എന്നുടത്തു ചൊല്ലുന്നു.

വസിഷ്ഠനാരദേധ്യാദി
പ്രോക്തൈരേവ ഹി ശക്യതേ
ശാസ്ത്രേർഗുണാനാം ദോഷാണാം -
മപി ജ്ഞാതും ബലാബലം.

വസിഷ്ഠൻ, നാരദൻ, ഹൃദ്യനെന്നു ബൃഹസ്പതി, ആദി.ശബ്ദം കൊണ്ടു ശക്തിദികൾ ഇത്യാദിമഹഷികൾ ചമച്ച ശാസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഗുണദോഷബലാബലങ്ങളെ അറിയാവൂ. എന്നാലവരെയും പരാമവലെ പഠിച്ചുകൊണ്ടുവേണം മുഹൂർത്തം വിധിക്കാൻ.

അവിടെയും പല പക്ഷഭേദങ്ങളെക്കാണുകിൽ അതിലേതു കൊള്ളേണ്ടതു് എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

പക്ഷഭേദേഷു സർവ്വത്ര

ദേശാചാരവശാൽ സ്ഥിതിഃ.

പക്ഷങ്ങൾ പലവ കാണുന്നേടത്തു് എല്ലാടവും ദേശാചാരത്തിന്നു തക്കവാര സ്ഥിതിയാകുന്നു. അതൊ ശാസ്ത്രവിരുദ്ധമായിട്ടു ദേശാചാരം കാണുകിൽ അതിലേതു പിന്നെക്കൊള്ളേണ്ടതു് എന്നേടത്തു ദേശാചാരത്തിന്നു തക്കവാരവേണം കൊൾവാൻ എന്നു ചൊല്ലുന്നു.

ന ശാസ്ത്രദൃഷ്ട്വാ വിദുഷാ കദാചി-

ദുല്ല്പംഘനീയാഃ കലദേശധർമ്മാഃ

മൂലം ഹി തേഷു ചൂതവേദശാഖാ

ഭൂയാൻ ഹി ധർമ്മസ്ഥിതിഭംഗദോഷഃ.

താൻതന്നെ പെരികെ വിദവാനെന്നിരിക്കിലും ശാസ്ത്രത്തെത്തന്നെ കണ്ടിട്ടു കലധർമ്മത്തെയും, ദേശധർമ്മത്തെയും ഒരിക്കലുമെ അതിക്രമിക്കാല്ല. കലധർമ്മമെന്നു തന്റെ പൂർവ്വന്മാരാചരിച്ചു പോന്ന ആചാരം. ദേശധർമ്മമെന്നതു തന്റെ ദേശത്തു് ആചരിച്ചുപോരുന്ന ആചാരം. എന്തുതാൻ ശാസ്ത്രത്തിന്നൊ വേദമൂലത്വമല്ലോ ഉള്ളതു്.

ദേശാചാരത്തിന്നൊ അതില്ലല്ലോ എന്നു ശങ്കയിങ്കൽ ചൊല്ലുന്നു.

മൂലം ഹി തേഷു ചൂതവേദശാഖാഃ.

എന്നു്.

ആചാരങ്ങൾക്കുമൂലമായതു മറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന വേദശാഖകൾ എന്നൊ പ്രസിദ്ധമല്ലോ. എങ്കിലൊ കലദേശധർമ്മങ്ങൾക്കും വേദമൂലത്വമുണ്ടായാലും അതുകൊണ്ടു മവററിന്നു തക്കവാരതന്നെ വേണമനുഷ്ഠിപ്പാൻ എന്നുള്ള നിയമമൊ വന്നില്ലല്ലോ. എന്നാൽ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലും പക്ഷഭേദം കാണുന്നേടത്തു കലധർമ്മത്തിന്നും ദേശധർമ്മത്തിന്നും അത്രെ പ്രാമാണ്യം. അവടെയും കലധർമ്മവും ദേശധർമ്മവും തങ്ങളിൽ വിരോധിക്കുന്ന

ഇതു കലധർമ്മവേണം കൊള്ളുവാനും. എന്നാൽ തന്റെ പൂർവ്വാർ എങ്ങനെ പണ്ടാചരിച്ചുപോരുന്നു അതുണ്ണതന്നെയാചരിക്കെയാവൂ.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാവടിപകുപ്പുവൃത്തേ ബാലശങ്കരനാഥ്!
യാദൃച്ഛരിക്കദോഷകഥനം നമഃ
അഷ്ടമോദ്യായഃ.

അഥ നവമോദ്യായഃ.

ഇണാദികഥനം.

ഇനി എല്ലാപ്പാട്ടിനും നല്ലഗ്രഹസ്ഥിതിയെ ചൊല്ലുന്നു:—

സൗമ്യഃ കേന്ദ്രത്രികോണോഽഥ
പാപാഃ ക്ഷതസ്വഹോത്ഥയോഃ
ഏകാദശേ സ്ഥിതിസ്സഭുവ്
ശുഭദാശ്ശുഭകർമ്മസു.

ശുഭഗ്രഹങ്ങൾ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ നില്ക്കുന്നല്ല. ക്ഷതം എന്ന് ആറാമെടം. സ്വഹോത്ഥം എന്നു മൂന്നാമെടം. പാപികൾ മൂന്നാമെടത്തും ആറാമെടത്തും നില്ക്കുന്നല്ല. പതിനൊന്നാമെടത്തു പാപികളും ശുഭഗ്രഹങ്ങളും നില്ക്കുന്നത്.

ഇനി ഗ്രഹം പിഴച്ചുനില്ക്കുന്നേടത്തു ക്രമത്താലെ ദോഷങ്ങൾക്കു നൂറുതയ്യൂന്ന് എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

അംഗാസ്തായസ്സഹൃദ്ധമ്.
പുത്രാത്ഥവ്യയകർമ്മഗാഃ
പാപാ ദോഷം ക്രമാലീനം
കുർവ്വന്യവിഹിതാ യദി.

അംഗം എന്നു ലഗ്നം. അസ്തം എന്ന് ഏഴാമെടം. അയ്യസ്സ് എന്ന് എട്ടാമെടം. സഹൃത്തു് എന്നു നാലാമെടം. ധർമ്മം എന്ന് ഒൻപതാമെടം. പുത്രൻ എന്ന് അഞ്ചാമെടം. അത്ഥം എന്നു രണ്ടാമെടം. വ്യയം എന്നു പന്ത്രണ്ടാമെടം. കർമ്മം എന്നു പത്താമെടം. ഇച്ചൊല്ലിയസ്ഥാനങ്ങളിൽ ക്രമത്താലെ നില്ക്കുന്നപാപി

കൾ ദോഷത്തെ ക്രമത്താലെ ഹീനമാവുണ്ണു ചെയ്യുന്നു. ലഗ്നത്തിൽ പാപി നില്ക്കിൽ ഏല്പാത്തിലും ദോഷമേറും. ഏഴാമെടത്തു പാപിനിന്നാൽ ലഗ്നത്തെക്കാട്ടിലിത്തിരി കുറയും ദോഷം. ഏഴാമെടത്തേക്കാൾ കുറെ കുറയും അഷ്ടമത്തിൽ. ഇന്നും ഇങ്ങനെ ദോഷത്തിന്റെ കുറച്ചിൽ കണ്ടുകൊൾക ക്രമത്താലെ. അപ്പൊഴൊ പത്താമെടത്തു നില്ക്കുന്നപാപിക്ക് ഏല്പാത്തിലും ദോഷം കുറവ്. ഇച്ചൊല്ലിയ സ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നിൽ ഒരു പൊഴുതിനുണ്ട് ഒരു പാപിയെക്കൊള്ളാം എന്നു വിധിച്ചിട്ടെങ്കിൽ അപ്പൊഴുതിനവിടെ അപ്പാപി ദോഷംചെയ്യയില്ല.

കേന്ദ്രാദിസ്ഥല പാപേഷു

വേദമേവം ഫലാന്തരം.

കേന്ദ്രത്തിൽ നില്ക്കുന്ന പാപികൾക്ക് ദോഷമെല്ലാത്തിലുമേറും. അതിനേക്കാൾ കുറയും പണപരത്തിങ്കൽ. പണപരത്തുംകലെക്കാട്ടിൽ ദോഷം കുറയും ആപോളിമത്തിങ്കൽ പാപിനിന്നാൽ, ഇങ്ങനെയും കണ്ടുകൊള്ളാം.

ഇനി അനിഷ്ടസ്ഥാനങ്ങളിൽ നില്ക്കുന്ന ഗ്രഹങ്ങൾ നൂനദോഷപ്രഭന്മാരെങ്കിൽ അവർ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്തിട്ട് ആപശ്ചാത്തുങ്കൽ പൊഴുതുകൊള്ളേണ്ടിവരും. എന്നിട്ട് അതിന്നു ഗ്രഹങ്ങളുടെ ദക്ഷിണദ്രവ്യങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നു:—

ധേനുശ്ശംഖോ/രണരുചിവൃഷഃ

കാഞ്ചനം പീതവാസ-

ശ്ലോപതശ്ചാശ്വഃ സുരഭിരസിതാ

കൃഷ്ണലോഹം മഹാജഃ

സുശ്ലാഭീനാമുനിഭിരുഭിതാ

ദക്ഷിണാസ്തപുർഗ്രഹാണാം

ഹോമൈദ്വാന്നൈസ്സവനബലിഭി-

സ്തേത്ര തുഷ്യന്തി യസ്താൽ.

ആദിത്യനു കിരാല്പശു. ചന്ദ്രനു ശംഖ്. ചൊവ്വയ്ക്കു ചുവന്നകാള. ബുധനു പൊന്ന്. വ്യാഴത്തിന്നു മഞ്ഞൾക്കൂറ. ശുക്രനു വെളുത്തകുതിര. ശനിക്ക് കറുത്തപശു. രാഹുവിന്നു കാരിരുമ്പ് (കറുത്ത ഇരുമ്പ്). കേതുവിന്നു വലിയ ആട്. ഇവ ദക്ഷിണാദ്രവാണാം. ആദിത്യാദിഗ്രഹങ്ങൾ ഹോമാദികളെക്കൊണ്ടു സന്തോ

ഷിക്കുന്നു എന്നതു യാതൊന്നും അതുഹേതുവായിട്ട് അപക്വ
മുനികൾ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്ന ദക്ഷിണാഭ്യുദയം ഇവ.

ഇനി അവിഹിതനക്ഷത്രാദികളിലും വിഹിതോത്തരകാലത്തിങ്കലും ചെ
ങ്കിൽ അക്കമത്തെ ആവർത്തിക്കണമെന്നു ചൊല്ലുന്നു: —

നക്ഷത്രതിഥിരാശീനാം
വൃത്യാസേ വിഹിതോത്തരേ
കാലേ ചാവർത്തനം കർത്തും
രാശേഃ കൈശ്ചിദപികല്പ്യതേ.

യാതൊരുകമ്മത്തിന്നു നാളത്താൻ, പക്കത്താൻ, രാശി-
ത്താൻ ഇവ മൂന്നിലൊന്ന് അക്കമ്മത്തിന്നു വർജിച്ചതുകൊണ്ടതെ
ങ്കിൽ അക്കമ്മത്തെ ആവർത്തിക്കണം. അവിടെ വർജിച്ചരാശി
കൊണ്ടതെങ്കിൽ ആവർത്തിക്കണമൊ വേണ്ടതൊ എന്നു വിക
ല്പിക്കുന്നതു ചിലർ. അതോ എന്നന്നു പ്രമാണഭൂതരോടു കേട്ടു
ചെയ്തുകൊൾക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ ആവർത്തിക്ക.
വിധിപരമാകുന്നകാലത്തു ചെയ്തിലും ആവർത്തിക്കണം. വിധിപര
മായതു, പേരിട്ടവാൻ പന്ത്രണ്ടാംദിവസം വിധിച്ചു. അപ്പോൾ
പതിമൂന്നാംദിവസം അതിന്നു വിധിപരം. വാതിൽപിറപ്പെട്ടു
വാൻ നാലാംതിങ്ങൾ വിധിച്ചതു്; അതിന്നഞ്ചാംതിങ്ങൾ വിധി
പരം. ഇത്യാദി എല്ലാടവും കണ്ടുകൊൾക.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാവലീപകവ്യാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാഥി
ഗുണാദികഥനം നാമ
നവമോദ്യായഃ.

അഥ ദശമോദ്യായഃ.

കർതവ്യവർജ്ജ്യജന്മാദികഥനം.

ഇനി ഇന്നാകിപ്പോഴു് എന്നു കല്പിച്ചാൽ അവർക്കു വർജിക്കേണ്ടുന്ന അദ്ധ്യു
താശ്രംശകാദികളെ അറിവാൻ അവിടേക്കുപയോഗികളാകട്ടെ അംശക.സംജ്ഞാ
ദികളെ ചൊല്ലുന്നു. അവിടെ നടെ അശ്വിത്യാദിനക്ഷത്രങ്ങളിലെ അംശകങ്ങൾ
ക്കു മേഷാദിസംജ്ഞ ഉണ്ടെന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

അശ്വിനീപ്രഥമാംശാദ്യാഃ
ശ്രമാന്മേഷാദിസംജ്ഞിതാഃ

ഏവം ത്രിഭിന്ദ്രിഭിസ്താരൈ-
 ന്വവാരം ഭവന്തി തേ.

അശ്വിനിതുടങ്ങിയുള്ള നാളിരുപത്തേഴിനും ഓരോന്നി-
 ന്ന നന്നാലല്ലോ കാലാകുന്നു. അപ്പൊഴോ ഇരുപത്തേഴു നാളും
 കൂട്ടിട്ടു നൂറൊട്ടുകാലുണ്ടാം. അവിടെ അശ്വിനീമുതൽക്കാൽതുട-
 ങ്ങിയുള്ള ഇന്നൂറൊട്ടു കാലുകൾക്കും ക്രമത്താലെ മേഷാദിസംജ്ഞ-
 യുണ്ട്. അപ്പൊഴോ ഇരുപത്തേഴുനാളുമൊരുവട്ടം കഴിയുമ്പോൾ
 പന്ത്രണ്ടു രാശിയുമൊൻപതുവട്ടം കഴിയുമല്ലോതാൻ. അശ്വതി,
 ഭരണി, കാർത്തിക ഇമ്മൂന്നുനാളും കഴിയുമ്പോൾ മേഷാദിരാശി-
 കൾ പന്ത്രണ്ടും ഒരുവട്ടം കഴിയും. പിന്നെ രോഹിണി, മകയിരം,
 തിരുവാതിര ഇമ്മൂന്നുനാളും കഴിയുമ്പോഴും മേഷാദിരാശികൾ
 പന്ത്രണ്ടുമൊരുവട്ടംകൂടി കഴിയും. ഈവണ്ണം ക്രമത്താലെ കണ്ടു-
 കൊൾക. എന്നാൽ അശ്വതിയുടെ മുതൽക്കാൽ മേടക്കാൽ,
 രണ്ടാംകാലിടവക്കാൽ, മൂന്നാംകാൽ മിഥുനക്കാൽ, നാലാംകാൽ
 കർക്കടകക്കാൽ, ഭരണിയുടെ മുതൽക്കാൽ ചിങ്ങക്കാൽ, രണ്ടാം
 കാൽ കന്നിക്കാൽ, മൂന്നാംകാൽ തുലാക്കാൽ, നാലാംകാൽ വൃ-
 ശ്ചികക്കാൽ. കാർത്തികയുടെ മുതൽക്കാൽ ധനുക്കാൽ, രണ്ടാംകാൽ
 മകരക്കാൽ, മൂന്നാംകാൽ കുംഭക്കാൽ, നാലാംകാൽ മീനക്കാൽ
 ഇങ്ങനെ മൂന്നുനാളുകൊണ്ടു പന്ത്രണ്ടുരാശിയുമൊരുവട്ടം കഴിയും.
 ഇനി രോഹിണിയാദികൾ മുമ്മൂന്നിനേക്കൊണ്ടും ഈവണ്ണംതന്നെ
 കണ്ടുകൊൾക.

ഇനി മേഷാദിരാശികളുടേയും മേഷാദ്യംശകളുടേയും അധിപന്മാരെ
 ചെല്ലുന്നു:—

ദൈവമകാവ്യജ്ഞചന്ദ്രാക്ഷ-

ബുധശുക്രകുജാ ഗുരഃ

ചന്ദ്രാക്ഷീജീവര മേഷാദി

രാശ്യംശപതയഃ ക്രമാൽ.

മേടത്തേയും മേടക്കാലിനംശകത്തേയും ഉടയതു ചൊവ്വ.
 ഇടവത്തേയും ഇടവക്കാലംശകത്തേയും ഉടയതു ശുക്രൻ. മിഥുനം
 ബുധൻ. കർക്കടകം ചന്ദ്രൻ. ചിങ്ങം ആദിത്യൻ. കന്നി ബുധൻ.
 തുലാം ശുക്രൻ. വൃശ്ചികം ചൊവ്വ. ധനു വ്യാഴം. മകരം ശനി.

കാഭം ശനി. മീനത്തേയും മീനക്കാലിനേയുമുടയതു വ്യാഴം. ഇങ്ങനെ രാശിയുടേയും അംശങ്ങളുടേയും അധിപന്മാർ.

ഇനിപ്പിറന്നനാൾ ഉടങ്ങിയുള്ള നാളുകളുടെ പേരുകളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ജന്മസ്വഭവിപൽക്ഷേമം

പ്രത്യരഃ സാധകോ വധഃ

മൈത്രം പരമമൈത്രം ച

ജന്മാദീനി പുനഃ പുനഃ.

പിറന്നാളും പക്കുപ്പിറന്നാൾ രണ്ടും ഇവ മൂന്നിനും ജന്മം എന്നു പേർ. ഇവ മൂന്നിന്റേയുമടുത്തമേലെ നാളുകൾക്കു സ്വഭവം എന്നു പേർ. മൂന്നാംനാളുകൾക്കു വിചത്തു്. നാലാമതു ക്ഷേമം. അഞ്ചാമതു പ്രത്യരം. ആറാമതു സാധകം. ഏഴാമതു വധം. എട്ടാമതു മൈത്രം. ജന്മനക്ഷത്രങ്ങളുടെ ഒൻപതാന്നാളുകൾക്കു പരമമൈത്രം എന്നു പേർ.

ഇനിപ്പിറന്നാളും പക്കുപ്പിറന്നാളും വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവരെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ചെറുപ്രതസ്താനസേക-

ശത്രുസീമന്തഭേഷജേ

ഗോദാനേ കണ്ണവേധേ ച

വർജ്ജയേൽ ജന്മഭത്രയം.

തലമിനിയം, പ്രതങ്ങൾകൊള്ളുവാനും, ചാമത്തം, വേളി ശ്ലേഷം, ചുരികകെട്ടുക, സീമന്തം, ഔഷധസേവ, ഗോദാനം കൊള്ളുവാൻ, കാരുകത്തുക ഇവരെ പാൻപരിന്നം പിറന്നാളും പക്കുപ്പിറന്നാളുകളും വർജ്ജിക്കണം. ഇളയ്ക്കരുതു്. യജുർവേദികൾ പ്രതത്തിന് ഇവരെ വർജ്ജിയാതേയുമുണ്ടു ചിലർ. ആവശ്യകത്തിങ്കൽ ഗോദാനം പ്രതത്തിനൊ ഇവരെ വർജ്ജിച്ചുകൂടല്ലൊ. ഇതു ചാമത്തത്തിന്നാൾതന്നെ വേണമല്ലൊ എന്നു നിയമമുണ്ടു്. എന്നാട്ടു മറ്റവറ്റിന്നാകിൽ വർജ്ജിച്ചുകൂടുകയത്രെ മുഖ്യമാകുന്നതു്. എങ്കിലും ഗോദാനം കൊള്ളുവാനുമഴിവാൻ ഇവരെ വർജ്ജിക്ക ഇളയ്ക്കരുതു്.

ഷോഡശേ വർഷേ ഗോദാനം

തസ്യ ചെറുപ്രത പ്രതിപത്തിരവസാനം ച:

എന്നല്ലൊ ബോധായനഗ്രന്ഥം. എന്നിട്ടു്.

ഭായായാ ഏവ സീമന്തേ
നിഷേകേ തു ദപയോരപി.

സീമന്തത്തിന്നു ഭായയുടെ പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളും വർജ്ജിക്കേവേണ്ടു. ഭർതാവിന്റെറവ കൊള്ളാം. വേളിശ്ലേഷത്തിന്നു ഭായ്യാഭർതാക്കന്മാരിരുവരുടേയും പിറന്നാളും പക്കപ്പിറന്നാളുകളും വർജ്ജിക്കണം.

ഇനി നടേന്തെപ്പിറന്നാളുതന്നെ വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്നവരെറച്ചൊല്ലുന്നു:—

വർജ്യം ജനം വരന്യാദ്രം
വിവാഹേ/മോപനീതിഭം
വർജ്യം ക്ഷൗരം മാവൃത്യാ-
രാദ്രമന്യേഷു കർമ്മസു.

വേളിക്കു ഭർതാവിന്റെ നടേന്തെപ്പിറന്നാൾതന്നെ വർജ്ജിക്കേവേണ്ടു. ഭർതാവിന്റെ പക്കപ്പിറന്നാളുകളും പെണ്ണിന്റെ പിറന്നാളുകൾ മൂന്നും കൊള്ളാം. അതു ചൊല്ലിട്ടുണ്ട്.

ഉദാഹര വരജന്മാദ്രം
വർജ്യമന്യദ്രവം ശുഭം
കന്യാജനത്രയം ശസ്ത്രം
തൃതീയാദ്രാസ്തു ഭർതൃവൽ.

ഇങ്ങനെ.

പ്രതങ്ങൾക്കും, ഗോദാനത്തിന്നും, ചാമർത്തിന്നും ഇടയിലുള്ള ക്ഷൗരങ്ങൾക്കും, ഇവറ്റിന്നു ഉപനിച്ഛന്നാളുംകൂടി വർജ്ജിക്കണം. ഇനി ഇവിടെച്ചൊല്ലിയ കർമ്മങ്ങളൊഴിച്ചുള്ളവറ്റിന്നൊക്കെവെ നടേന്തെപ്പിറന്നാൾ വർജ്ജിക്ക. അവറ്റിന്നു പക്കപ്പിറന്നാൾ രണ്ടും കൊള്ളാം.

ഇനി നടേന്തെപ്പിറന്നാളുംകൂടി കൊള്ളാവുന്നവരെറച്ചൊല്ലുന്നു!—

ഗൃഹസ്ഥാഗ്രയണേ വസ്യ-
ധാരണേ ച നവാശനേ
പുണ്യകർമ്മബലങ്കാരേ
ശുഭദം ജന്മഭത്രയം.

ആഗ്രയണത്തിന്നും, പുടവയുടുപ്പാനും, പുത്തരി ഉണക്കാനും, പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ എന്ന ആയുഷ്കരാദിഹോമാദികൾ, ദേവൻ

ക്കാൺക, ഭേദപൂജ, ബ്രാഹ്മണപൂജ, ദാനംചെയ്ത ഇത്യാദികൾ അവരിന്നും, ആഭരണമിട്ടുവാനും ഇവയഞ്ചിന്നും പിറന്നാളുകൾ മൂന്നും നന്ന്. പിറന്നാളും പക്ഷെപ്പിറന്നാളുകളും വർജ്ജിക്കേണ്ടതു ചൊല്ലിയവണ്ണത്തന്നെയത്രെ ആചാരം.

ഇനി ബലാബലമറിവാൻ പഞ്ചാശികയിൽ ചൊല്ലിയതു കൂടി ഏഴുതിയേക്കുന്നു.

കണ്ണവേധേ തൃജേജ്ജന-

ത്രയമൈഷധശസ്രയോഃ

സേകസിമന്തഗോദാന .

സ്നാനചൗളവൃതേഷു ച.

നാമാന്നോപനയേഷാദ്രം

വിവാഹേ പുരുഷസ്യ തൽ

വർജ്ജിന്നിന്ദിതമന്വേഷു

ശസ്തം വാസോനവാനയോഃ.

ത്യാജം ക്ഷൗരവൃതസ്നാന-

ഗോദാനേഷു പനീതിഭം.

ഇങ്ങനെ.

ഇവിടെ 'നിന്ദിതമന്വേഷു' എന്നു ചൊല്ലിയതും വർജ്ജിക്കുമാറത്രെ ആചാരം കാണുന്നത്.

ഇനി എല്ലാറ്റിന്നും വർജ്ജിക്കേണ്ടുന്ന മൂന്നാംനാൾ അഞ്ചാംനാൾ ഇത്യാദി കളെച്ചൊല്ലുന്നു:—

ആദ്യാത്തു ജനനക്ഷത്രാത്

ത്രിപഞ്ചസ്വരതാരകാഃ

വിശേഷതോ വർജ്ജനീയാ-

സ്സവേഷു ശുഭകർമ്മസു.

സ്വരം എന്ന് ഏഴ്. സ്വരതാരകം എന്ന് ഏഴാംനാൾ നടത്തെപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങിട്ടു മൂന്നാംനാളും, അഞ്ചാംനാളും, ഏഴാംനാളും മുഴുവൻ വർജ്ജിക്കേണമെല്ലാകർമ്മങ്ങൾക്കും.

ഭിതീയജനഭാത്തേഷു

കവേദാഗ്നൗശകാംസ്തപജേൽ.

കു എന്ന് ഒന്ന്. വേദം എന്നു നാല്. അഗ്നി എന്നു മൂന്ന്. പക്ഷപ്പിറന്നാളുകൾ രണ്ടല്ലെ ഉള്ളു. അതിൽ നട്ടേത്തേതിനെ ദ്വിതീയജന്മഭം എന്നുചൊല്ലി. അപ്പൊഴൊ നട്ടേത്തപ്പക്ഷപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങിട്ടു മൂന്നാംനാളുടെ മുതൽക്കും അഞ്ചാംനാളുടെ നാലാംകാലം ഏഴാംനാളുടെ മൂന്നാംകാലം വർജിക്കണം. ഇതുതന്നെ പരശ്വരകൊണ്ടു ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. രണ്ടാംപിറന്നാളാകുന്ന നട്ടേത്ത പക്ഷപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങി ഗോമാസനാളുകളിൽ ക്രമത്താലെ കാവാലിക്കാലുകളെ വർജിക്ക.

തൃതീയജന്മഭത്തേച്ചു

പാപഭാഗാൻ വിവർജയേൽ.

മൂന്നാംപിറന്നാളായതു രണ്ടാംപക്ഷപ്പിറന്നാൾ. ഒട്ടകത്തെ പക്ഷപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങിട്ടു മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിലെ പാപാംശങ്ങളെ വർജിക്ക. അവിടെ ആദിത്യനും, ക്ഷീണചന്ദ്രനും, പാപികളോടുകൂടിയ ബുധനും പാപിയല്ല. ഇങ്ങനെയത്രെ അംഗീകരിക്കുന്നു. അവിടെ മൂന്നാംപിറന്നാൾ തുടങ്ങിട്ടു മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിലെ പാപാംശങ്ങളെ ഒക്കെ വർജിക്കണം എന്നല്ലൊ ചൊല്ലി. അപ്പാപാംശങ്ങളെ ഒക്കെ വർജിക്കിലാം. വേണ്ടാ. കാവാലിക്കാലുകളിൽ വരുന്ന പാപാംശങ്ങളെ വർജിക്കേണ്ടു. അതല്ലാത്തവരെക്കൊള്ളാം എന്നുചൊല്ലുന്നു.

ത്രിപഞ്ചസപരതാരേച്ചു

ക്രമാദന്ത്യേച്ചു കേചന

വദന്ത്യുഗ്രാംശകാ ഗ്രാഹ്യാഃ

കവേദാഗ്നിമിരാ നചേൽ.

ഒട്ടകത്തെ പക്ഷപ്പിറന്നാളുടെ മൂന്നാംനാളിൽ മുതൽക്കായി വരുന്നു പാപാംശം എങ്കിലെ വർജിക്കേണ്ടു. മുതൽക്കായിലെന്നിയെ വരുന്ന പാപാംശങ്ങളെക്കൊള്ളാം. അഞ്ചാംനാളിൽ പാപാംശം നാലാംകാലിൽ വരികിലെ വർജിക്കേണ്ടു. നാലാംകാലിലെന്നിയെ വരുന്ന പാപാംശങ്ങളെക്കൊള്ളാം. ഏഴാംനാളിലെ പാപാംശം മൂന്നാംകാലായി വരികിലെ വർജിക്കേണ്ടു. മൂന്നാംകാലിലെന്നിയെ വരുന്ന പാപാംശങ്ങളെക്കൊള്ളാം. അപ്പൊഴൊ ഒട്ടകത്തെ പക്ഷപ്പിറന്നാൾ തുടങ്ങി മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളുകളിൽ

ക്രമത്താലെ കാവാലിക്കാലുകളും പാപാംശകവുമൊരുമിച്ചുവരികിലെ വജ്ജിക്കേണ്ട. കാവാലിക്കാലുകളെന്നിയെ വരുന്ന പാപാംശങ്ങളെക്കൊള്ളാം. പാപാംശങ്ങളെല്ലായിൽ കാവാലിക്കാലുകളേയും കൊള്ളാം എന്നു പൊരുൾ. ഇങ്ങനെ ചൊല്ലുന്നു ചിലർ. പെരുമനത്തിവണ്ണത്തന്നെ ആചാരം. ഇനി തൃശ്ശിവപേരൂർ കഴിഞ്ഞു വടക്ക് ഒട്ടക്കത്തപ്പിറന്നാൽ തുടങ്ങി തെക്കോട്ടു വേണാട്ടുകരകഴിവോളം ഇങ്ങനെതന്നെയത്രെ ആചാരം. തൃശ്ശിവപേരൂരിൽനിന്നു തന്നെയത്രെ ആചാരം. പെരുമനത്തുനിന്നു തുടങ്ങി തെക്കോട്ടു വേണാട്ടുകരകഴിവോളം ഇങ്ങനെതന്നെയത്രെ ആചാരം. ഇനി തൃശ്ശിവപേരൂർ കഴിഞ്ഞു വടക്ക് ഒട്ടക്കത്തപ്പിറന്നാൽ തുടങ്ങി മൂന്നഞ്ചേഴാംനാളിലെല്ലാ പാപാംശങ്ങളെ വജ്ജിക്കുമാറല്ലയത്രെ ആചാരം എന്നറിഞ്ഞീലതാനും. അതു കേട്ടു നിണ്ണയിച്ചുകൊൾക.

അപ്പോഴീതിതമം ഭാഗം

വൈനാശാഖ്യം വിവജ്ജന്തേ

അപ്പോത്തരശതാംശം ച

ജന്മാംശാത് സർവ്വകർമ്മസു.

ഒരു നാൾക്കു നാലല്ലോ കാലുള്ളു. അവറ്റിൽ ഏതുകാലിലിറുപ്പിറന്നു അക്കാൽ തുടങ്ങി എണ്ണത്തെട്ടാംകാലും, നൂറൊട്ടാംകാലും എല്ലാറ്റിന്നും വജ്ജിക്ക. പിറന്നാളുടെ ഇരുപത്തിരണ്ടാംനാളിൽ താൻ, ഇരുപത്തിമൂന്നാംനാളിൽ താൻ വന്നു ഞായം എൺപത്തെട്ടാംകാലു്. യാതൊരുനാളിലും മുതൽക്കാൽ പിറക്കുന്നതുവെങ്കിൽ പിറന്നാളിന്റെ ഇരുപത്തുരണ്ടാംനാളിലെ നാലാംകാൽ എണ്ണത്തെട്ടാംകാലായതു്. രണ്ടാംകാൽ പിറക്കിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നാംനാളിലെ മുതൽക്കാൽ. മൂന്നാംകാൽ പിറക്കിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നാംനാളിലെ രണ്ടാംകാൽ. നാലാംകാൽ പിറക്കിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നാംനാളിലെ മൂന്നാംകാൽ എൺപത്തെട്ടാംകാലായതു്. എൺപത്തെട്ടാംകാലിന്നു വൈനാശികക്കാലെന്നു പേർ. ഇവൻ പിറന്നകാലുടെ അടുത്തു കീഴേക്കാൽ നൂറൊട്ടാംകാലായതു്, അതൊ ഇരുപത്തേഴുനാൾക്കുശ്ശീട്ടു നൂറൊട്ടല്ലോ കാലുള്ളു എന്നിട്ടു്. അന്നു നൂറൊട്ടാംകാലുമെല്ലാറ്റിന്നും വജ്ജിക്ക.

ജന്മാഷ്ടമർക്ഷതച്ചര്യ-

പാപശൂകൃതദംശകാൻ

പശ്യാദഷ്ടമരാശിം ച

സർവ്വകർമ്മസു വഞ്ജയേൽ.

ജന്മം എന്നു പിറന്നുകൂട്. ജന്മാഷ്ടമർക്ഷം എന്നു പിറന്നുകൂറ്റിന്റെ എട്ടാംരാശി. അത് അഷ്ടമരാശിയായത്. ആയ ഷ്ടമരാശിയേയും അതിൽ എന്ന് ആയഷ്ടമരാശിയിലെച്ചര്യൻ അതഷ്ടമരാശിക്കുറായത്. ആയഷ്ടമരാശിക്കുറിനേയും പാപശൂകൃതദംശകാൻ എന്നു പാപികൾത്താൻ, ശൂകൃതന്താനാവു ആയഷ്ടമരാശിയുടെ ഉടയത് എങ്കിൽ ആയഷ്ടമരാശിക്കാലുകൾ പാപശൂകൃതദംശകങ്ങളാകുന്നു. ആയഷ്ടമരാശ്യംശകങ്ങളെയും ഇവറെറ കൈവെ എല്ലാറ്റിന്നും വഞ്ജിക്ക.

കേടുകൂറുപിറന്നവൻ വൃശ്ചികമല്ലോ അഷ്ടമരാശി. വൃശ്ചികത്തിന്നൊ പാപനല്ലോ അധിപതിയാകുന്നത്. എന്നിട്ട് അവന്നു വൃശ്ചികക്കാൽ വഞ്ജിക്ക. ഇടവുകൂറുപിറന്നവൻ അഷ്ടമരാശ്യധിപതി വശമാകകൊണ്ടു് അഷ്ടമരാശിക്കാൽ വഞ്ജിക്കേണ്ട. കേടുകൂറുപിറന്നവൻ ചിങ്ങക്കാൽ വഞ്ജിക്കമാറത്രെ ആചാരം. ഇത്യാദികണ്ടുകൊൾക. ലഗ്നം എന്നു് ഇവൻപിറന്ന രാശി. അതിന്റെ എട്ടാംരാശിയെ ലഗ്നാഷ്ടമമെന്നു ചൊല്ലുന്നു ലഗ്നാഷ്ടമരാശിയേയുമെല്ലാറ്റിന്നും വഞ്ജിക്ക. ലഗ്നാഷ്ടമരാശിതന്നെ വഞ്ജിക്കേവേണ്ടു്. അതിന്നു കൂറുപാപശൂകൃതദംശകങ്ങളെല്ലാം നിരൂപിക്കേണ്ട.

ജന്മാഷ്ടമേ തുലാരാശൌ

തദംശോ ഗൃഹ്യതേ പരൈഃ.

മീനകൂറുപിറന്നവൻ തുലാക്കാലല്ലോ അഷ്ടമരാശിക്കാവായത്. അതിന്റെ ചിലയണ്ടു കൊള്ളുന്നതു ചൊല്ലതിന്നു്. തുലാകൂറുപിറന്നവൻ ഇടവക്കാൽ വഞ്ജിക്കമാറത്രെ ആചാരം. മീനകൂറുപിറന്നവൻ തുലാക്കാൽ വഞ്ജിക്കുന്നതുവല്ലതാനും. ഇങ്ങനെയത്രെ ആചാരം കാണുന്നു.

ഇവിടെ അതതു കർമ്മങ്ങൾക്കു തന്നിങ്ങ തന്നിങ്ങ വഞ്ജിപ്പാൻ ചൊല്ലിയ പിറന്നാരും, ചാക്കുപിറന്നാരും, മൂന്നഞ്ചെട്ടാനാരും ഇവ

വേളിക്കും, വേളിശ്ശേഷത്തിന്നും, ഭായ്യാഭിതാക്കന്മാരിരുവർക്കും വ
ജ്ജിക്കണം. പിന്നെ ഗർഭമുണ്ടായാൽതുടങ്ങിട്ടു പ്രസവിപ്പോളം
ഗർഭിണിക്കുതന്നെ വജ്ജിക്കേവേണ്ട. പിറന്നാൽ പിന്നെയുള്ള
കർമ്മങ്ങൾക്ക് ഒക്കെവെ ചെറിയവന്നു തന്നെ വജ്ജിക്കേവേണ്ട.
അവിടെ ഉപനയനത്തിന്നു വിശേഷമുണ്ട്. അതിന്ന് ഉപനിക്കു
ന്നവന്റെ അഷ്ടമരാശിയും, അഷ്ടമരാശിക്കുറംകൂടെ വജ്ജിക്ക
ണം. അവന്റെ മൂന്നഞ്ചെഴുത്താളിത്യാദികളെല്ലാം വജ്ജിക്ക
മാറില്ലതാനും.

ആചാര്യാഷ്ടമഭം നിന്ദ്യം
നാരായേയാദികർമ്മസു
ന നിശ്ചലപ്രവേശി ത്യാജ്യ-
മുപനീതേയ വിശേഷതഃ.

എന്നുണ്ടൊരുഗ്രന്ഥം.

ഇങ്ങനെ പിറന്നാൾ, ചക്കപ്പിറന്നാൾ, മൂന്നഞ്ചെഴുത്താൾ,
അഷ്ടമരാശി ഇത്യാദികളുടെ ആചാരസ്ഥിതി ചൊല്ലിത്താതി.

ഇനി ബലബലമറിവാൻ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൂടി ചെഴുതി
യേക്കുന്നു.

ഗദ്യഃ.

ശ്രാദ്ധം യാത്രാം ചികിത്സാം ച
മൈമൂനാഭൃജ്ജനം തഥാ
ചൗളോപനയനാദിനി
വജ്ജയേൽ ത്രിഷു ജന്മസു.

ഭേദരാത്.

യാത്രാക്ഷൗരവിവാഹവാഹനരണ-
പ്രേതക്രിയാസാഹസാ
ഗോദാനവ്രതമൗഞ്ജിബന്ധവനിതാ-
ബാലാന്നഭക്തിക്രിയാഃ
സീമന്തേഷധതൈലമാംസഭജനം
വാസുപ്രതിഷ്ഠാലയാ
വജ്ജ്യാ ജന്മഭംഗജ്ഞിതേഷു സ്കന്ദാഃ
ക്രൗര്യാദിനിന്ദ്യാഃ ക്രിയാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ശ്രീപതിഃ,

ദൈവജനസീമന്തവിവാഹയാത്രാഃ
 ക്ഷേത്രം സമാവർത്തനമുദികാമൈഃ
 യാനാധിരോഹോപുപനായനം ച
 ശ്രാദ്ധം ത്രിജനസ്ഥപി വജ്ജനീയാഃ.

ഇങ്ങനെ.

ദേവരാത്രിഃ.

വിദ്യാഭൂഷണയജ്ഞാനിക്രയജപാ
 വേശ്യാദികം ശാന്തികം
 വേദാദ്ധ്യായപുരാണഭാരതമനാ-
 സൂത്യാദിസംക്രീതനം
 ഭാനസ്താനസുഗന്ധമാലുഭരണം
 മംഗല്യസിദ്ധിക്രിയാം
 കല്പാജ്ഞാനഭംജിതേഷു ഗുരുവേ-
 ദാഗ്നിദപിജാഭൃച്ഛനം.

ഇങ്ങനെ.

നാരദഃ.

ജന്മർക്ഷാദൃശമം തത്ത്വോപി ദശമ-
 ജന്മർക്ഷമിത്യുപ്യതേ
 ത്രിഷപാദൃശമം തദൽഫലദ-
 ന്തസ്താത്തദൽഫലം.

ഇങ്ങനെ.

പഞ്ചാശികയിലത്തെ മുൻപെ ചൊല്ലിയ ചെമ്പല്ലെ.
 സർവാനേവ വിപത്തിപഞ്ചമവധേ-
 ഷപാദ്യേഷു ഭേഷപംശകാ-
 നധ്യേഷപാദൃതരീയപാവകമിതാ-
 നന്ത്യേഷു വാ വജ്ജയേൽ
 സപ്തമോ ബലവാന്തോഽതുഭാംശകഗതോ
 ദൃഷ്ടശ്ച സൗമ്യഗ്രഹൈ-
 ജ്ഞപ്രത്യുജാനപിപദധഭവാൻ
 ഭോഷാനപിധുബ്ധതേ.

ഇതു മാധവീയം.

അഗസ്തപഃ.

ജന്മതാരാദിതാരാസു

വിപൽപ്രത്യരനൈധനാഃ

പശ്ചാദേ പ്രഥമേ വജ്ജാ

ദിതീയേ ഭൂചതുസ്രയഃ.

പാദാസ്തഗ്രാജ്യാസ്തുതീയേ തു

സവാസ്താരാശ്ച ശോഭനാഃ.

ഇതി.

അഭിയുക്തവചോദ്യഗസ്തവചനാനുസാരി.

തഥാഹി.

പ്രഥമേ വകരം ത്യാജ്യം

ദിതീയേ തപംശകാംസ്തപ്തജേൽ

തുതീയേ സകലം ഗ്രാഹ്യം

വിനാ വൈനാശികാഹവയം.

പിറന്നാളും പക്കുപ്പിറന്നാളുകളും തുടങ്ങി മൂന്നഞ്ചെട്ടാംനാൾ ക്രമ
ത്താലെ കാവാലിക്കാലുകൾ വജ്ജിക്കേവേണ്ടു. മറെറക്കാലുകൾ
കൊള്ളാമെന്നുണ്ടു ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

നാരദഃ.

വിപൽകരാസു താരാസു

വിപദസ്സംഭവന്തി ഹി

ആദ്യംശസ്തത്ര ദോഷായ

വിദ്വാദന്യേ ശുഭാവഹാഃ.

ജാതസ്യ പഞ്ചമർക്ഷോ യഃ

പ്രത്യരാഖ്യസ്തു നാശദഃ

ചതുർഥാർശോത്ര ദോഷായ

ശേഷാസ്സർവാഃ ശുഭാവഹാഃ.

വധാഖ്യസ്തപ്തമർക്ഷസ്തപാൽ

വധായ യതതേ സ്വയം

തുതീയാംശസ്തു ദോഷായ

വിദ്വാദന്യേ ശുഭാവഹാഃ.

ഇതി.

ബൃഹസ്പതിഃ.

വിപദി പ്രത്യുരവധേ
പ്രഥമാന്ത്യത്രിഭാഗതഃ
വിനാന്ത്യേന്ദ്രശാശ്വതാസ്സവേ
സവേഷു ശുഭകർമ്മസു.

വിപദി പ്രഥമം പാദം
പ്രത്യുരേ തു ചതുർഥകം
വധാഖ്യേ ച തൃതീയാംശം
വജ്രജ്യമംശേതരാശ്ശുഭാഃ.

ഏകനമുണ്ടൊരുഗ്രന്ഥം കണ്ടു.

മൂന്നാഞ്ചുറ്റാനാളുകളിൽ അഞ്ചാംനാൾക്കു ദോഷം കുറവു.
അഞ്ചാംനാളെക്കാട്ടിൽ ദോഷമേറും മൂന്നാംനാൾക്കു. അതിന്നേ
ക്കാൾ ദോഷമേറും ഏഴാംനാൾക്കു.

ബൃഹസ്പതിഃ.

ജന്മകർമ്മപ്രതിഷ്ഠാഖ്യ-
നക്ഷത്രേഭ്യഃ ക്രമാദമി
സമ്പദപിപത്തഥാ ക്ഷേമ-
പ്രത്യുരം സാധകോ വധഃ.

മൈത്രം പരമമൈത്രം ച
നവസംജ്ഞാസ്തു കർമ്മണാം
സ്വസംജ്ഞാഭിസ്സമം തേഷാം
കൃതം ജന്മനി തൈഃ ഫലം.

ഇതി.

ഭരദവാജഃ.

ജന്മർക്ഷേ ദേഹനാശായ
കൃതം കർമ്മഭവിഷ്യതി
സമ്പലൂരേ തു യൽ കർമ്മ
സംപദാമാസ്സദം ഭവേൽ.

വ്യാപദം കരുതേ യസ്മാ-
പിപലൂരമിതി സ്മൃതം
ക്ഷേമേണ സുകൃതം കാൽ
ക്ഷേമാരോഗ്യകരം ഭവേൽ.

കാതുസമ്പന്നിഷേധതപാൽ
 പ്രത്യരം തപിതി കീർത്തിതം
 സാധകസ്സാധയേദത്ഥാ
 നചിരാദശ്രമാദപി.

നിയനം ഹി ഭവേദ്യസ്മാ-
 സപ്തമോ വധസംജ്ഞിതഃ
 മൈത്രം തു മിത്രസംപ്രീത്യാ
 കർത്താ കാതുഹലോദയേ.

പരമം മൈത്രമാസാധ്യ
 യത് കാതും കരുതേ നരഃ
 തത് കാതും സുകരം തസ്യ
 സിദ്ധ്യതേ നാത്ര സംശയഃ.

പിറന്നാളുടെ ഇരുപത്തൊന്നാറു മുഴുവൻ വജ്ജികണം
 ഏറുന്നുണ്ട് ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

ജന്മർക്ഷാൽ പുർവ്വനക്ഷത്രം
 സപ്തവിംശതിഭം ഭവേൽ
 സപ്തവിംശതിനക്ഷത്രം
 സർവ്വകർമ്മസു വജ്ജയേൽ

എന്നുണ്ടൊരു ഗ്രന്ഥംകണ്ടു

അണ്ണവുപുക്കരം.

ജന്മർക്ഷാൽ പുർവ്വനക്ഷത്രം
 സപ്തവിംശതിഭം ഭവേൽ
 ശ്രാദ്ധേ വിവാഹേ ക്ഷൗരേ ച
 ഗമനേ ച ദപിജന്മനാം

ഏതേഷു ശുഭകാര്യേഷു
 സർവ്വാ മരണപ്രദം.

ഇതി.

കാലചിയാനപാലതൈ.

വിചാദധപ്രത്യരസപ്തവിംശ
 ചന്ദ്രാക്ഷവൈനാശികജന്മഭേദേഷു.

പിറന്നുകൂറിന്റെ ആറാംരാശിയും പന്ത്രണ്ടാംരാശിയുംകൂടി
വജ്ജിക്കണം എന്നുമുണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

ത്വജന്തി ഷഷ്ഠവൃത്തൗ ചാന്ത്യേ
എന്നു മാധവീയം.

ഷഷ്ഠോഷ്ടമാദപാദശകശ്ച രാശി-
ശ്ശുഭേഷു കർമ്മസ്വപതിഗർഭണീയഃ.

എന്നുമുണ്ടെന്നുകണ്ടു.

പിറന്നനാളുടെ ഇരുപത്തിരണ്ടാംനാളും നാളിൽപിറന്ന
കാലൂടെ എൺപത്തെട്ടാംകാലുംകൂടി വജ്ജിക്കണം എന്നുണ്ടു
ചിലർ ചൊല്ലുന്നു.

നാരദഃ.

വൈനാശികസ്തു ജന്മർക്ഷാദ്
ദപാവിംശർക്ഷോ വിനാശഭഃ
അഷ്ടാശീത്രംശകോ ഭാഗാ-
ഞ്ജന്മതശ്ച വിനാശഭഃ.

“ഇരുപതുക്കഴിഞ്ഞങ്ങു രണ്ടാംനാളും” എന്നു താമരനല്ലൂർ.

എൺപത്തെട്ടാംകാൽ എന്തൊരു നാളിൽ വരുന്നതു അന്നാ
ളുമുഴുവൻ വജ്ജിക്കണം എന്നുണ്ടു മാധവീയത്തിൽ.

അഷ്ടാശീതിതമോഷ്ടശോ
യസ്തിഞ്ജന്മാദിഗണനയാ ഭവതി
വൈനാശികന്തദൃക്ഷം
ത്വജന്തി കേചിത്തമേവാംശം.

മൂന്നുണ്ടുദ്വാനാളുകളുടെ ദോഷത്തിന്നുപവാദം മാധവീയത്തിലേ
തോ മുൻപെ ചൊല്ലിയല്ലോ. ‘സത്കർമ്മാ ബാലവാൻ’ ഇത്യാദി.

ഇതി മുഹൂർത്തരത്നം.

ശുഭവർഗ്ഗഗതശ്ചന്ദ്ര-
ശ്ശുഭകർമ്മാ ശുഭേക്ഷിതഃ
ത്രിജന്മപ്രത്യുരവിപ-
ദപദോഷാനുപോഹതി.

ഇതി.

അഥാഷ്ടമരാശ്വപവാദഃ മാധവീയേ.

സ്വകീയജന്മാഷ്ടമരാശിപത്നോർ-
മൈത്രാന ജന്മാഷ്ടമരാശിഭോഷഃ.

മുഹൂർത്തരത്നേ.

ജന്മാഷ്ടമേശമിത്രത്വേ
രാശിജ്ജന്മാഷ്ടമോ പരഃ
അഷ്ടമേശേതി ശബ്ദേന
ഖരപോഭിമതഃ കില.

ഖരപ ഇതി ദ്വാവിംശദ്ഭേദാണാധിപതിഃ.

നാരദഃ.

ജന്മേശമൃത്യുരാശീശ്ശൗ
മിഥോ മിത്രം യദാ തദാ
ജന്മാഷ്ടമസ്ഥപത്നോത്ഥ-
ഭോഷോ ഭംഗത്വമാവ്രജേൽ.

ഇതി.

അഥ വൈനാശികാ പവാദഃ മാധവീയേ.

ജന്മേശകമേശപരമിത്രഭാവഃ
ക്ഷിണോതി വൈനാശികഭോഷമുഗ്രം.

ജന്മകമർക്ഷനാഥൗ ദ്വേപൗ
മിഥോ മിത്രം യദാ തദാ
വൈനാശികാംശകോല്പന്ന-
ഭോഷോ ഭംഗത്വമാപന്യാൽ.

ഏന്നമുണ്ടെന്നുകണ്ടു.

മുഹൂർത്തരത്നേ അഷ്ടാശീതിതമാംശപഃ കമേശശബ്ദേന
നോക്തഃ.

ജന്മകമേശമിത്രത്വേ
വൈനാശികമദൃഷ്ടികാ
തഥാ കമേശശബ്ദേന
വാദാശപ ഇതീരിതഃ.

ഇതി.

അഥാഷ്ടമരാശ്വംശകാപവാദഃ മുഹൂർത്തരത്നേ.

അഷ്ടമാംശഗതശ്ചന്ദ്രോ
നേഷ്ടസ്സദ്യേഷ കർമ്മസു
ശുഭാംശകേ പ്രശസ്തസ്തപാ-
ന്ന തു ഭൂഗപംശകേ സഭാ.

പാപാംശകാ വിവർജ്ജാസ്ത ച
കൃഷ്ണപക്ഷേ വിശേഷതഃ
സൗമ്യാംശകാഃ പ്രശസ്താസ്ത ച
പൂർവ്വപക്ഷേ ശശീ ശുഭഃ.

തുലാംശകഗതശ്ചാപി
ചന്ദ്രഃ പൂണ്ണോ ന ഭോഷഭഃ
പൂണ്ണോ/പി ന വൃഷാംശസ്ഥോ
രന്ധ്രാശേ സദ്ഭിരിഷ്യതേ.

അഥ ലഗ്നാഷ്ടമാപവാദഃ മുഹൂർത്തരത്നേ.

ലഗ്നാഷ്ടമർക്ഷേ സർവ്വത്ര
രാശിമാത്രം വിവർജ്ജയേൽ
ത്രിംശദപക്ഷാണാഭ്യോതവ
ഷഷ്ഠിതോ/ധസ്തു മധ്യമഃ.

തതഃ പരം തു നോ ഭോഷ
ഇതി വിഭവഭിരിതഃ

തതഃ പരം ന ഭോഷായ

ലഗ്നേ സൗമ്യയുതേക്ഷിതേ

ബലാബലമറിവാനത്രേ ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളേക്കൂടി എഴുതി. ആ ചാര
സ്ഥിതിയിരിവാനല്ല. മുൻപിൽ മുലത്തിൽ ചൊല്ലിയവണ്ണം
തന്നെയത്രേ ആചാരസ്ഥിതി.

ഇതി പരമേശ്വരപ്രിയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
കാലദീപകപ്രാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാമി
കർത്തവർജ്ജജനാദികഥനനാമ
ദശമോ/ധ്യായഃ.

അഥൈകാഭിശോധ്യായഃ.

സാവനാദികാലമാനനിരൂപണം.

ഇനി സാവനാദികാലമാനങ്ങളിൽ ഇന്നതിന്ന് ഇന്നതു കൊള്ളേണ്ടവത് എന്നു ചൊല്ലുന്നു:—

സാവനസ്സമന്തഃ കാലോ

പ്രതസീമന്തപുംസവേ

ചൈരളോപനീത്യാസ്സൈരോദ്വി

ചാഭ്യോദ്യോപദി ഭോജനേ.

പ്രതങ്ങൾ, സീമന്തം, പുംസവനം ഇവറ്റിന്നു സാവനം കൊണ്ടത്രെ സംവത്സരവും മാസവും കണ്ടു ഞായം. ചൈരളത്തിന്നും ഉപനയനത്തിന്നും സാവനവും, സൈരവും ഇവരണ്ടും കൊള്ളുന്നു. ചോരണീന്നു സാവനവും, സൈരവും കൊള്ളാം. ആപത്തിങ്കൽ ചാഭ്യവും കൂടിക്കൊള്ളാം.

ഇനി ഇവറ്റിൽത്തന്നെ ചില വിശേഷങ്ങളുണ്ടുള്ളൂ. അവ റൊറച്ചുതു പറയുന്നുണ്ട്. പ്രതത്തിന്നു സാവനംകാലം എന്നു ചൊല്ലിയിടത്തു രണ്ടുപ്രകാരം വരുമത്. ഇത്രാണ്ടിൽ ഇന്നു പ്രതം കൊടുക്ക എന്നു വിധിച്ചുള്ളേടത്തു സാവനംകൊണ്ടു വേണമുണ്ടു കാണാൻ. അതൊ, 'ഷോഡശേ വഷേ ശോഭാനം' എന്നുണ്ടല്ലോ ശോഭാനത്തിന്നു വിധി. അവിടെ സാവനം കൊണ്ടു പതിനാറിൽ വേണമതു ചെയ്യാൻ. ഇതൊന്ന്. ഇനി മറേറത്. ഒരാണ്ടുക്ക് ഇന്നു പ്രതം കൊണ്ടു എന്നിയെ ആറു മാസത്തേക്കു കൊണ്ടു എന്നുതാൻ ഇത്യാദികാലത്തെ നിയമിക്കേണമല്ലോ പ്രതംകൊള്ളുമ്പോൾ. അതിന്നും സാവനംകാലം വേണ്ടുവത്. ഇങ്ങനെ രണ്ടുപ്രകാരം വരുന്നു. അവിടെ ഇത്രാണ്ടിൽ എന്നു ചൊല്ലിയേടത്തു ശോഭാനത്തിന്നു സൈരംകൊണ്ടും പതിനാറിലാചാരമുണ്ട്. അവിടെയുണ്ടു വിചാരിക്കേണ്ടുവത്. സൈരംകൊണ്ടു പതിനാറു തികഞ്ഞു. പതിനാറുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കഴിഞ്ഞതുമില്ല. അങ്ങനെ വരുമൊരിക്കൽ ഇനി മറൊരജ്ജാതിയും വരുമൊരിക്കൽ. പതിനാറുതികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കഴിഞ്ഞു പതിനേഴു തുടങ്ങി പിന്നെയും സൈരംകൊണ്ടു പതിനാറു തികഞ്ഞതുമില്ല. ഇങ്ങനെയും വരും. ഇവ രണ്ടുചൊഴുതുകളിലും ശോഭാനം കൊള്ളാമോ എന്നു പെരികെ വിചാരിക്കണം. അപ്പൊഴുതുവരുന്ന പ്രകാരത്തെക്കാട്ടുന്നു.

മിഥുനത്തായർപിറക്കുന്ന സംക്രാന്തികഴിഞ്ഞു നടെ അശപതി പിറപ്പു ഒരുത്തൻ. ആ തിങ്ങിത്തന്നെ ഒട്ടക്കത്ത അശപതി പിറപ്പു മറെറാരുത്തൻ. അവരിരുവർക്കും പിന്നെ പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ മിഥുനത്തായരൊട്ടു കത്തുവന്നു ഞായം എന്നൊ നിശ്ചയമല്ലൊ. ഇനി മറെറജ്ജാതിയും വരുമെ. അവിടെ മിഥുനത്തായർകഴിയുന്ന സംക്രാന്തിക്കുമുൻപെ അന്ന് അശപതി പിറപ്പു ഒരുത്തൻ. അമ്മിഥുനത്തായരാദിയിലെ അശപതി പിറപ്പു മറെറാരുത്തൻ. അവരിരുവർക്കും പിന്നെപ്പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ മിഥുനത്തായരൊട്ടാദിക്കുവന്നു ഞായം എന്നു നിശ്ചയമത്രെ. ഇനി മിഥുനത്തായർ പത്താം തീയതി പിറപ്പു ഒരുത്തൻ, അവൻ പിന്നെപ്പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ പന്ത്രണ്ടാണ്ടിയിൽക്കൂടുതൽ വരുമത്രെ എന്നു നിശ്ചയം. എന്നാൽ ആട്ടപ്പിറന്നാൾകൊണ്ടു പതിനാറു തികയുകയും സൗരരകൊണ്ടു പതിനാറു തികയായ്ക്കയും ഒരുദിവസത്തന്നെ വരികയുമില്ല എന്നുവരും.

ഇനി സൗരരകൊണ്ടു പതിനാറു തികയുന്നേടം നിശ്ചയിച്ചുറിവാൻപായം പതിനാറു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ വരുന്ന തിങ്ങിൽ ഇവന്റെ ജന്മകാലത്തിങ്കലെ ആദിത്യസ്തം പോലെ തന്നെ ആദിത്യസ്തം വരുന്നു യാതൊരിക്കൽ അപ്പോൾ സൗരരകൊണ്ടു പതിനാറു തികയുന്നു. ഇങ്ങനെ. എന്നാൽ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കാണുമ്പോൾ പതിനേഴുതൂടങ്ങി സൗരരകൊണ്ടു കാണുമ്പോൾ പതിനാറു തികഞ്ഞതുമില്ല എന്നുവരുന്നേടവും സൗരരകൊണ്ടു പതിനേഴു തൂടങ്ങി ആട്ടപ്പിറന്നാൾ കൊണ്ടു പതിനാറു തികഞ്ഞതുമില്ല എന്നുവരുന്നേടവും ഇവ രണ്ടെടത്തും ഗോദാനവും കൊള്ളാമൊ എന്നു പെരികെ പലരോടും ചോദിക്കണം. അതൊ ഒരാണ്ടു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ നക്ഷത്ര ഹോമം കാലംകൂട്ടുക എന്നുണ്ടൊരു പക്ഷം. പതിമൂന്നാം പിറന്നാൾക്കു കാലംകൂട്ടുക എന്നുമുണ്ടൊരു പക്ഷം.

ഇനി ആശേഷം നിരൂപിക്കുന്നേടത്തു രണ്ടാണ്ടു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ ചെറുളത്തിന്നു കാലം തൂടങ്ങുന്നു. പിന്നെ ഏഴാണ്ടു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ ഉപനയനത്തിന്നു കാലം തൂടങ്ങുന്നു. പിന്നെ പെൺകൊട്ടപ്പാൻ പതിനൊരാണ്ടു തികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ കാലം തൂടങ്ങുന്നു. ഇങ്ങനെ ആട്ടപ്പിറ

ന്നാൾക്കു തലനാളോടുകൂടെ മുൻപിലെ ആണ്ടു തികയുമാറും ആട്ടപ്പിറന്നാൾ പിന്നത്തെയോണ്ടു തുടങ്ങുമാറും ഇങ്ങനെയല്ലോ ആശയ പത്തിങ്കൽ ആചാരസ്ഥിതിവരുത്തിയിരിക്കുന്നു സ്താത്ഥം നാർ.

അവിടെ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ ഉദയത്തിങ്കൽ ആരംഭമെന്നു ചിലർ. അതല്ല ആട്ടപ്പിറന്നാളുടെ തലനാൾരാത്രി ത്രിദാശോപക്രമത്തുങ്കൽ ആരംഭം എന്നു മറ്റു ചിലർ. ഇങ്ങനെ രണ്ടുപക്ഷമെ അവിടെ കാണുന്നതുളളു. ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കലത്രെ ആരംഭം എന്നുവെങ്കല്ലാവർക്കുമനുവാദം. എന്നാൽ ഗോദാനത്തിന്നും പരിനാദനികയുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാളിങ്കൽ അല്ലെപ്പി പരിനാദനികയുന്നു എന്നു തോന്നും. എന്നിങ്ങനെ സൗരസാവനാദി കാലമാനങ്ങളിലെന്നിലും മാരായല്ലോ ഈ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ. അപ്പോളെങ്ങനെ ആട്ടപ്പിറന്നാൾ രണ്ടുമാർതികൊളളു എന്നുതോന്നും ജ്യോതിഃശാസ്ത്രം കാണുമ്പോൾ. എന്നാലിവിടമിന്നും വിചാരിക്ക.

ഇനി വയസ്സിന്റെ ആരംഭം ജന്മകാലംതുടങ്ങിട്ടൊ മുഖ്യമല്ലോ. ഗോദാനത്തിന്നു വയററാണ്ടുകൂടിക്കാണുകയുമാം. അതു് ഇരുന്തററുപതു സാവനദിനംകൂടിക്കാണുക എന്നു ചിലർ. വയററാണ്ടുകൂടിക്കാണുക എന്നു ചിലർ. വയററാണ്ടു ഒരാണ്ടുതന്നെകൂടിക്കൊൾക എന്നു മറ്റു ചിലർ. അതു് അന്നന്നു പ്രമാണഭൂതരോടുകേട്ടു നിണ്ണയിക്ക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലാത്തപ്പോൾ പത്തുനാക്ഷത്രമാസത്തിന്നു ഇരുന്തററുപത്തിമൂന്നു സാവനദിനംകൂടിക്കൊൾക. അതൊ ഗർഭാധാനദിവസം ദൈവഗത്യാ നിശ്ചയിച്ചുറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നാലു ഇരിപ്പതു് എങ്കിൽ അദിവസം മുതലായ് കൊൾക അത്രെ വേണ്ടുവതും.

ഇനി യജുർവേദികൾക്കു് ഉപാകമത്തുന്നാൾ കൊളളുന്ന വ്രതങ്ങൾക്കു കാലത്തെ നിയമിക്കുന്നതു ചാരുമത്രെ മാനം. സാവനമല്ല. അതൊ പക്കത്തെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചിട്ടു യാതൊന്നു ചെയ്യുന്നതു് അതിന്നുകാലം ചാരുമത്രെ എന്നുണ്ടു ഞായം. അവിടെ വ്രതംകൊണ്ടിരിക്കുന്നനാൾ അധിമാസം മധ്യേ വരികിൽ അതുകഴിച്ചു കാലംകൂടിയേ അതുകഴിയാവൂതും. ഇനി ഉപാകമത്തുന്നാളെന്നിങ്ങനെ കൊളളുന്ന വ്രതങ്ങൾക്കു കാലം സാവനമത്രെ യജുർവേദികൾക്കുമെന്നു നിശ്ചയം. അക്കൊണ്ടുവ്രതത്തിന്റെ മധ്യേ അധിമാസം വരികിൽ അതുകഴിക്കേണ്ടതാനും കാലംകൂടുവാൻ. അതൊ

അധിമാസമൊ ചാരുമത്രേയല്ലോ. സാവനമത്രെ പ്രതത്തിന്നു കാലംകൊണ്ടു് എന്നിട്ടു്. പുംസവനത്തിന്നു് അത്യാപത്തുകൾ നാക്ഷത്രമാസം കൊള്ളാമൊ എന്നു വിചാരിക്കണം.

അത്രേഷ്ടസ്സാവനോ മാസോ
നാക്ഷത്രഃ കൈശ്ചിദിഷ്യാതേ.

എന്നുണ്ടു മുഹൂർത്തദീപകത്തിൽ പുംസവനത്തിന്നു ചൊല്ലിയേടത്തുകണ്ടു. അതും കേട്ടു നിണ്ണയിക്ക. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലാത്തപ്പോൾ സാവനത്തെ കൊൾക.

ഇനി സീമന്തത്തിന്നുണ്ടു ചിലവൈരദ്യം വന്നു ഞായം. അച്ഛൻതാൻ, അമ്മയുടേതാൻ മരണമടുത്തു എന്നു നിണ്ണയം വരൂ. സാവനംകൊണ്ടു് അഞ്ചാംതിങ്ങൾ ഗർഭത്തിന്നു് എന്നുവന്നു. അവിടെ സൗരചാരുനാക്ഷത്രങ്ങളിലൊന്നുകൊണ്ടു് അഞ്ചാംതിങ്ങല്ലാതെയും വരൂ. അന്നു സീമന്തത്തിന്നു പൊഴുതുണ്ടു് എന്നു വരികിൽ അന്നു സീമന്തം ചെയ്തയൊ ചെയ്യായ്തയൊ വേണ്ടുവതു് എന്നു് ഇതു പെരികെ വിചാരിക്കണം. അതോ ദീക്ഷയിൽ സീമന്തം ചെയ്യേണ്ടിവരികിൽ ദീക്ഷവീടിയൊവു എന്നൊരു ആചാരസ്ഥിതിചരുത്തിയല്ലോ ഇരിക്കുന്നു.

മാതാപിത്രോവിശേഷേണ
ക്ഷപേത പരിവത്സരം.

എന്നുണ്ടാകയാൽ അവരുടെ ദീക്ഷയാകിൽ വീടാതെ ഇരിക്കാമല്ലോ. എന്നാൽ അത്യാപത്തുകൾ സീമന്തത്തിന്നും സാവനമൊഴിച്ചുള്ള മാനങ്ങളിലൊന്നും കൊള്ളാമൊ എന്നു പ്രമാണഭൂതരോടു വിചാരിക്കണം. കേൾപ്പാനൊരുക്കമില്ലായ്ക്കിൽ സൗരചാരുനാക്ഷത്രങ്ങളിലൊന്നുകൊണ്ടു് അഞ്ചാംതിങ്ങല്ലായ്ക്കിൽ കൊള്ളുകയുള്ളു.

ചെറുളത്തിന്നു സൗര മുഖ്യം എന്നെല്ലാർക്കുമാറാം. സാവനംകൂടെകൊള്ളാമെന്നു നിശ്ചയം. ആട്ടപ്പിറന്നാൾവരുന്ന സൗരമാസത്തിൽ ചെറുളത്തിന്നു പൊഴുതുകൊള്ളരുതു്. അപ്പൊഴൊ സൗരവും ആട്ടപ്പിറന്നാളും തങ്ങളിലുള്ള പഴുതിൽ പൊഴുതു കൊള്ളായിട്ടും വരാ ചെറുളത്തിന്നു്. അപ്പോൾ അവിടെ സൗരംകൊണ്ടു വൈരസ്യമില്ല. ഇനി മൂവാണ്ടും, അയ്യാണ്ടും, ഏഴാണ്ടും തുടങ്ങുന്ന ആട്ടപ്പിറന്നാൾ വരുന്ന സൗരമാസത്തി

ഒൻറ അടുത്തു കീഴെ സൗരമാസത്തിൽ സാവനംകൊണ്ടു മൂവാ
ണ്ടുതാൻ, അയ്യോണ്ടുതാൻ, ഏഴാണ്ടുതാൻ തുടങ്ങുകിൽ അന്നു
ചെറുളത്തിന്നു കൊള്ളാം.

സൗരോ വാ സാവനോ വാബു-
ശ്ചെറുളാഭൗ സാവനോ വ്രതേ.

എന്ന് ആചാരസംഗ്രഹം.

തൃതീയേ പഞ്ചമേ വാബു
ചെറുളേ സൗരേഫ്ഥ സാവനേ
കുര്യാൽ സഹോപനീത്യാ വാ
ന ചതുര്മേ ന ചഷ്ടുകേ.

എന്ന് ആചാരദീപിക.

എന്നാൽ സാവനംകൂടിക്കൊള്ളാം ചെറുളത്തിന് എന്ന്
നിശ്ചയം.

ഇനി സൗരത്തെന്നെ ചൊല്ലിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ.

ചെറുളം സൗരേ തൃതീയേബു
പഞ്ചമേ സപ്തമേപി വാ
കുര്യാൽ സഹോപനീത്യാ തൽ
കേചിൽ കവന്തി സൂരയഃ.

ഇതു മുഹൂർത്തദീപകം.

തൃതീയേ പഞ്ചമേ വാബു
പൃഥ്വകമ് വിധീയതേ
വജ്ജ്യേ ചതുര്മഷഷ്ഠാബു
സൗരോ മുഖ്യഃ സ്മരോ ബുധൈഃ.

ഇതു കാലദീപിക

എന്നാൽ ചെറുളത്തിന്നുവും സൗരമുഖ്യമാകുന്നത്. സാ
വനംകൂടിക്കൊള്ളാമെന്നു നിശ്ചയം. ചെറുളത്തിന്നു വയറാണ്ടു
കൂടിക്കൊള്ളുമാറില്ലതാനും. ഉപനയനത്തിന്നു വയറാണ്ടുകൂടി
ക്കൊള്ളുന്ന്. സൗരവും സാവനവും കൊള്ളുകയുമാം. ഉപനയന
ത്തിന്നു സൗരംകൊണ്ടു അയ്യോണ്ടു തികഞ്ഞാൽ പിന്നെ അറുപ
ത്തുനാലു സാവനദിനം വജ്ജിക്കു ഇളയ്ക്കരുത്. ആവശ്യകത്തിന്നു
ലിത്രം കണ്ടു ഞായം. ഗർഭാദിയല്ല. ഏഴാണ്ടുതുടങ്ങുന്നേടം ഗർഭാദി
കാണുകയുമാം.

ചോരണിന്നു സാവനം കൊള്ളാം എന്നെല്ലാക്കുമനുവാദമു
 ല്ലോ. ആപത്തിങ്കൽ ചാറ്റംകൂടിക്കൊള്ളാമെന്നെല്ലാക്കുമനുവാദം.
 സൗരംകൂടി കൊള്ളാമെന്നു നിശ്ചയം. ഇവിടെച്ചിലരുണ്ടു സൗര
 രത്തെ അംഗീകരിയാതെയും. സൗരംകൂടിക്കൊള്ളാമെന്നാൻ
 ഗ്രന്ഥം.

മാസോത്ര സാവനസ്തപിഷ്ട-
 ശ്വാഭോദ്യോദ്യോദയാപദീഷ്യതേ
 സൗരോദ്യോദി മുഖ്യ ഉദിത-
 സ്തേഷപകോ ന ഭവേദ്യദി.
 ഷഷ്ഠോദ്യോദമോ വാ മാസോത്ര
 പ്രാശനം ശോഭനം തതഃ.

എന്നു് ആചാരസംഗ്രഹം.

മാസസ്തജനനാദികോക്തഗതിജഃ
 ഷഷ്ഠോദ്യോദമോ വാ ശുഭഃ
 കൈശിത് സാവനസംജ്ഞിതോ ഹി ഗതിത-
 സ്തോയം തയോരുത്തമഃ
 ബാലസ്യ പ്രഥമാന്നഭോജനവിധൗ,

ഇതു മാധവീയം.

ഇനി സൗരത്തെ അംഗീകരിയാത്തഗ്രന്ഥം.

സതാം മതശ്ശിശോർഭക്തൗ
 മാസസ്താവനസംജ്ഞിതഃ
 ആപദി വ്യോമബാണേന-
 ദിനേ ച ക്രിയതേ ബുധൈഃ.
 ബാലാന്നഭകരീരസ്രാബ്ധി-
 ശശാംകദിവസ്യേപി ച.

ഇതു മുഹൂർത്തദീപകം.

ഷഷ്ഠോദ്യോദപ്രാശനം മാസേ
 സാവനേ തൈപന്ദവേപി വാ.

ഇതു കാലദീപിക.

എന്നാൽ സൗരംകൊണ്ടാചാരവുമുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു
 തിന്നും വിചാരിക്ക. ഇവിടെ സൗരചാറ്റങ്ങളെക്കൊണ്ടു കൊള്ളു.

ന്നേടത്തുണ്ടു വിചാരിക്കേണ്ടതു്. സ്സടംകൊണ്ടോ, മധ്യമം കൊണ്ടോ അവ കാണേണ്ടു എന്ന്. സൗരരംകൊണ്ടു കാണാൻ ആരാംതിങ്ങളുടെ ഒട്ടക്കത്തെ അവകാശമുള്ളു. ചാദ്രംകൊണ്ടു കാണാൻ ആരാംതിങ്ങളുടെ ആഭിയിലും എട്ടാംതിങ്ങളുടെ ആഭിയിലും ഇവ രണ്ടടത്തുമവകാശമുണ്ടു്. ഇവിടെ മധ്യമചാദ്രം കൊണ്ടു് ആരാംതിങ്ങൾ തുടങ്ങിയാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടൊരു ഗ്രന്ഥംകണ്ടു.

ശൈലവേദവിധുവാസരാൽ പരം

രാത്രിഷു ത്രിഷു മുഹൂർത്തമസ്തി ചേൽ

ബാലഭോജനമുശന്തി തദപിദഃ.

എന്ന്.

‘വിമല’ എന്നല്ലൊ മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ മധ്യമചാദ്രസംവത്സരത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ ചൊല്ലി. അതിന്റെ ലാഭശാംശം ഇരുപത്തൊൻപതരസാവനദിനംവരും ഒരു മധ്യമചാദ്രമാസത്തിന്നു്. അമ്മാസങ്ങളുണ്ടു തികയുമ്പോൾ നൂറ്ററിനാല്പത്തേഴുസാവനദിനമുണ്ടാം. നൂറ്ററിനാല്പത്തൊട്ടാമിവിസമസ്തമിച്ചാൽ തുടങ്ങീട്ടുകൊള്ളാം എന്നവർ ചൊല്ലിയതു്. ഇനി സൗരസംവത്സരത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ, ‘മാതൃല’ എന്നല്ലൊ മുഹൂർത്തരത്നത്തിൽ ചൊല്ലി. അപ്പൊഴാ അതിൽ പാതിയല്ലൊ ആറുമാസത്തിന്നു വന്നു ഞായം. എന്നിട്ടു നൂറ്റൊൻപത്തുരണ്ടര സാവനദിനം ചെല്ലുമ്പോളും കൊള്ളാമെന്നുണ്ടുചിലർ നിനച്ചിരിക്കുന്നു. അതു മധ്യമംകൊണ്ടോ സ്സടംകൊണ്ടോ എന്നുള്ള വിചാരം അവർക്കില്ല എന്നല്ലല്ലി ഇരിക്കുന്നു എന്നു മറിഞ്ഞീലെ. അതൊ മധ്യമസൗരത്തിന്നും, സ്സടസൗരത്തിന്നും ഒരാണ്ടുതികയുമ്പോൾ ‘മാതൃല’ എന്ന സാവനദിനസംഖ്യ ഒക്കും. ആറുമാസഞ്ചെല്ലുമ്പോളെല്ലാനാളുമൊച്ചാ. മന്ദോച്ചത്തിങ്കൽനിന്നുതാൻ, അതിന്റെ ചക്രാർത്തിങ്കൽനിന്നുതാൻ തുടങ്ങുകിലെ അതൊപ്പു. മറ്റൊരിടത്തുതുടങ്ങിയാചൊച്ചാ. അതൊക്കാത്തപ്രകാരം മേഷസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞു നടെ പിറപ്പു ഒരുത്തൻ. അവന്നു കന്നിത്തായർ പോയോളന്നേരം ഉണ്ടു് ആരാംതിങ്ങൾ എന്നൊ നിശ്ചയമല്ലൊ. അവിടെയാരാംതിങ്ങളുടെ സാവനദിനസംഖ്യ, ‘സിംഹസ്വ’ എന്നു പ്രസിദ്ധമല്ലൊതാനും. അപ്പൊഴുവിടെ സ്സടംകൊണ്ടു് ആറുമാസത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ നൂറ്റൊൻപത്തേഴു്. ഇനി അവിടെത്തന്നെ മധ്യമംകൊണ്ടു് ആറു സൗരമാസത്തിന്റെ സാവനദിന

സംഖ്യ നൂററൺപത്തിരണ്ടര. എന്നാൽ സ്കൂളും മധ്യമവും ഒക്കെയവിടെ ഏന്നുവന്നു. ഇനി തുലാഞ്ചായർപിറക്കുന്ന നടെ സംക്രാന്തികഴിഞ്ഞു നടെ പിറപ്പു ഒരുത്തൻ. അവന്നു മീനഞ്ചായർ കഴിവോളന്നേരം ഉണ്ടു് ആറാന്തിങ്ങൾ എന്നു നിശ്ചയം. അവിടെ തുലാഞ്ചായർതട്ടങ്ങി മീനഞ്ചായർ കഴിവോളമുള്ള സാവനദിന സംഖ്യ അറിവാൻ മാതൃലനിൽനിന്നു സിംഹസ്യ എന്നു വാങ്ങി ശേഷിച്ചതു് അവിടത്തെ സാവനദിനസംഖ്യ എന്നു നിശ്ചയം. അപ്പോഴോ എത്ര ശേഷിച്ചെന്നതു നൂററൺപത്തിരണ്ടു സാവനദിനമെയുള്ളു. അതിപ്പോൾ ആറു സ്കൂളസൗരമാസത്തിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ എന്നു നിശ്ചയം. ഇനി ഇവിടെയുമാറു മധ്യമ സൗരമാസത്തിന്റെ സാവനദിന സംഖ്യ നൂററൺപത്തിരണ്ടര. ഇങ്ങനെ സ്കൂളംകൊണ്ടും മധ്യമംകൊണ്ടും ആറുമാസം ചെല്ലുമ്പോൾ അവറിന്റെ സാവനദിനസംഖ്യ അവിടെയൊപ്പായുന്ന പ്രകാരം. ഇനി ഈവണ്ണമവിടെയവിടെക്കണ്ടുകൊൾക. ഇനി ഈ വിഭാഗത്തെ നിരൂപിക്കു ഇളയ്ക്കും എന്നിട്ടല്ലല്ലി സൗരത്തെ ഇവിടെച്ചിലർ അംഗീകരിയായിന്നു എന്നു മറിഞ്ഞീലെ. എന്നാൽ സ്കൂളസൗരംകൊണ്ടത്രെ ആറാന്തിങ്ങൾ കാണേണ്ടു. ഇവിടെ മധ്യമംകൊണ്ടല്ല. അതൊ മധ്യമത്തിന്നു് റൈടത്തും കാര്യകാരണതപമില്ലല്ലൊ എന്നിട്ടു്. ഇനിച്ചാത്രമാസം കാണുന്നേടത്തും സ്കൂളംകൊണ്ടത്രെ കാണേണ്ടു. മധ്യമംകൊണ്ടല്ല. അതിന്നു കാര്യകാരണതപമില്ലായ്കയാൽ. ഇനി സ്കൂളസൗരചാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ആറാന്തിങ്ങുറിവാൻപായം. സൗരംകൊണ്ടാറാന്തിങ്ങുറിയേണ്ടുമ്പോൾ മുഹൂർത്തനേരത്തെ ആദിത്യസ്കൂളത്തിൽനിന്നു ജന്മകാലത്തുകലെ ആദിത്യസ്കൂളത്തെ വാങ്ങിയാൽ ശേഷമാറുരാശി തികവോളന്നേരം സൗരംകൊണ്ടു് ആറാന്തിങ്ങൾ. ഇനിച്ചാത്രംകൊണ്ടാറാന്തിങ്ങുകളിലും എട്ടാന്തിങ്ങുകളിലും തട്ടങ്ങുന്നേടമറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇവൻ പണ്ടേതൊരുപക്കം പിറന്നു അപ്പകുമവിടെ വരുമ്പൊഴുതുതട്ടങ്ങി ഞായം. അവിടെ ആറാന്തിങ്ങൾ തട്ടങ്ങുന്നേടം അറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇവൻ പിറന്ന ദിവസംതട്ടങ്ങി നൂററിനാല്പത്തെട്ടാംദിവസത്തിന്നടുത്തു കാൺക. അവിടെ യാതൊരുപക്കത്തിലുമെത്രനാഴിക ചെന്നപ്പോൾ പിറന്നു എന്നു സൂക്ഷിച്ചുകണ്ടാൽ ഇവിടെ അപ്പകത്തിലത്രനാഴിക കഴിയുമ്പോൾ ആറാന്തിങ്ങൾ തട്ടങ്ങും. ഇനി എട്ടാന്തിങ്ങൾ തട്ടങ്ങുന്നേടം അറിയേണ്ടുമ്പോൾ ഇരുനൂററൺപതിവസത്തിന്നടുത്തു കാൺക.

അവിടെയും മുന്നേപ്പോലെ കണ്ടുകൊൾക. ഇവിടെ ഇന്നുമുണ്ടാ
 രവിചാരം. ഇച്ചൊല്ലിയ മാസങ്ങളുടെ ആരംഭം പിറന്നപക്ഷം
 ഇവിടെത്തുടങ്ങുമ്പോൾ തന്നെയത്രെ. അതിലെത്രനാഴികചെന്നു
 എന്നല്ലാം കാണേണ്ട എന്നല്ലല്ലി ഇരിക്കുന്ന എന്ന്. ഇതു പ്ര
 മാണഭൂതരോടു കേട്ടു നിർണ്ണയിക്ക. കേരളപ്പാണോരുക്കമില്ലെങ്കിൽ
 പണ്ടു പക്കത്തിലെത്രനാഴികചെന്നപ്പോൾ പിറന്നു ഇവിടെയു
 മത്രനാഴിക അപ്പക്കത്തിൽ കഴിഞ്ഞ അമ്മാസങ്ങൾ തുടങ്ങു
 എന്നു കണ്ടുകൊൾക. എന്നാൽ ചോരണിന്നു സാവനം സമ്മ
 തമായിട്ടു കൊള്ളാം. ആപത്തുംകൽ ആറാത്തിങ്ങും സ്തചാദ്രം
 കൊണ്ടും കൊള്ളാം. സ്തചാദ്രംകൊണ്ട് എട്ടാത്തിങ്ങളും സ്ത
 സൗരംകൊണ്ട് ആറാത്തിങ്ങളും കൊള്ളാം. അതൊ ആചാര
 സംഗ്രഹത്തിൽ അങ്ങനെയല്ലൊ ചൊല്ലിക്കിടക്കുന്ന എന്നിട്ട്.
 ഇനി വാതിൽ പിറപ്പെടുവാനും ചോരണപോലെതന്നെയത്രെ
 ല്ലൊ പൊഴുത്ത്. അതു നാലാത്തിങ്ങളിൽ യോഗം വരായ്ക്കിൽ
 ചോരണോടുകൂടെയാവൂ എന്നു നിശ്ചയം. എന്നാലതിന്നും സ്ത
 സൗരംകൊണ്ടും സ്തചാദ്രംകൊണ്ടും നാലാത്തിങ്ങളിൽ വാതിൽ
 പിറപ്പെടാം. സാവനമൊ മുഖ്യമല്ലൊതാനും. ഇന്നു മുഹൂർത്തരത്ന
 ത്തിൽ ഉണ്ടു സൗരാദിസംവത്സരങ്ങളുടെ സാവനദിനസംഖ്യ
 ചൊല്ലിട്ട്.

ആ ഗ്രന്ഥം.

മാതൃലപാതാലാതുല-

വിമലവരാംഗാന്യമഃപ്രമാണാനി

സൗരബ്ധഹസ്തതിസാവന--

ശീതഗുനാക്ഷത്രനാമാനി.

ഇങ്ങനെ.

ഇതി പരമശാസ്ത്രീയശിഷ്യേണ ശങ്കരേണ വിരചിതേ
 കാലദീപകപ്രാഖ്യാനേ ബാലശങ്കരനാഥി
 സാവനാദികാലമാനനിരൂപണം നാമ
 ഏകാഭിശാസ്ത്രം.

ഇതി ബാലശങ്കരനാഥി പൂർവ്വാഗമം സമപ്തം.

ശുഭം ഭൂയാത്.

